

OŠ „Gustav Krklec“ Maruševec

**KAJKAVŠTINA JE ČAROBNA, A
POSEBNO U MARUŠEVEČKOM KRAJU**

Školska godina: 2013./2014.

KAJKAVŠTINA JE ČAROBNA, A POSEBNO U MARUŠEVEČKOM KRAJU

Projekt učenika sedmih razreda OŠ „Gustav Krklec“ Maruševci

Mentori: Ljerka Brezovec, Mirjana Trstenjak-Stanisavljević, Gordana Teodorčević

Računalna priprema: Ružica Breški

Lektor: Tomislav Vincek

Sadržaj

Uvod	3
Jura Zeleni	4
Sveti Juraj i jurjevski običaji	5
Jura Zeleni u maruševečkom kraju	8
Narodna nošnja maruševečkog kraja	13
Maruševečki govor i rječnik.....	24
Rječnik	28
A	28
B.....	28
C.....	30
Č.....	31
D	32
Đ	33
E.....	34
F.....	34
G	36
H	37
I.....	38
J.....	39
K	40
L.....	43
LJ	45
M.....	45
N	47
O	49
P.....	49
R.....	52
S.....	54
Š.....	57
T.....	60
U	61

V	63
Z.....	64
Ž.....	68
Imena mjesta i stanovnika maruševčke župe.....	70
Imena nekih biljaka maruševčkog kraja na kajkavskom narječju	75
Tablica	76
Herbarij.....	79
Sažetak	124

Uvod

Interdisciplinarni pristup projektu *Kajkavština je čarobna, a posebno u maruševečkom kraju*, izrasta iz dugogodišnje želje da se prikupi rječničko blago i jurjevski običaji maruševečkoga kraja. Bojali smo se i razmišljati kako se prihvatiti tako velikog posla, ali vođeni entuzijazmom i ljubavi prema *dumači rieči* i običajima krenuli smo u ostvarenje tog sna.

Ovaj dijalektološki i leksikološki rad prikazuje suvremeni govor kajkavskog dijalekta hrvatskoga jezika, kako govore stariji i mlađi stanovnici župe Maruševec.

Prema suvremenom razvrstavanju hrvatskih dijalekata, to je iekavsko – ekavski govor.

Vrlo dragocjeno bi bilo, u daljnim istraživanjima, nadopunjavati rječnik, ali i snimiti govor maruševečkog kraja, kako bi se sačuvali izvorni, za uho ugodni, i najljepši kajkavski izrazi ovoga kraja.

Prvi dio knjige sadržava *Jurjevske običaje* i imenovanje maruševečke narodne nošnje zavičajnim govorom.

Drugi dio knjige sadrži *Rječnik – obilje riječi*, ponajprije iz svakodnevnog govora, raspoređenih po abecedi.

Treći dio, kao dodatak *Rječniku*, sadrži imena stanovnika, mjesta i posvojne pridjeve izvedene od imena naseljenih mjesta maruševečke župe.

U četvrtom dijelu upoznat ćemo se s imenima biljaka na kajkavskom narječju.

Jura Zeleni

Uvod

Općina Maruševac većinom je smještena na blagim brežuljcima koji su dio prigorja Maceljske i Ravne gore, a prema SI se spuštaju na ravnicu Varaždinskog polja. Središnjim dijelom teče potok Plitvica. Upravo spoj brežuljaka obraslih šumama i vinogradima te plodnih oranica i njiva pruža pregršt mogućnosti za raznolik razvoj. Općina obuhvaća 16 naselja, spada u red većih općina, a ustrojena je 1992. godine. Teritorijalno se uglavnom poklapa sa župom sv. Jurja u Maruševcu koja se prvi put spominje davne 1334. godine.

Maruševčki kraj bogat je kulturno-povijesnim spomenicima (dvorac Maruševac, župna crkva sv. Jurja, kapela sv. Roka u Druškovcu te kurije Čalinec, Jurimir i Kalinovec), tu su rođene i svoje djetinjstvo provele znamenite osobe (Gustav Krklec), no ono što posebno krasi ovaj kraj su narodni običaji vezani uz blagdan sv. Jurja (23. travnja). Taj je svetac patron maruševčke župe još od srednjeg vijeka te je utkan u život naroda na različite načine.

U današnje vrijeme upravo obnovljeni običaj „Jura Zeleni“ najpoznatiji je običaj po kojem je maruševčki kraj prepoznatljiv diljem Hrvatske. Zahvaljujući KUD-u „Klaruš“ osnovanom 1998. godine, običaj je obnovljen kao posebna manifestacija i kontinuirano se svake godine izvodi. U okviru projekta *Kajkavština je čarobna, a posebno u maruševčkom kraju* želimo ga detaljno istražiti, opisati i predstaviti njegovu posebnost, s time da ćemo u prvom dijelu rada prikazati životopis sv. Jurja i jurjevske običaje kao dio hrvatske tradicijske baštine. Uz običaj nezaobilazna je i narodna nošnja tog kraja koju smo također detaljno upoznali i opisali te predstavili nazivima zavičajnog govornog izričaja. Naše spoznaje uglavnom su rezultat usmene predaje kazivača i objavljenih znanstvenih članaka na internetu.

Učenice: Ivana Bukovec, Elena Majstorović, Elena Pirović

Sveti Juraj i jurjevski običaji

Životopis sv. Juraja

Sv. Juraj je jedan od najslavnijih kršćanskih mučenika Istočne i Zapadne crkve. Rođen je u 3. stoljeću u Kapadociji. Potjecao je iz plemenitaške obitelji, što ga je obvezalo da postane vojnik. Ubrzo je među vojnicima stekao veliku popularnost, postao je zapovjednik jedne satnije pa i zapovjednik bojišta. Zbog toga što je prihvatio kršćansku vjeru dolazi u sukob sa zapovjednom strukturom u vojsci, a na kraju i tadašnjim carem Dioklecijanom. Kao član Vojnoga vijeća u svojstvu časnika prigodom jedne sjednice, car Dioklecijan iznio je plan prema kojemu je trebalo uništiti kršćane, što je vijeće i odobrilo. Međutim, Juraj je ustao i na obziran način prigovorio na takvu odluku. Kako je po prirodi bio nadaren rječitosti, govorio je velikom uglađenošću i žarom te se činilo da ga slušaju s velikim divljenjem i poštovanjem. Vojnom je vijeću nastojao dokazati neopravdanost i opakost toga progona. Stao je otvoreno u obranu kršćana i zatražio od cara da povuče odluke o progonu. Nakon njegova govora car Dioklecijan ga je dao utamničiti i okovati u lance. Juraj je u tamnici pronašao zadovoljstvo koje ga je kao kršćanina najviše inspiriralo da trpi svjedočeći Kristovo ime. Sudio mu je gradski sudac Dacijan koji mu je namijenio različite kazne i opaka te strašna mučenja. Jurja su najprije privezali za kotač s usađenim čavlima, koji su pri svakom pokretu kidali komade tijela i dubili u njemu brazde. No usprkos takvom mučenju on je bio veseo što je začudilo i njegove krvnike. Još su se više začudili vidjevši da nije ostao mrtav. Našli su ga s potpuno zacijeljenim ranama. Nakon toga morao je popiti vrč zmijskog otrova, bačen je i u kotao s rastopljenim olovom, po gradu su ga vukli konji, da bi na kraju Dacijan naredio da mu odrube glavu, a tijelo iskomadaju i bace u bunar. Čitav događaj je prema legendi pratio i sam car 23. travnja 290. ili 303. godine u Lidiji (Palestina), stoga je taj datum Jurajeve smrti u Crkvi upisan kao spomendan na tog sveca.

Čudesno ozdravljene sv. Juraja tijekom mučenja preobratile su mnoge na kršćanstvo. On je bio jedan od prvih mučenika Dioklecijanovih progona koji usprkos strašnom mučenju nije izgubio svoju vjeru. Upravo je to razlog zbog kojeg je proglašen svecem.

Legendarni prikaz sv. Juraja

Legenda o svetom Juri pripovijeda o zmaju koji je živio u močvari pokraj grada Silene (koji se nalazio blizu mjesta gdje je današnji Bejrut). Zmaju su žitelji toga grada svaki dan morali dati po dvije ovce. Kad je nestalo ovaca svaki dan morali su zmaju dati kockom odabrana mladića ili djevojku. Kocka je pala i na kraljevu kćer Margaretu. Međutim, na putu je princeza srela Juraja koji je kopljem onesposobio zmaja te mu oko vrata vezao pojas kraljeve kćeri. Vezana zmaja doveo je u grad gdje ga pred mnoštvom ubija. Vidjevši da mu je Juraj spasio kćer, kralj i svi njegovi podanici su se pokrstili. Legenda potječe iz 13.st. Diljem Hrvatske i danas su prisutne legende o sv. Juraju koje su prozne ili najčešće u stihu. Uočavamo i usku povezanost legende s ikonografskim karakteristikama i likovnim prikazom sveca uprizorenog kao viteza na konju koji ubija zmaja.

Sv. Juraj kao zaštitnik (patron)

Sveti Juraj jedan je od najštovanijih sveca u Kršćanskoj Crkvi i kao takav postao je zaštitnik vitezova, vojnika, križara, ratara, pastira, država, gradova, župa, a posvećen mu je i velik broj crkava.

Različitost jurjevskih običaja

Podrijetlo nekih jurjevskih običaja možemo svrstati još u pretkršćansko razdoblje. Tijekom stoljeća kršćanskog života hrvatskog naroda oblikovali su se različiti običaji koji uglavnom imaju apotropejski značaj. Najznačajniji su sljedeći običaji i vjerovanja:

1. Jurjevski krijesovi

Prvo paljenje krijesova započinjalo je navečer uoči jurjeva, nastavljalo se na sam blagdan, a negdje po blagdanima sve do blagdana sv. Petra i Pavla. Uz krijes su se obično skupljali mladi, plesali bi i pjevali prigodne pjesme.

2. Rano ustajanje

„Nemoj da te Jura pregazi svojim kolima“. Vjerovalo se da sv. Juraj prelazi kolima prije nego svane i koga zateče u krevetu ga pregazi pa će taj cijelu godinu biti lijen i spavalica.

3. Umivanje i kupanje

Ljudi su se morali umiti u jutarnjoj rosi prije izlaska sunca kako bi očuvali zdravlje i ljepotu.

4. Ljubavna proricanja

Tog su se dana sadile određene biljke, jer se vjerovalo da će se djevojke udati na onu stranu na koju se nagne ta biljka.

5. Škropljenje

Blagoslovljenom vodom škropile su se osobe, stvari, domovi, štale, dvorišta, vrtovi s namjerom da se očiste i da se od njih odagnaju demoni.

6. Kićenje zelenilom i cvijećem

Zelenilo je boja proljeća i vegetacije, simbolizira nadu, stoga se vjerovalo da će otjerati zimu i zle sile te probuditi vegetaciju. Na različite načine kitili su se ljudi, domovi, štale, stoka i prilazi u dvorište.

7. Blagoslovi, procesije i hodočašća

Procesije su najčešće išle kroz polja s molitvom za plodnost.

8. Dan pastira

Razvio se običaj ovjenčavanja stoke. Na taj dan je započinjala zabrana paše za stoku po poljima i njivama, te su se ugovarale sluge za narednu gospodarsku godinu.

9. Trubljenje

Na Jurjevo su momci i ljudi obilazili sela trubeći u trubaljke (trubaljke) savijene od vrbove ili ljeskove kore.

10. Zeleni Juraj

Običaj mladića ponekih krajeva koji su sudjelovali u jurjevskim ophodima na različite načine. Zvali su se Jurjaši, Jurjevčani, Đurđari, Đure. Za sve njih značajno je da su bili okićeni različitim zelenilom, pjevali prigodne pjesme i pratili ih tamburaši ili harmonikaši. U nekim krajevima posebno se kitio jedan mladić (*Jura Zeleni, Zeleni Đuro, Zeleni Juraj*), kićenje se razlikovalo od kraja do kraja.

Rasprostranjenost jurjevskih običaja

Postoji sličnost između bjeloruskog narodnog običaja Jarila (drugo ime za Jurja) i hrvatskih jurjevskih ophoda i pjesama. Uspomena na Jarila sačuvana je u bjeloruskim proljetnim obredima u kojima je glavni lik, djevojka odjevena u bijelo s cvijećem u kosi,

jahala na bijelom konju. U Bjelorusiji je puk Jarila predstavljao kao mladog čovjeka s bijelim plaštem koji jaši na bijelom konju, a na glavi mu je vijenac proljetnog poljskog cvijeća. U desnoj ruci drži čovječju glavu, a u ljevici mu je klasje.

Jurjevski običaji potječu iz istočne i jugoistočne Europe.

Jurjevo je važan blagdan i za Rome kojima je usto i najveći i najvažniji blagdan jer njime slave dolazak proljeća i početak njihove seobe.

Slična predaja sačuvala se i u muslimana na Bliskom istoku, a potječe od šovanja predkršćanskog božanstva proljeća i plodnosti koje se na arapskom jeziku naziva Hader, što znači "Zeleni." Muslimani Bosne i Sandžaka su sve do 1960-tih godina obilježavali Jurjevo 6. svibnja, a danas je ovaj običaj zamijenjen obilježavanjem 1. svibnja.

Jurjevski običaji u Bosni i Hercegovini prošireni su i među katolicima i pravoslavicima.

U hrvatskoj tradicijskoj baštini taj je svetac i običaji vezani uz njega prisutan gotovo u svim dijelovima Hrvatske, no mnogi od tih običaja padaju u zaborav tako da su danas uglavnom prisutni na prostoru Sjeverozapadne Hrvatske (Maruševac, Strmec kraj sv. Nedelje, Mađarevo) i u Turopolju gdje se na svojstven način obilježavaju.

Jura Zeleni u maruševčkom kraju

Običaje vezane uz blagdan sv. Jurja u Maruševcu danas promatramo u dva dijela. Običaji do šezdesetih godina 20. st. i običaji obnovljeni devedesetih godina u vrijeme samostalne države Hrvatske.

Od jurjevskih običaja središnje mjesto zauzima ophodnja (povorka) „Jura Zeleni“ stari narodni običaj koji je bio sastavni dio života ljudi maruševčkog kraja do 60-ih godina prošlog stoljeća, a danas je to uglavnom izrežirana manifestacija s ciljem da taj stari običaj ne padne u zaborav.

Jurjevo nekad

Od davnih vremena u maruševčkom kraju za Jurjevo se ustalio običaj kićenja i ophodnje „Jure Zelenog“.

Tog su dana djeca odlazila u šumu po razna zelenila. Zelenilo je bilo potrebno za kićenje muškarca koji će predstavljati „Juru Zelenog“ i kićenje ograda. Mještani su svoje ograde uglavnom okitili granama divljeg šipka zato jer su bogate trnjem pa tako coprnice ne bi mogle doći u kuću. Ispred prozora se stavlja bio bijeli jorgovan. Na gospodarske zgrade (štale, svinjci) su se stavljale po tri grančice. Jedna grančica je morala biti od breze, druga od trnja, a treća od jorgovana. Te grane su čuvale stado od raznih bolesti.

Ujutro na samo Jurjevo mještani su se umivali u čistoj vodi s bunara ili u rosi, jer se vjerovalo da će tako ostati zdravi. Nakon toga se išlo sa stokom na pašu. Do Jurjeva stoka je smjela pasti „širom“ bez *štrika*, a od Jurjeva samo sa *štrikom*, uglavnom po puteljcima. Od tog dana također počinje i proljetna sjetva. Domaćini su nosili u polje svetu vodu i malo trnja. Sveta voda se nosila u maloj bočici i s njom se poškropila zemlja. Trnje i ostatak svete vode kojom se nije poškropila zemlja ostavilo se na njivi jer se vjerovalo da to čuva pšenicu koja je bila u rastu.

Nakon paše se išlo na svetu misu u svečanim haljinama. Ujutro se išlo na svetu misu u bijelim vezenim haljinama, a navečer u *štofankama* različitih boja. Na *fortufima* su imali po tri reda *pantlika* koji su bili bogato ukrašeni. *Pantliki* su najčešće bili plave, bijele i crvene boje.

Muškarca koji je predstavljao „Juru Zelenog“ okitili su brezovim grančicama pazeći da na sebi ima što više zelenila. Potom su formirali povorku koja je obilazila selo. Do Drugog svjetskog rata u povorci su sudjelovali samo muškarci, najčešće mladići u pratnji tamburaša. „Zeleni Jura“ je u ruci imao *trjavku* (grančicu divljeg šipka) kojom je tjerao zadnje tragove zime i zla koje se nakupilo kroz proteklu godinu te najavljivao nadolazeće proljeće. Svako selo je imalo svoje *mužikaše* koji su putem svirali. Plesalo se i pjevale su se jurjevske pjesme. Već tijekom jutra se pjevala pjesma „Liepo ti je rano uraniti“ i „Najdi Jura Katicu pa je vodi v pšenicu“, a najpoznatija pjesma koja se pjevala u povorci je pjesma „Kuda Jura hodi, tuda polje rodi, darujte ga, darujte, Juru Zelenoga“. Okupljeni narod, čekajući „Juru Zelenoga“, zazivao je: „Ide Đurđ, Jura Zeleni“. Svi domaćini, koji su htjeli, su prilikom dolaska Jure Zelenog povukli malo zelenila s njegove prednje strane ili ih je on darivao kako bi se dio želja za bogatom godinom prenio na kuću domaćina, a sa svoje ograde su uzeli grančicu i zataknuo je Juri kako bi se sa njima odnijelo sve zlo iz kuće. Povorka je završavala na mjestu gdje je zapaljen veliki krijes i tada bi „Jura Zeleni“ skinuo grane u koje je bio odjeven i bacio ih u vatru kako bi s njima izgorjelo sve zlo koje je pokupio putem. Na kraju su se pjevale

pjesme „Sveti Jura kres naloži, kak naloži, tak pogori“ i „Prošel je, prošel, pisani Vuzem, došel je, došel, Jura Zeleni“, a nakon toga sudionici su se razišli te otišli svojim domovima gdje su nastavili s veseljem.

Običaj i ophodnja „Jure Zelenoga“ nije bio prisutan baš u svim naseljima župe Maruševac, uglavnom se spominju naselja: Bikovec, Maruševac, Čalinec, Koretinec i Donje Ladanje. Mještani naselja Jurketinca i Grede *Jurjevo* su obilježavali paljenjem malog krijesa ispred svojih kuća uoči samog blagdana, a čiji se pepeo nije smio pomesti do jutra. Djevojke su oko krijesa plesale kolo, dok su mladići krijes preskakali. Pepeo nastao paljenjem krijesa trebao je čuvati kuću od nečistih sila koje su te noći obilazile selo.

„Zeleni Jura“ je polako nestajao nakon Drugog svjetskog rata s nastankom nove jugoslavenske države u kojoj je u potpunosti promijenjen gospodarski, društveni, vjerski i politički život.

Tijekom osamdesetih godina gospodin Slavko Šimunec nekoliko je puta samoinicijativno običaj obnavljao hodajući kao „Jura Zeleni“ po mjestu Čalinec.

Jurjevo danas

Običaj je obnovljen 1997.godine zahvaljujući skupini entuzijasta na čelu s gospođom Anom Rehvald i gospođi Ljerki Albus iz Muzeja grada Varaždina. To je bio ujedno i poticaj da se osnuje kulturno-umjetničko društvo koje će za glavni cilj imati očuvanje i predstavljanje kulturne baštine maruševčkog kraja.

Čitavu manifestaciju danas organizira i provodi maruševčki KUD „Klaruš“ osnovan i registriran 1998. godine, a predstavlja središnji kulturni događaj u općini, koja također tog datuma obilježava svoj dan.

Pripreme traju oko dva tjedna, a sama manifestacija zapravo započinje uoči blagdana sv. Jurja kada mještani svih naselja općine Maruševac zelenilom ponosno okite svoje „lese“.

Kićenje „Jure Zelenog“ odvija se ispred župne crkve sv. Jurja nakon svečane mise i nije se promijenilo od nekad, već se nastavlja na izvorni oblik kićenja temeljem usmene predaje. „Juru Zelenog“ uprizoruje najčešće mladić kojeg okite u mlado brezovo granje, tako da ga što više obuku u zelenilo i da je vrh te njegove odore što viši, a donji dio uredniji kako ne bi gazio po granju. Odjeća od zelenila nema posebnu konstrukciju već se granje zatakne za uže svezano oko struka koji se obavije bršljanom. U ruku stavlja *trjavku*, granu divljeg šipka.

Cjelokupno zeleno ruho teži od 15 do 20 kg.

U povorci sudjeluju članovi KUD-a „Klaruš“ Maruševac, konjička udruga „Konj, moj prijatelj“, Kuburaška udruga KUM Maruševac i svi koji se žele priključiti.

Svake godine se sve više mještana uključuje u povorku, a relacija kojom povorka prolazi se iz godine u godinu mijenja. Tijekom puta „Jura Zeleni“ poskakuje i pleše, a *trjavkom* najčešće tjera djecu koja oko njega skaču. Pošto je put povorke ponekad dug i do 10 km, mještani naselja dočekuju članove KUD-a, Juru i ostale s domaćim kolačima, vinom i sokovima. U povorci su posebno angažirani tamburaši te djevojke iz KUD-a koje pjesmom „Kuda Jura hodi tuda pole rodi, darujte ga, darujte, Juru Zelenoga“ uveseljavaju povorku. Na kraju povorke „Jura Zeleni“ skida sa sebe zeleno granje i baca ga na veliki zapaljeni krijes kao i *trjavku* koju je nosio čitavim putem u ruci. Uz krijes se priređuje prigodni program plesa i pjesme, druženje i okrjepa za sve prisutne.

Ophodnja „Jure Zelenog“ odvija se na pet različitih relacija koje se uglavnom pravilnim redoslijedom izmjenjuju, kako bi se obuhvatila sva naselja općine Maruševac:

1. crkva – Kapelec- Biljevec – Bikovec – Selnik - Greda – Jurketinec
(krijes na školskom igralištu)
2. crkva – Čalinec-Koretinec – Donje Ladanje – Gornje Ladanje -
Donje Ladanje (krijes iza Društvenog doma u Donjem Ladanju)
3. crkva – Kapelec – Biljevec – Bikovec – Selnik –
dvorac Maruševac – Maruševac (krijes kod Društvenog doma Ločnjak)
4. crkva - Čalinec – Korenjak- Brodarevec – Mali i Veliki Novaki
(krijes na igralištu u Malim Novakima)
5. crkva – Čalinec – Kapelec – Biljevec – Čalinec (krijes na gmajni).

Ovaj običaj kićenja „Jure Zelenog“ do sada je uvršten na listu hrvatske nematerijalne kulturne baštine, ali je i kandidiran za upis na UNESCO-ovu listu nematerijalne kulturne baštine pa je potporu tom nastojanju dao i sam predsjednik Republike Hrvatske prilikom posjeta općini Maruševac 2013. godine, kada su ga članovi KUD- a upoznali s ophodnjom i kićenjem „Jure Zelenog“.

Uspoređujući tradicijsku baštinu Hrvata vezanu uz sv. Jurja s narodnim običajima u maruševčkom kraju došli smo do zaključka da je veći dio tih običaja, obreda i ophoda (od spomenutih deset njih šest) bilo zastupljeno i u nas, s time da su varijante tih običaja svojstvene samo za Maruševac. Stoga ih moramo njegovati i dalje kako bismo ih sačuvali od zaborava, zbog njihova bogatstva, različitosti i arhaičnosti.

Narodna nošnja maruševečkog kraja

Najprepoznatljiviji folklorni dio maruševečkog kraja svakako je narodna nošnja. Najstarija sačuvana ženska nošnja u Maruševcu potječe iz davne 1919. godine. Svakodnevno nošenje narodne nošnje prisutno je sve do Drugog svjetskog rata, iako su mnogi tu nošnju oblačili i do šezdesetih godina 20. stoljeća, a neke žene dijelove nošnje do nedavno.

Hodočašće župe sv. Jurja u Mariju Bistricu 1941. godine

Osnivanjem KUD-a „Klaruš“ mnoge sačuvane narodne nošnje potegnute su iz ormara baka i prabaka te pripremljene za nošenje prilikom različitih nastupa i manifestacija.

Dijelovi ženske maruševske narodne nošnje

1. SPOJDNICA – podsuknja

Izrađivana kod kuće od domaćeg platna od konoplje i pamuka. Bila je **nakučena**, a na rubovima je imala čipku domaće izrade.

2. ROBAČA, ZGORNICA – haljina

Izrađivana je kod kuće od domaćeg platna koje je bilo od konoplje i pamuka. Konoplja se radila kod kuće do *preje* (niti). Da bi se bila izradila *robača*, bilo je potrebno 3 metra platna. Prsište je bilo vezeno čipkom. Zadnji dio *robače* je bio našiven jednoredno ili dvoredno, ovisilo je o bogatstvu djevojke koja ju je nosila, s čipkom u sredini. Vrsta vezenja je morala biti takva da se, kad je vezenje gotovo, vidi cvijeće. *Robača* je bila **nakučena**, ali samo otraga jer je s prednje strane dolazila pregača.

Osim vezenja moglo se koristiti štepanje:
Robača – štiepanica, štep je bio *mašinski*.

3. RUKAVCI

- a) Rukavci su bili vezeni ili štepani čipkom. Bili su dugi samo do polovice ruke, a vezali su se iznad lakta. Kako su nekad ljudi bili puno siromašniji, više su pazili na materijal koji imaju, rukavci su pokrivali samo prsa.

b) TUOCI

Za razliku od rukavaca koji su dolazili samo do polovice ruke, *touci* su pokrivali ruku sve do ručnog zgloba i služili su za hladnije vrijeme.

4. BLUZA

Bila je svečana i žene su je odijevale uglavnom kad su odlazile na misu.

5. SURKA - kaputić

U obliku kaputića, služila je za zimske mjesece.

6. FORTUF – pregača

Fortuf je bila kupovna crna pregača polukružnog oblika. Mogao je biti štepani ili vezeni, a po rubovima je imao nabore i čipku.

Donja sela (Jurketinec, Greda...) su na *fortuf* stavljala i **šurc**.

Svečani fortuf od svile koji su žene nosile na podnevnu misu i večernjicu.

7. RUOBEC - marama za glavu

Kako je rubac dolazio iz Češke i stajao jednu krunu, nazvali su ga i **krunač**.

sviunati ruobec- rijetke su žene koje su si ga mogle priuštiti

obični ruobec – marama za svaki dan

8. VANATNI RUOBEC - vuneni rubac

Najčešće se nabavljao na sajmu u Varaždinu i nosio se za hladnih dana.

9. FIRKLICE - cipele

Ženske cipele koje su imale kopčicu. Osim njih, žene su na nogama nosile i *štonfe*.

Dijelovi muške maruševečke narodne nošnje

1. BRGIŠE - hlače

Izrađene od domaćeg platna u struku sa **svitjakom**

2. ROBAČA - košulja

Također od domaćeg platna i jednostavno krojena.

3. LAJBİK – prsluk, najčešće crne boje

3. ŠKRLAK - šešir.

4. ŠKORJI – čizme

Napravljene od svinjske kože s visokim sarama.

Maruševečki govor i rječnik

Maruševečki govor hrvatski je kajkavski govor i spada u sjeverno-zagorske kajkavske govore. Njime se govori u župi Maruševec. Područja su toga govora mjesni govori: *bikufski, biliefski, brudarufski, cerski, čalinski, druškufski, gredufski, jurketinski, kapiuski, kuortufski, kuoškufski, kurejački, ladanjski, maršufski, nuvakufsi i seunički*. Mjesni govori nisu identični, već imaju svoje posebnosti, posebno u izgovoru vokala.

Maruševečki govori imaju sve osnovne samoglasnike kao i hrvatski književni jezik: a, e, i, o, u, te otvoreno e, a posebnost su dvoglasnici ai (*krai*), ei (*neidi*), oi (*hoidi*), ui (*fui*), ia (*tia*), ie (*črievu*), au (*dau*), iu (*rekiu*), eu (*puseu*) ou (*bouši*), ua (*tua*), ui (*fui*) uo (*puot*), ue (*duede*), ea (*prea*). Isto tako uvjetno, troglasnici su uia (*puia*), iau (*priau*), iei (*zliei*), eei (*treeiti*). Uz pet osnovnih otvornika i slogotvorno *r* u jednosložnim riječima (*hrš*), maruševečki govor ima dvadesetak složenih samoglasnika koji doprinose melodioznosti i punoći izričaja te je po tome specifičan u kajkavskom narječju.

Svi su naglasci pokretni, tj. mogu biti na svakom slogu unutar riječi, a u većini slučajeva su na zadnjem ili predzadnjem slogu. U ovom radu svaka se naglašena riječ navodi s odgovarajućim naglasnim znakom nad samoglasnikom koji je nositelj naglasaka, no inače se ti znakovi ne bilježe. Znakovi za naglaske navedeni su samo da bi se riječima naznačili što točniji izgovori, a ne da bi se tako možda i pisale. Ponekad je čak i dvojbeno nosi li neka riječ kratki naglasak ili akut, je li polysložnica s iznimno dva naglasaka, ili se možda radi o dvjema riječima.

Kratki naglasak intonacijski je neutralan. Ovdje mu je znak kosa crtica udesno prema dolje: *knìga*. Akut je dugi naglasak, uzlaznog ili ravnog tona, a znak mu je kosa crtica udesno prema gore: *nagajáti*. Dugi silazni naglasak podjednak je hrvatskome književnom, melodija mu je silazna i znak mu je $\hat{?}$ *pûot*.

Nijedan rječnik nikad nije potpun. Nije ni u ovom zapisu (knjizi) koji se poprilično razlikuje od drugih. Riječi su svrstane po abecednom redu i iza značenja koju neka riječ ima u hrvatskome književnom jeziku nalaze se primjeri dotične riječi u rečenici. U rječniku nema nekih riječi koje su jednake hrvatskom književnom jeziku, a izgovaraju se s otvoreno *e* i

naglaskom na zadnjem slogu(*žená*). Uz vlastito poznavanje svojega govora, učenicima su prilikom sakupljanja i bilježenja riječi neiscrpní izvori bili razgovori s bakama i djedovima.

Bilježeći riječi, učenici su bili najsretniji što nema razlike između *č* i *ć*, već se sve riječi bilježe sa *č*.

Upitna i odnosna zamjenica *kaj* često je zamijenjena zamjenicom *ka* (npr. *Ka si delau?*, ali *Kaj? Ne čujem dobru.*).

Umjesto upitne zamjenice *tko* za živo, upotrebljava se zamjenica *što* (*Što je došiu?*).

Umjesto prijedloga *u* upotrebljava se *v*, *vu*, *f*, a mnoge riječi se i spajaju sa *f* i *v*: *v hiži*, *f šumu*, *ftrči*, isto tako dolazi prijedlog *z* umjesto *s* (*z nami*).

Česti su deminutivi i hipokoristici (*hižica*, *Jožik*), a dosta je i starih riječi (*vre*, *ublok*, *taki*).

Obilje je riječi iz njemačkog i mađarskog jezika (*štienge*, *betežin*).

Izgovor je ekavsko – ikavski, a u većini dvoglasno (*bielu mlieko*).

Umjesto štokavskoga *a* imamo *e* (*steza*, *deska*) i umjesto skupa *cr* skup *čr* (*črv*, *čriep*, *črn*).

Glas *l* na kraju glagolskog pridjeva izgovara se kao *u* s promjenom prethodnog suglasnika (*rekiu*, *došiu*).

Glas *o* se u nekim našim mjesnim govorima zamjenjuje sa *u* (*ubleka*, *ublok*, *udišiu*).

U i *j* na početku nekih riječi ispred samoglasnika prelazi u *v* (*vujna*, *Jana*), a skup *nj* se govori sa *j* ili bez (*koj*, *iva*).

Obezvučuju se i zvučni suglasnici na kraju riječi (*cuk*, *noš*, *otruf*, *krof*, *vrak*, *praf*).

U nekim padežima sačuvani su stari padežni nastavci: G mn. (*glaf*, *ruok*), I mn. (*gmajnamí*)

Ne provode se glasovne promjene: sibilizacija (*dihati*, *junaki*, *vragi*) i palatalizacija

(V jd. *junak*; nominativ je jednak vokativu).

Uglavnom se upotrebljava određeni oblik pridjeva (*Muost je liepi*).

Komparativ se tvori uglavnom nastavcima: *-ši*, i *-eiši* (*bouši*, *stareiši*).

Česti je povratni glagol sa zamjenicom *si* u dativu (*sedi si*, *zemi si*).

Nema imperfekta, aorista i futura I. i budućnost se izriče futurom II. (buom došiu), dok se 3.o. mn. prezenta tvori nastavcima *-eju, -edu, -iju* (ideju, idedu, veliju).

Ovo je prikaz sintakse maruševčkoga govora, kakav je u maruševčkim starosjedilaca koji se svakodnevno njime služe u međusobnom ophođenju. Naravno, i mladi se naraštaji služe materinskim kajkavskim narječjem koji sadrži sve više žargona, tuđica, štokavskog ili tobože „gospodskog“, s nezaobilaznim kajkavskim *kaj*.

U svojim istraživanjima zamijetili smo da se koriste dva tipa kajkavkog govora: stariji tip, s manjim utjecajem književnog jezika (npr. *pupíevlem, dlevlem*), i novi tip, s jačim utjecajem književnoga jezika (npr. *pupíavam, díavam*).

Učenici dolaze u školu kao govornici sredine u kojoj su živjeli, pod utjecajem obiteljskog govora, i tek se u školi susreću s jezičnim standardom. Učenici nesvjesno potiskuju svoj zavičajni jezik i na nastavi se služe hrvatskim književnim jezikom.

Važno je kod učenika izgraditi pozitivan odnos prema zavičajnom govoru, njima prvom i materinskom jeziku, poticati ih da se tako slobodno izražavaju i dalje, da se ne srame svoga govora jer on je najživotniji na kojem najlakše možemo izraziti sve svoje tuge i radosti.

Dobro je učenicima govoriti o razlikovnoj gramatici između književnog standardnog jezika i mjesnih govora kako bi spoznali razliku u odnosu na dijalekt. Učenici često dijalektalne izraze asimiliraju u književni govor i obratno te često, kad se pokušavaju izraziti na dijalektu, upotrebljavaju književne riječi s kajkavskim naglaskom ili se služe malo književnim, a malo dijalektalnim riječima. Trebamo nastojati da se učenici pismeno izražavaju na zavičajnom govoru koji im je bliži i intimniji, dopustiti im da na satovima izražavanja i stvaranja, kao i slobodnim aktivnostima, iskazuju svu raskoš i leksičke nijanse materinskog jezika. Nema lijepih i ružnih jezika, treba samo oslušivati živi izgovor, govoriti i pokušati se umjetnički izraziti. Poticanjem u školi možemo nesvjesno znanje mjesnog govora učiniti svjesnim što znači da će učenik točno znati koje gramatičke norme spadaju u književni jezik, a koje u njegov mjesni govor.

Zavičajni govor trebao bi biti polazište za učenikovo stvaralaštvo jer zaboravljajući svoj materinski jezik hrvatski će jezik biti siromašniji.

Potaknuti, ali i spontano poneseni ljubavlju prema zavičajnom jeziku, učenici su tijekom školske godine sakupljali i s radošću zapisivali domaće riječi, oslušivali razlike

između mjesnih govora, otkrivali kako je njihov jezik lijep, bogat i poseban. Začudno su otkrivali riječi svojih baka i djedova koji su se i sami prisjećali izgubljenih riječi starih vremena, tražili njihovu potvrdu kod starijih rođaka, susjeda, razgovarali s ljudima različitih zanimanja i broj riječi polako je rastao te su počeli doživljavati svoj mjesni govor kao jezik vrijedan kao i svaki drugi jezik, a njima najvredniji jer je to jezik njihovih predaka.

Želeći sakupiti što više zavičajnih riječi i sačuvati neke arhaične riječi od zaborava, učenici su u rječnik unosili sebe, drage osobe, svoj zavičaj i počeli doživljavati svoj mjesni govor kao sređeni jezični sustav koji moramo sačuvati od zaborava i njime se ponositi.

Na kraju, ova „nametnuta obveza“ prerasla je u užitak, strast od koje vam lupa srce i jedva čekate da zabilježite još jednu domaću riječ, pa još jednu i još jednu...

Rječnik

A

Kajkavski leksik	Književni leksik	Primjer uporabe
ambulanta	ordinacija	Išiu bum v ambulantu. Ščierhali smu perje i mama je kupila angin ka zišije nuove vajkuše.
angín	vrsta tkanine	Anšlakaj vulan ka nemu zašli v grabu.
ànšlak	jako okretanje volana	Idem si v apotieku pu lieke.
apotieka	ljekarna	Apšisau je tie zid.
apšísati	izbijeliti	Daj mi tie arak kam počeu pisati.
àrak	list papira	Ubesi to jaknu na aufinger.
àufinger	vješalica	Ftrgli smu auspuh da smu išli v šumu.
àuspuh	ispušni sustav motornog vozila	Deni tie zid pud ausvinklin.
àusvinklin	pod pravim kutem	Išli smu autum na more.
àutu	auto	Darku Vrbanec je aviatičar .
aviatičar	pilot	

B

bàba,bàbica	baka,bakica	Ma babica peče fine štrukle.
čieška bàbica	primalja	Mamu je čieška babica Mira purudila.
bàguš	duhan	Se si zakadiu z tiem bagušum.
bájica	posuda za mast	Imamu mesu v bajici.
bâjs	kontrabas	Mišak je igrau bajza.
bâjta	stara kuća	Porušili smu bajtu jer se već pudirala.
balasuadíti	govoriti gluposti	Ka balasuadiš?
balierka	stroj za povezivanje sjena	Zbalierali smu sienu.
balúon	balon	Napuhni baluon.
bandéra	stup	Na banderi je zastava.
bànzik	tračna pila	Na banziku bumu spilili drieva.
barajt	spreman	Če smu barajt, idemu Varaš.
baràtati	koristiti	Ti znaš s tiem baratati?
bât	čekić	Daj mi bat ka čaviu zabijem.
bečáti	vikati, drečati	Ka teliku bečiš?
bedàčic	naivac	Ti si mali bedačic.
bedák	budala,glupan	Nurieješ kak bedak.
bedastúoča	glupost	Bedastuoče puviedaš.
bèknati	reći, izjasniti se	Daj bekni već jemput.
bèručka	pune šake nečega	Dunesiu sam ti beručku uriehuf.
bètežin, bèteg	bolestan, bolest	Babica je betéžna.
beuča	svinja	Kupiu je liepu beuču.
biciklin	bicikl	Idem si pu nuovi biciklin.
bìcku	rasplodni prasac	Gunili smu prasicu k bicku.
bičálu	štap sa bičem	Vudri kravu z bičalum!
bidèj	posuda za vino	Grozdje je v bidju.
bìdra	lončarska posuda	Spekli smo puveticu v bidri.

biezêg	bazga	Idemu pu biezeg ka napravimu sok.
biežati	trčati	Tak biži kak zajc.
biksati, biks	lašiti cipele	Ojdi si biksat šlape.
biležnica	bilježnica	Kupiu sam si nuovu biležnicu.
bilu je	bilo je	Bilu je tuo lani.
birtija	krčma	Idem pit v birtiju.
biškup	biskup	Spuviedala sam se pri biškupu.
bitvò	stabljika kukuruza	Posle toče ustala su guala bitva.
blâgo	stoka	So blagu smu prodali dok je babica vmrla.
blâtu	blato	Vuni je blatu jer je dešč cureu.
blîedi, blîed	blijed	Ka si tak bliedi?
blisikâti	sijevati	Udštečaj televizur, blisiče se.
bluhnâti	proliti s pljuskom	Bluhnau je kantu vode.
bluvâti	povraćati	Mislím da bum bluvau.
blùzica	košulja	Šviela mi je zišila nuovu bluzicu.
bôca	batak	Vuolim jesti bocu.
bòha	buha	Ka se češeš, a imaš bohe?
bômu	budemo	Bumu išli ta?
bòncik	buncec	Babica za ubed peče boncik.
bòrmeš	stvarno	Bormeš si se zriřtau.
bòsti	bosti	Krave su se zbole.
bòta	batina	Bom te lupil z buotu.
Bòžek, Bògik	Bog	Boožek, daj mi zdraviče i dobru pamet.
Bûok		
brâjda	stupovi sa žicom po kojima se penje grožđe	Muoj tata Štief sidi si pud brajdami.
brâje	berba grožđa	Idem v braje.
brané	drljače	Puvlačiu buom zemlu z branami.
brazdá	brazda	Zorau sam brazdu ud umejka.
brcâti	bacati zemlju kotačem	Mokru je pa traktur brca.
brènzâ	kočnica	Brenza mi je puokla.
brénzati	kočiti	Brenzaj ka kuola ne pubiegnu.
bríca	brijač	Da pa peš k brici?
brîeg	brijeg	Idemu na brieg
brîenka	bačva	Daj si kupi nuovu brienku jer se stara rasušila.
bròcak	ruksak	Naj si puzabiti brocak, buoš žejen i lačin v šumi.
búabin	bubanj	Puglej unie buabin.
buhnâti	naglo prolijati vodu	Naj buhnati vodu pu kiticaj.
bukâti	tjerati se	Prasica se buče.
bùnker	prtljažnik	Zemi kanistre z bunkera.
bûnt	snop	Imam bunt pinez.
búogic	jadnik, siromah	Buogic si je sputruu nogu.
bûoj	budi	Buoj dobra, buom ti cukure kupila.
bùom	budem	Buom ti rekla.
bûou	bol	Glava me buli.
Bužić	Božić	Jedva čekam Bužić.
bzikâti	pogledavati	Kaj ukuoli bzičeš?

C

câgar	kazaljke na satu	V dvanaist vur je cagar na cagaru.
cajêk	stara krpa	Daj da ubrišem biciklin z cajkom.
câjt	vrijeme	Idem se vučit, nemam više cajta .
câpa	pasja noga	Muoj pes ima male cape.
câpasta	perad koja ima perje na nogama	Najlepša je capasta kokuš.
cârtati	razmaziti	Kak je to diete rascartano.
cêc, cêcik	dojka	Una ima male cecike.
cicki, cicàti		
cèker	vrsta torbe od rogoza	S cekerom idem v štacun.
cidilu	cjedilo	Ma mama ima plastičnu cidilu.
ciditi	cijediti	Precidila sam mlieko.
cidùla	papirić	Na cidulicu sam si napisau ka ne puzabim.
		Cief ud vodovoda je puokla.
ciêf	cijev	Cielu noć smu liepu spali.
cièlu	cijelo	Nuove ciepe sam v gurici zasadiu.
cîep	mladica	Muoram ciepati drva.
ciepâti	cijepati	Mama je tuortu nacifrala.
cîfrati	ukrašavati	Bluza ji je puona cifrica.
cifrica	ukras	Cigan pubira staru železu. Pravi si cigan.
Cigân, cigân	Ciganin, Rom; lažljivac	Te ciganije nebrem više puslušati.
		Zgasiu ti se cigaretlin.
ciganîja	laž	Se peneze je dal za cigaretline.
cigarètlin	cigareta	Imam stari cigiu za prudati.
cigarètlin	cigareta	Idem svijam naljati napoj v cijak.
cigiu	cigla	Štrukli su najbouši dok su spečeni v cimpletu
cíjak	pasuda za napoj	Kakve tie cirkuse spudilava.
cimplet	okrugla glinena posuda	Idemu f cirkvu.
		Kak se tie cmizdri.
cirkusi	nepodopštine	Hiža treba imeti dobre cokline.
církva	crkva	Una je ko coprnica.
cmizdriti	tiho plakati	Crkavala sam ud smieha.
còklin	zidani temelji na kući	Dečec ima maluga cuceka.
còprnica	vještica	Zakisniu sam na cug.
crkávati	umirati	Idem v birtiju cugati.
cûc, cûcek	muško spolovilo	Muoj dedik Joža je imeu cujzu.
cûg	vlak	Kubila ima maluga cujzika.
cûgati	piti	Naj me cukati za rukaf.
cùjza	kobila	Deni malu cukura v kavu.
cùjzik	ždrijebac	Kupi mi cukure f štacunu.
cùkati se	vući	Cukuricu radi jiedo gojciki.
cùkur	šećer	Na lajbiku mu visiju cuombeki.
cùkuri	bomboni	Jož, kak dešč curi.
cùkurica	šećerna repa	Idemu malu curik.
cuòmbiki	konci koji vise s odjeće	
curéti	padati	
curik	natrag	

cvengetàti	govoriti
cvîet	cvijet
cvikeri	naočale
cvilíti	vrištati
cvrčáti	cvrčati
cvrieti	topiti mast

Kaj cvengečeš?
 Cviet je pusehnul.
 Trebam cvikere jer ne vidim mala slova.
 Gojcik cvili, sigurnu je lačin.
 Mast na šporetu cvrči.
 Kuline su gotuve pa muoramu cvrieti
 mast.

Č

čafràti	zaprljati
čàmpa	grabilica, njuška
čàrati	pomoću oruđa uništiti korov
čàre	alat za uništavanje korova
čàviu	čavao
čèber	posuda za vodu
čèki	računi
čèkičar	stroj za mljevenje cijelog klasa kukuruza
čepéti	čučati
čèsa	čega
česàlu	metalna četka za stoku
česàti	češljati
čèšiu	češalj
čèšnják	češnjak
čètrtik	četvrtak
čèz	kroz
čiesàti	derati
čìga	sprava za dizanje raznih predmeta pomoću užeta
čìk	cigareta
Čikubêrnica	pepeljara
čìnkanje	vrsta igre
čìsló	krunica
čkòmi	šuti
čmêla	pčela
čmelíjak	pčelinjak
čòba (pogrdno)	usnica
čuobéti	pasivno negdje boraviti
čòmbriti se	duriti se, ljutiti
čòrav	slijep
čòvik	čovjek
čřf	crv
čříevu	trbuh
čříep	crijep
čříešja	trešnja
čřkàti	šarati
čřlèna	crvena
čřlènka	čelo

Babica si je pučàfrala šurc.
 Š àmpu su zagrabili kuruzu. Prsica ima
 veliku čàmpu.
 Treba pučarati vrt, puon je drača.
 Čare su se v blatu.
 Zabij čaviu v desku.
 Naponi čeber z vuduo.
 Došli su čeki.
 Čekičar je zmleu so kuruzu.

Deca čepe dok se igraju.
 Česa nema?
 Deda je s česalum česal kravicu.
 Češem se, neka me srbi.
 Zemi si čèšiu i pučeši si lasi..
 Fuj, kak smrdi tie češnjak.
 Kak je brzu došiu tie četrtik.
 Hudili smu čez pole.
 Naj čiesati čriešju.
 Š čìgu bumu zdigli tie čriep na krof.

Daj mi vužgi čik.
 Sprazni čikubernicu, viš da je puona
 čikuf.
 Deca se činkaju.
 Teca Milka mi je kupila čislo na Bistrici.
 Daj čkomi!
 Čmela me je fpičila.
 Čmelijak je puon čmeli.
 Si namazala te čobe?
 Kaj tu čubiš, oj neka delat!
 Naj se čombriti na mamu.
 Kaj si čorav pa ne vidiš grabu!?
 Tie čovik je na mestu.
 Čřf je f hruški.
 Buli me čřievu.
 Kupili smu nuovi čriep za krof.
 Čřiešje su čřlene.
 Učitelica je čřkala pu zadaćama.
 Puglej čřlenu jabuku, kak je liepa.
 Čřlenka mu je vruoča, ima vručinu.

črni	crn
črvivu	izjedeno crvima
čuča	kokoš
čučik	pile
čučkí	moljci
čuda	puno
čura	kokoš koja sjedi na jajima
čúrke	krvavice
čúti	biti budan

Imaš liepe črne kite.
 Jabuka je črviva.
 Čuča je znesla jajce.
 Čučik je mali, žoti.
 Čučki su v urmaru.
 Babica je nabrala čuda jagudi.
 Čura več duogu sidi na jajci.
 Čúrke su fine.
 Ščera sam čula du puou noči.

D

dàuku	daleko
dèbel, debéli	debeo
dèčic	dječak
dèda, dèdik	djed
dèlati	raditi
dènis	danas
dèska	daska
dèšč	kiša
dèvenica	krvavica
dèver	muška osoba na svadbi
dičínska	dječja
díel	dio
díen	dan
dieté	dijete
dieváti	stavljati
dihati	disati
dihnàti	mirisati
diják	učenik, đak
dimjak	dimnjak
diníti se	dani se
dìnstati	prepeći
dívji	divlji
dòber	dobar
dòktur	doktor
dolàfati	doći odnekud
dòšiu	došao
drač	trava
drapáti	poderati
Draš	Andrija
dražíti	zadirzivati
drečítí se	gorko plakati
drèk	izmet
drencati	poskakivati u kolima
drèta	konopac, uže
drgitàti	drhtati
dríek	kolska stranica
driemáti	spavati
drieti se	vikati
drievje	drva

Ma hiža je dauku ud ceste.
 Gujčik je tak debeli.
 Dečic je dober.
 Muoj dedik je jaku stari.
 Ja dielam f štacunu.
 Denis curi dešč.
 Deske su nam dupelali za rušt.
 Vuni curi dešč.
 Jeu sam devenice.
 Dever je biu pijan.
 Tuo su dičinska pusla.
 Diel puvetice meni ustavi.
 Zutra bu lepši dien.
 Tuo vam je dobru diete.
 Dievau sam šuder v tačke.
 Prestau sam dihati.
 Dehne pu zelju.
 Kak kaj tvojoj dijak bavi f škuoli?
 Z dimjaka se kadi.
 Počelu se diniti.
 Dinstau sam luk na masti.
 Brau sam divje jagude.
 On je dober kak krujk.
 Išiu sam k dokturu.
 Dolafali su kesno v nuoč.
 Došiu sam dimo.
 Upau sam v drač.
 Drapau je papier.
 Draš vuoli punu delati.
 Naj diete dražiti.
 Malu diete se dreči.
 Pusrau je veliki drek.
 Pumalu vozi, naj tak drencati.
 Daj mi drete ka vuoz siena puvežemu.
 Drgčem ud zime.
 V drieki smu utpelali gnuoj napule.
 Vudinku vuolim driemati.
 Najte se na me drieti!
 Ciepau sam drievje.

drievu	drvo	V šumi bumu purušili drievu.
drobier	sitni novac	Imam v žepu samu drobier.
dròptica	djelić	Imam samu dropticu kruha.
drûat, drôt	žica	Ščera sam rezau drot za lesu.
drubiti	mrviti	Kruh sam drobiu v mlieko.
drûoba	crijevo	Ščistite gujcikuva druoba, bomu devenice delali.
druóbni	sitni	Imamo sam druobni krampier.
drûog	drveni štap	Dunesi druog ka potprem flake.
druptije	mrvice	Puberi druptije z stula.
druzgáti	gnječiti	Zdruzgala sam krampier za ubed.
družnica	kup sijena	Napravili smu dvajsti družnic, a vjutri ih bomu rastepli.
drveják	drvocjep	Scijepaj tuo na drvejaku!
držàti	nositi	Držau sam ga za roku.
du da	do kada	Du da si zutra f škouli?
dudiesti	dodati	Babica dudeni neka pinez ka pem na more.
dùha	miris	Tu je čudna duha.
dujiti	dojiti, musti	Babica je dojila kravu i dala mi je friškuga mlieka.
dùkati	skakati	Naj stalnu dukati, pučini si malu.
duklačiti	doklačiti	Duklačiu sam z biciklinum na mešu.
duletèti	doletjeti	Duleteu mi je mrtul na ruoku.
dumištrànt	ministrant	I ja sam biu dumištrant pri meši.
dunésti	donijeti	Dunesi mi jen gemišť.
dûoajti	doći	Duoajdi k meni!
dùogi	dugi	Dunesi mi duogi pruot za štrik.
dúogu	dugo	Duogu sam spau.
dùojti	doći	Duodi k meni dimo.
dûol	nizbrdica	Naj se pelati z biciklinum na duo ka se ne prehitiš.
dùom	dom	Išiu sam k duomu.
dûrati	izdržati	Nebrem tuo više durati.
duriti se	neprijemeno se ponašati	Naj se teliku duriti.
dušák	naiskap	Nadušak sam spiu kupicu vina.
duštúkati	dodati	Hlače su ti prekratke muoram ih duštukati.
dvòjčeki	blizanci	Strina je rudila dvojčeke.
dvurišče	dvorište	Zidi vun na dvurišče.
dvuriti	posluživati	Bila sam sikačica i dvorila sam v gustie.

D

Đuka	Đurđica	Buom išla k Đuki.
Đura	Juraj, Jura	Đura ima imendan.
Đurđ	okićeni <i>Zeleni Juraj</i>	Ide Đurđ.

èuruplan avion
elèktrika električna struja

E

Puglej na nebu, ide euruplan.
Nestalu je elektrike.

fàbrîka tvornica
fàčuk vanbračno dijete
fàjnu lijepo
fàjtati vlažiti
fála hvala
falàčik, fàlat komadić, komad
faliti nedostajati
Fàljèn Ìsus i Màrija Pozdrav, hvaljen Isus i Marija
fàra župa
fàrba boja
fàrbati žbukati
farčajk upaljač
fàšjak maškare, fašnik
fàu jeftino
fàuda nabor na tkanini
fèrkiu uginuti
fčèra jučer
fèder opruga
fèst jako
fiefitati prositi, moliti
fiercati opšivavati
fierma krizma
fierunge zavjese
fige smokve , neću

filati puniti
fiolica ljubičica
fiškál sudac
fkàniti prevariti
fkàraj makni se
fkrásti ukrasti
fkupíti kastrirati
flàke odjeća
flánci biljka za rasad
flàša boca
flèk mrlja

F

Zutra idem delat v fabriku.
To je jejni fačuk.
Baš si mi fajna denis.
Nafajtala sam robaču ka ju leži spieglam.
Fala liepa.
Imamu sam jeden falačik zemle.
Fali mi jembrelu, a dešč curi.
Nàveke fàljèn. (odzdrav)

Fčera je v naši fari biu svetek.
Se je puonu farbe.
Farbau je mo sobu.
Tuo je jenguf farčajk.
Jedva čekam fašjak ka bum krafline jeu.
Fau sam tuo kupiu.
Šuos na faude.
Pes mi je fèrkiu.
Fčera sam prala pusuodu.
Dučèš ko da si na fiedri.
Fest me buli zuob.
Fieftala sam dedika za peneze.
Fiercala sam fierunge.
Drugu letu iem na fiermu.
Imam nuove fierunge na ubloku.
Dobre su mi fige.
Figu ti buom tuo dala.
Filam kulače.
Ftrgla sam fiolice.
Šteri je tuo fiškál?
Fkaniu me je, gad jeden.
Stani fkraj ud mene.
Fkrau mi je peneze.
Fkopili smu male gujcike.
Puberi flake (s) štrika.
Na vrtu sam pusadila flance.
Dunesi flašu vode na stou.
Imaš flek na majjici.

flètnu	brzo	Fletnu se hmeknula.
fljučnàti	pljunuti	Što je fljučnau na me?
fmeknàti	maknuti	Fmèkni se ud mene.
fmikávati	izbjegavati	Fmikavaš se ud pusla.
f̀m̀iti	umiti	Fmi(j) se.
fmrieti	umrijeti	Muoj vujc Štief je fmru.
fnòk	unuk	Tuo je jeni fnok.
fòrtuf	pregača	Deni si fortuf ka se ne zamažeš.
fòringa	prijevoz	Si našiu foringu za pruščeje?
fòslin	debela daska	Trebamu fosline za rušt.
f̀puriti	zarinuti, zarezati	Fpurili su kravu ka je nie fcrkla.
fráj	slobodan	Si denis fraj ka duojdeš k meni?
fajêrmal	dio ispod krovišta, zabat	Muoramu još fajermal zazidati.
frájhati	žbukati	Frajhamu soseduvu hižu.
frájščina	livada	Iza hiže je frajčina.
Frànc	Franjo	Tuo je muoj Franc.
frflàti, fuflàti	nerazgovijetno govoriti	Pumalu govori, samu frflaš.
friški	svjež	Fini je friški kru.
frizierati	uređivanje kose	A si se s frizierala?
frížati	osvježivati	Frižau sam se vuni.
frkàti	uvijati,	Naj frkati z nosum.
firtâl	četvrtina nečega	Ftrgla sam firtal kruha.
ftegnàti	stići nešto napraviti	Ne bum tuo ftegnala napraviti du zutra.
fthnati	zašutjeti	Ftihnite već jemput!
ftòhnuti	spustiti se	Zemla na gruobu je još nie ftohnula.
ftrâga	oklijevati	Ftraga me tuo delati.
ftrèci	otkinuti	Ftrgla sam svrž na čriešji.
ftrùc	u inat	Ftruc tuo dielam.
ftupiti	utopiti	Skoru se na Dravi ftopiu.
fûat	vanbračno dijete	Una ima fuata.
fûčka	zviždaljka	Kupi mi fučku na pruščeju.
fučkàti	zviždati	Fučkau je.
fùlati	promašiti	Fulau je gol.
fûorati	voziti	Tata je fuorau voglen z trakturum.
fûorfíci	tjestenina, krupnija kašica	Babica je skuhala fuorfíce.
furingâš	osoba koja prevozi nešto	Muoj tata je biu furingaš.
fùriti se	ljutiti se	Prestani se furiti na me.
furkí	veće cijepanice drva	F šupi su furki za sciepati.
fùrt	uvijek	Furt me srdiš.
fûš	rad na crno	Muoj vujča diela na fuš.

G

gàblec	pauza s doručkom
gácija	agacija
gađati	gađati
gàjnk	hodnik
galènder	ograda za stepenice
gâlge	vješala
gàšpar	vrsta peći
gâtrice	rešetke
gàzda	gospodar, glavni
gêgač	kustura
gemišt	gemišt, špricer
ginàti se	pomaknuti se, krenuti
gizdáv, gizdávì	moderno odjeven, važan, ponosan
glàditi	maziti
glàncati	čistiti
glàs	vijest, novost
glàš, glažuvije,	staklo
glâžnati	
glavá	glava
glavàtica	sadnica zelja
gledéti	gledati
glèsni	desni
glèžin	gležanj
glí	tek
glí tèliko	taman toliko
glibúoki, glipši	duboko
gmâjna	livada
gnàti, guniti	tjerati
gniezdó	gnijezdo
gnílu	trulo
gnòujnica	tekući gnoj
gnúoj	gnoj
gnjús	gad, zločest
gòba	ožiljak
gòdica, gòdik	prasica, prasac
golovràtasti	dugi, goli vrat
gòmbešnica	pribadača
gósenica	gusjenica
gospudár	gospodar
gotàti	gutati
gòujcik	praščić
gòumb	gumb, dugme
grà	grah
grahuríje	ljuske graha
grâje	granje

Išiu sam na gablec.
 Gacija je visuka.
 Gađau sam tiča.
 Gajnk je duogi.
 Primi se za galender ka pu štienjami ne upadneš.
 Godik je na galjami.
 Gašpar još uvik dobru grieje .
 Gatrice su putrte.
 Dedik je gazda pri hiži.
 Gegač je v žepu.
 Dedik pije već drugi gemišt.
 Geni se već jemput dimo.
 Tak si denis gizdava.
 Zemi si jesti, naj biti gizdava.
 Pucica je gladila mačku.
 Glancali smo patike.
 Pu selu su glasi da je suosida Mara nuseča.
 Glaš je pokiu. Glažuvije puberi.

Glavá me buli.
 Glavatica je pusajena.
 Gledeli smu televizur.
 Joj, kak me glesni bule.
 Nategnau si si gležin.
 Gli smo došli.
 Gli teliku je stalu vode.
 Voda je glíbuka.
 Nogumet smo igrali na gmajni.
 Da smu bili mali, guniti smu krave na pašu.
 Lastavica si je f štali napravila gniezdo.
 Hruške su gnile.
 Utpelaj gnoujnicu na tranik.
 Utpelali smu vuoz gnoja v guricu.
 Koji si ti gnjus, kak si ju mogli ustaviti?
 Dedik ima gobu.
 Godica se buče.
 Imamu guluvrataste čučike.
 Gombešnica drži papier.
 Gosenice bodu so listje pujele.
 Gospudar tuo muora znati.
 Ne gotaj sladolet.
 Godica je skotila sedim goujcekov.
 Goumb ti fali na kaputu.
 Več smu ves gra posadili.
 Zahiti grahurije na gnuoj.
 Graje smo skurili.

graknāti	povikati
grāšic	grašak
gr̄du	ružno
gredènc	ormar
grêštati	muljati
grèti	grijati
gr̄ies	griz
grintav	kržljav
gr̄m	grm
grmí	grmjeti
grũnt	posjed uz kuću
grũobar	grobar
grũobje	groblje
grũom	munja
gruzdje	grožđe
guduvják,	imendan, svetkovina
gũod,	
guduvnũa	
gũj	deka
gũjdik	svinja
gũleš	gulaš
gũobic	njuška
gũoli	goli
gũombati	mrzovoljno govoriti, srditi se
gũoska	guska
gũosti, gòsti	svadba
gũot	grlo
gurica	vinograd
guspá	gospođa
gũša	izraslina
guvèdina	govedina
guvuriti	govoriti
gũzlavi	naborani
gv̄erc	slatko piće

Ka si graknau na me?
 Babica je pusadila grašic.
 Vrieme je grdu.
 Deni kupicu v gredenc.
 Gruzdje smo greštali.
 V zimi se griemu pri peći.
 Gries smo jeli za večerju.
 Tie čučik je grintavi.
 Grm je veliki.
 Vuni grmi i dešč curi.
 Muoj grunt je vekši ud tvega.
 Gruobari su ga spustili v raku.
 Bila sam na gruobju.
 Gruom je pogudiu drievu.
 Jeli smo gruzdje.
 Joža je guduvjak, idem na guduvnua.

Dunesi unie stari guj!
 Imamu male gujdike.
 Guleš je fini.
 Prsica ima veliki guobic.
 Imaš guole noge.
 Prestani guombati.
 Ščera sam vidiu goske.
 Zutra idemu v guosti.
 Buli me guot.
 Bili smu v gurici.
 Guspa nika ne diela.
 Dedik ima gušu.
 Guvedina je fina.
 Prestani guvuriti.
 Babica ima guzlave rouke.
 Na Bistrici sam piu gvierc.

H

háhar	nestašan dječak
hâjcati	ložiti vatru
hâjdina	heljda
hâjt	puno
hakéu, hàklik	kuka, kukica
halabũka	velika galama
hàmatum	skoro sve
hàntlar	preprodavač
hàpiti	primiti se posla
hâрати	popariti kipućom vodom
hâs	as, igraća karta
hâsniti, hàsen	raditi, korist

Hahari su denis nureli.
 Nahâjcaj peč.
 Babica je skuhala hajdíne žgancé.
 Ščera smu imeli hajt vur.
 Mesu buom ubiesila na hakeu.
 Puđ odmurum je velika halabuka.
 Hamatum je voda se puplavila.
 Hantlar mi je prodau autu.
 Če se buš predi hapiu, predi buš gotuf.
 Harali smu gujcika.
 Un furt ima hasa.
 Cieli dien sam pu vuni hasnila, za hasen

hèklati	kukičati
helíti se	glasno se smijati
hìca	snaga vatre
hìtiti	baciti
hiža	kuća
hlačjak	remen
hlaparíti	provjetravati
hlòpta	lopta
hlòptati	igrati se loptom
hójc, héki	naredbe za konja: udesno i ulijevo
hójdi <i>imp.</i>	odi
hòštriti	nukati psa
hraček	ispljuvak
hrbèt	leđa
hrčáti	režati
hrdáti	glodati
hr̀ga	kvruga
hr̀glavi	neravni
hr̀mbati	fizički teško raditi
hrostíti	ljutiti
hrptišče	hrbat
hrš	raž
hrustáti	drobiti zubima nešto
hr̀stavu	jako pečenu
hr̀ška	kruška
Hrvat	Hrvat
hublíje	strugotine, blanjevina
húdi	ljuti, teško se osjećati
hudíti	hodati
hûblič	blanjalica
hùpati se	usuditi se
hupâuka	njihaljka
huškáti	glasno podcikovati

ìcik, ìcika	tele
igràti	igrati, svirati
imej`ak	imenjak
imèti	imati
iskàti	tražiti
ìsti	jednaki
ìtak	ipak
ìti	ići
íva	njiva, oranica

toga sam napravila.
 Babica mi je naheklala tabletiče.
 Naj se tak heliti.
 Najprije deni klasije f peč ka dubiš hìcu.
 Prijatelju sam hitiu loptu.
 Na hižu sam deu nuove ubloke.
 Denis sam deu hlačjak na hlače.
 Naj stalnu hižu hlapariti.
 Prijatelj mi je dau hloptu.
 Hloptau sam se z prijateljum.
 Hojc, Vranka!

Hojdi z menum k meši!
 Naj ga hoštriti, buo me vgriziu.
 Kaj stalnu hračkaš?
 Un me lupiu po hrptu.
 Si vidiu psa kak hrči?
 Štakur je nahrđau kuruzu.
 Imam hrgu na glavi.
 Kak je tie kulec hrglavi.
 Kak sam ščera hrmbau napuli.
 Ka se hrostiš ?
 Un uvik jie kukušinu hrptišče.
 Muoj dedik je mlatiu hrš.
 Ščera sam hrustau cukure.
 Čučik ima hrustavu kuažu.
 Saku večer pujiem jenu hrušku.
 Ja sam Hrvat.
 Hublije buom imiela za putkurjavati.
 Naj biti hudi. Devenice su hude.
 Denis mi je hudu.
 Nahuadala sam se cieli dien.
 Pusuodi mi svuoj huoblič.
 Ne hupam se javiti, stra me.
 Volim se hupati na hupauki.
 Huškau sam v guostie.

I

Viduu sam maluga icika.
 Igrau sam nogumet. Mužikaši liepu igraju.
 Deda i fnočec su imejaki.
 Imeu sam nuovi mobitel.
 Iskau sam mamu.
 Isti takvi kaput i ja imam.
 Itak ste došli.
 Išiu sam f štacun.
 Udišiu je na ivu orat.

îvi njihov Tuo je ivi dečic.

J

jà, jàs	ja	Jas buom došla.
jàbučnica,	sok od jabuka	Dedik je napraviu finu jabučnicu.
jàbučni		
jafkàti	jaukati	Babica je jafkala cieli dien.
Jàga	Agata	Jagica peče fine kulače.
jàguda	jagoda	Pujeu sam finu jagudu.
jajcé, jàjčike,	jaje	Kokuš je znesla jajce.
jàjcece		
jàjica	krzneni ovratnik	Imaš liepu jajicu ukuoli vrata.
jâk, jâkši	snažan, snažniji	Un je jakši ud mene.
jâku	jako	Una je jaku velika.
jâlni	zavidni	Suosedì su nam jalni.
jalúova	neplodna	Krava nam je jaluova.
jàmbrati	prigovarati	Ti stalnu jambraš.
jarék	dolina, jarak	Tie jarek je veliki.
jarém	jaram	Zapregni krave v jarem.
jàsle	hranilica za krave	Hiti siena kravam v jasle.
jâščerica	gušterica	Vidiu sam jaščericu.
jâzvic	jazavac, nestašan	Ide v brieg ko jazvic.
jê	ali (nedoumica)	Je, jas tuo tak niesam mislila.
jebàti	spolno općiti, gnjaviti	Naj me jebati.
ječmèn	ječam	Pobrau sam ponu ječmena.
jedèn	jedan	Još nam je jeden puran ustau.
jèdva jèdvíce	konačno (pojačano)	Jedva jedvice je ispraviu jedinicu.
jèje	jest	Jeje došiu.
jelá	jela	Zrušili smu jeló.
jèlen	jelen	Vidiu sam jelena f šumi.
jemáti	uzimati	Naj mi jemati peneze.
jèmpuť	jedanput	Jemput sam dobiu pet.
jèn	jedan	Jen dečec mi je f škuoli, a jeden doma.
jenáki	jednaki	Uni su si jenaki.
jènguf	njegov	Pusti, tuo je jenguf vrgaj.
jèsen	jesen	To jesen smu imeli ponu jabuk.
jêu	jeo	Ja sam jeu fini kulač.
jezik	jezik	Ti imaš veliki jezik.
Jêzuš, Jèzuš	Isus, Isuse i Marijo!	Jezuš i Marija, pumorite nam.
Marija!		
jój	jao	Jo, upau sam v blatu.
jòskati	svjetlucati	Neka se joska f travi.
jòtka	lopatica za čišćenje pluga	Daj mi jotku ka ščistim pluga.
Jòža, Jòžik,	Josip	Na Juožefuvu je pri nas pruščeje.
Júožefuvu		
jùnica	mlada krava, junica	Dobiu sam junicu.
juríti	juriti	Autu jaku juri.
Júrjevu	svetkovina sv. Jurja	Na Jurjevu iemu k meši.

jùtru
jùžina

jutro
toplo vrijeme

Zbudiu sam se v jutru.
Nekakva je južina.

K

k còj	k tome, blizu
kà	što
ka pa téda	što onda
kàča	zmija
kaditi	dimiti
kâhllica	noćna posuda
kàjavi	rašćupan
kajkákvi	svakakav
kàk	kako
kanìster	posuda za tekućinu
kanîti	namjeravati
kàpča	kopča
kapučije	slab kukuruz
kapút	kaput
karáti	koriti
kàšlati	kašljati
kaštùla	kutija
kàuč	krevet
kèfa	četka
kehlí, kèhliti	zubi, smijati se
kičma	kralježnica
kiflini	kiflice
kíkla	haljina
kíla	kilogram
kìmati	klimati
kîndati	kititi
kíp	skulptura
kìpic	sličica sveca
kisièlu	kiselo
kîštra	kutija
kìta	pletunica
kìtica	cvijet
kîžlik	kamenčić
klâčjak	pedala
klâčnjak	pedala
kladivéc	čekić
klafràti	brbljati
klâfter	hvat, četvorni hvat (3.6 m ²)
klàjbus	tesarska olovka
klajéc	klanac
klâmpati	brbljati
klâpiti	venuti
kláruš	ogrlica

Zemi si kruh k coj. Stani k coj.
Ka si rekiu?
Ka pa teda?
Vidiu sam kaču v šumi.
Z ugja se jaku kadi.
Dećic ide na kahlicu.
Ves si kajavi.
V šumi ga kajkakovuga drievja.
Kak da tuo napravim?
Kupi kanister nafte.
Ka kaniš delati?
Kapča mi se strgala.
To letu je samu kapučije.
Imam stari kaput.
Naj me karati.
Ma babica furt kašla.
Velika kaštula je prazna.
Ležim si na trdumu kauču.
Ma kefa je nuova.
Imaš velike kehle i stalnu se kehlíš.
Dedik jafče kak ga buli kičma.
Kiflini liepu diše.
Kikla mi je malu knap.
Kupi kilu mesa.
Naj samu kimati z glavu.
Kinđali smu lesu.
Nuovi kip Stepinčev je f cirkvi.
Kipic smu dunesli z Bistrice.
Jeli smu za ubed kisièlu repu.
Kištra je puona drievja.
Šplela sam si liepu kitu.
Črlene kitice sam nabrala.
Kižlik mi je zašiu v cipelu.
Klačjak mi je upau z biciklina.
Klačnjak mi razdrapiu hlačnicu.
Kladivec mi je upau na nogu.
Stalnu klafraš.
Kupili smu klafter drf. Kupiu sam sto klaftri gurice.
Tišlar ima klajbus.
Dimo idemu čez klajec.
Klampaš stua na vuru.
Klape mi se kitice na obluoku.
Diela sam si klaruš uku vrata.

klâs, klasjé	klip(ovi) kukuruza	Suša je bila i klasje je malu.
klasíje	klasinje	Klasije je zgurelu v peči.
klatarítí	skitati	Ka se klatariš ukuolu?
klâti	ubiti, mučiti	Klali smu gujcika, imeli smu kuline.
		Babicu kašiu kole.
		Klečim f cirkvi.
klečáti	klečati	Klencer je biu v gustie.
klèncer	djever	Tata je klepau kosu.
klepáti	klepati, izoštriti oštricu	Klestiu sam šibje z drieva.
klèstítí	obrađivati drvo	Un stalnu kuone.
kléti	psovati	Kličje se pujavilu na krampieru.
kličje	klice	Prijeu mi se kliešč na nogi.
klíešč	krpelj	Kliešča su hrđava i stara..
klíešča	kliješta	V klieti se čuje vesela pesma.
klíet	vikendica, klíjet	Klinčic liepu diši na ubluoku.
klínčic	karanfil	Imiela sam jeno klopku vune pa sam
klòpku	klupko	naštrikala rukavice.
		Zgubiu sam ključ ud hiže.
		Guoska me z klunum ščeknula.
		Kluop v škuoli je trda.
		Brat me klupiu ka sam se zrušiu.
		Pumalu vozi, klupuošta se vino flaši.
		Klupuotic se čuje z guric.
		Nebrem kmam duojti, pučekaj.
		Kaput mi je malu knap.
		Vuolim jesti knieglie ud sliv.
		Zemi si knižicu na verunauk.
		Ftrgni kocen.
		Kodik hodiš?
		Muoj dedik je imeu kuja.
		Kokut nagaja kokuši pu vugradu.
		Komaj si došiu, duogu te nema.
		Kitica je pustila korene.
		Kraflini su se spekli.
		Kraglin na bluzi je ko nuovi.
		Nuovi kraluš mi se vtrgiu.
		Kramp je želiezni pa je žmefki.
		Jeu sam pečeni krampier.
		Uperi se, krastav si.
		Naj mu kratiti jelu.
		Kravatlin mi liepu stuji.
		Biu sam f krčmi na briegu.
		Kakvi je tuo krič pri suosedu?
		Ne vuolim dok nešči kriči na me.
		Dunesi mi kriglin piva.
		Župnik je huđiu z križicum.
		Tič kriči v krlietki.
		Posušili smu i na staje puspravili krmo.
		Posle sprevoda su bile krmine.
klúč	ključ	
klûn	kljun	
klûop	klupa	
klupítí	udariti, pljusnuti	
klupuoštáti	mućkati	
klupuótic	klopotec	
kmám	odmah	
knàp	tijesno	
knìeglin	knedla	
knìga, knižica	knjiga, molitvenik	
kòcen	ostatak stabljike, nastavak	
	korijena	
kòdik	kuda	
kòj	konj	
kòkut, kòkuš	pijetao, kokoš	
komaj	teško, jedva	
kòren	korijen	
kràflini	krafne	
kràglin	kragna	
králuš	biserna ogrlica	
krámp	alat za kopanje	
krampíer	krumpir	
kràstav	prljav	
kratítí	kratiti, uskraćivati	
kravàtlin	kravata	
krčma	kafić	
krič	vika	
kričáti	vikati	
kriglin	stakleni vrč	
križic	blagoslov kuća	
krliétka	krletka	
krmá	sijeno	
krmíne	karmine	

krniš	karniša	Deni fierunge na krniš.
krnišáti	preokrenuti	Idem krnišat sienu.
kròp	vrela voda	Krop več vri.
krpáti	zašiti	Krpam stare zokline.
kršt, krstítke	krštenje, svečana večera	Posle krsta bodu krstitke.
	povodom krštenja	
krtinuvic	krtičnjak	V dvurišči ga ponu krtinuvcuf.
krujiti	krojiti	Šnajder kroji kaput.
kruolíti	svirati u crijevima	V črijevi mi kruoli jer sam lačin.
kubàča	stalak za piljenje drva	Piliu sam drva na kubači.
kubila	kobila	Kubila fletnu biži.
kubilica	vilin konjic, skakavac	Kubilica leti uku putoka.
kucáti	štucati	Koca mi se jer sam žejen.
kučija	kočija	Kuji peladu kočiju.
kučijerati	voditi	Dedik je kučierau kuje.
kùfer	kovčeg	Zemi si muoj kufer.
kùhja	kuhinja	Z kuhje liepu diši.
kùjsa	kuja	Kujsa ima male pesike.
kùjsnica	kućica za psa	Pes se tišče v kujsnici.
kukéc	kukac	Kukec zuji pu zraku.
kùkma	krijesta	Kokut ima črlenu kukmu.
kuláč	kolač	Za nedelu bomu spekli kulače.
kulbasica	kobasica	Kulbasice se suše na najži.
kulèc	kolac	Nemam više kulce v guruci, se je na plantaži.
		Imam stari kulendar.
kulendár	kalendar	Buli me lievu kulenu.
kulènu	koljeno	Svati se peladu v kuleslini.
kulèslin	kočija	Kuliku očes kitic?
kùliku	koliko	Ščera smu imeli kuline.
kuline	kolinje, svinjokolja	Vreži mi kulubar klubasic.
kulubár	kolut	Prodali smu stari kuluovrt.
kulúovrat	sprava za tkanje	Bili smu f kumuvini.
kumá,	kuma, kumstvo	
kumuvina		
kumád	komad	Kak si mi mali kumad dau.
kumarèc	komarac	Vpičiu me kumarec.
kùmer	nered	V nuovi hiži je kumer.
kumuóra	soba za stare stvari	Kumuora v hiži je prazna.
kumušije	plod mahunarki	Ščera smu brali kumušije.
kunéc	konac	Babica nebre napelati kunec v iglu.
kunèc	konac	Navodi mi kunec v iglu!
kùnst	posebna vještina	Nije tuo nikakva kunst za napraviti.
kúoca	kolica	Kupila sam nuova kuoca za diete.
kûoca	kolica	Pelam kuoca k suosedu.
kùočjak	svinjac	V kuočjaku nema prasic.
kûočka	kvočka	Kvuočka sidi na jajci.
kùoik	kuda	Kuoik hodiš ciele noči?
kûok	kuk	Vujni su kuok uperirali.
kûola	kola	Drvena kuola su prazna.
kûora	kora	Spekla sam kuore za mađaricu.

kúorpa	korpa
kúoruš	mjesto za orgulje u crkvi
kúost	kost
kúot	kut
kúoža	koža
kupači	alat za rad u poljoprivredi
kupàja	posuda iz koje jedu svinje
kùpati	kopati
kùpica	čaša
kupriva	kopriva
kuracáti	hodati
kùrblati	vrtjeti, okretati ručku/pedalu
kùreščice	trnci
kuríti	paliti vatru
kurizma	korizma
kurmaníti	upravljati
kurùza	kukuruz
kurúznica	stabljika kukuruza
kuružják	spremište za kukuruz
kusač	alat za sjeckanje bundeva

kusišče	drška za kosu
kusiti	kositi
kustáj	kesten
kustùra	džepni nožić
kušára	košara
kuščica	koštica
kušlèc	poljubac
kušuváti	ljubiti
kutáč	kotač
kutèc	svinjac
kutèu	kotao
kuturáti	koturati
kuváč	kovač
kuvèrta	koverta
kužulije	lupinje, kora

Kuorpa je puona klasija.
 Bili smu na kuorušu.
 Kuost je za psa.
 V kuotu se vidi paučina.
 Ima kuožnu loptu.
 Muoramu pupraviti kupače.
 Se su pujeli, namiečeju kupaju.
 Muoram kupati na vrtu.
 Kupica mi je upala.
 Kupriva me upekla.
 Pumalu kuracaj za menum.
 Kurblam reparu.
 Imam kureščice pu rukaj.
 V zimi se muora kuriti.
 V kurizmi idemu na križni puot.
 Ja znam kurmaniti z trakturum.
 To letu ga nija kuruze.
 Cijepali smu kuruznicu.
 Kuružjak je puoni.
 Daj mi kusač ka tikve nasiečem i dam svijam.
 Kupiu sam nuovu kusišče.
 Muoram kusiti travu.
 Kustaj se muora dobru speči.
 Kustura je uoštra.
 Deni klasije f kušaru.
 V tikvi ga ponu kuščic.
 Daj mi jen kušlec!
 Dičko i puca se kušuvlu.
 Kutač se vrti.
 Svije su v kuocu.
 Kuteu je žmefki.
 Deca se kuturadu.
 Pluge trie pelati kuvaču.
 V kuverti su penezi.
 Kurili smu kužulije.

L

lâčin	gladan
lâfra	maska
lagàti	lagati
làgif	drveni sud, bačva
lâjbic	prsluk
lákuvnica	posuda za pretakanje vina
lâlavka	vilica, čeljust
lâmpa	svjetiljka
lâmpuš	lampion
lànc	lanac

Biu sam jaku lačin.
 Kupiu sam si nuovu lafru za fašjak .
 Naj stalnu lagati.
 Muoram uprati lagve, braje je tu.
 Imeu je liepi lajbic.
 Oprali smu lakuvnicu.
 Svinsku lalavku smu skuhali.
 Vužgali smu lampu.
 Deu sam lampuš na grop.
 Pes je biu na lancu.

lãncik	lančíc
lãndrati	skitati se
lãni	prošle godine
lapušnátu	bujno
lãsi	kosa
lât, latjé	latica
lavúr	lavor
lažljivic	lažljivac
lècnati, lècati	preplašiti, plašiti
lêd, ledvenica	led, mjesto gdje je hladno
lêfki	lagan
lêži	lakše
lènčuga	lijena osoba
lèsa	dvorišna ulazna vrata
lêšnjak	lješnjak
lètu	ljet
levàçar	ljevak
levòrver	revòrver
lèži, lêči	ležati, leći
licé	lice
lickáti	šminkati
ličíti	krečiti, mazati
líek	lijek
líepu	lijepo
líes	lijes
lietáti	trčkarati
líevu	lijevo
lifrati	otpremiti
lija, lisica	lisica
limúna	limun
liníer	ravnalo
lístje	lišće
lizalka	lizalica
lizáti	lizati
lobuda	korov
lòcin	trsna grana
lòjnčik	lončíc
lòkati	opijati se
lòkut	lokot
lùdi, lùcki	ljudi, ljudski
lugužár	torba, ceke
lukáti	gledati
lúkja	rupa
lunèc	lonac
lùnpuvati	probdjeti noć
lúojtra	ljestve
lùorbik	lovorov list
lúoši	nemastan

Mama je imiela zlatni lancik.
 Brat je cielu noć landrau.
 Lani smu kupili nuovi autu.
 Šalata je tak liepa lapušnata.
 Počeši si lasi.
 Latje je veliku.
 Oprau sam si noge v lavuru.
 Roberto je jaku veliki lažljivic.
 Lecnau sam se da sam vidiu učitelicu.
 F tve je pinici prava ledvenica.
 Lefki si ko perje.
 Mlajši tou leiži naprave.
 Kakva si ti lenčuga!
 Zapri lesu ka ne kokuši autu puvuziu.
 Pobrali smu lešjake.
 Jedva čekam letu.
 Un je levačar.
 Kupi mi na pruščeju levorver.
 Sneha još leži.
 Imaš mladu lice.
 Pucke bi se sam lickale.
 Ličili smu plafuon.
 Kupiu sam si liek.
 Bili smu na jaku liepum pruščeji.
 Deli su ga v lies.
 Stalnu nekam liečeš.
 Skrenoli bumu lievo.
 Se sam zlifrala z urmara ka ne trebam.
 Vidli smu lisicu f šumi.
 Imaš morti limunu, trebam za kulač.
 Pusuodi mi svuoj linier.
 Puzubačila sam listje pu dvurišču.
 Kupiu sam lizalku.
 Pulizau sam zdelu dok je mama pekla kulače.
 Puskubli smu lobudu.
 Puvezali smu locne.
 Zemi lojnčik f šumu, bomu v jemu spekli krampier.
 Dečki su cielu nuoč lokali.
 Deu sam lokut na biciklin.
 Ludi su se vidli.
 Zemi si lugužar.
 Lukali smu televizur .
 Miš je zišiu z lukje.
 Kuhau sam juhu v luncu.
 Brat je lunpuvau cielu nuoč.
 Daj mi luojtru ka pem na najže.
 Luorbik sam diela v gra.
 Daj mi luošu mesu.

lûotati	lemiti	Luotau sam žice.
lûozni	izlizan, rupičast	Več mi je luozni tie kaput.
lupâr	stroj za ljuštenje kukuruza	Na luparu smu zlupali kuruzu.
lupâta	lopata	Kupiu sam nuovu lupatu.
lupije	ljuska	Hiti lupije čučikum.
lùpiti	udariti	Mama me lupila.
lùster	zidna svjetiljka	Spotrli smu luster.
luščâje	listovi od klipa kukuruza, ostatci od očišćenih oraha, koštica	Luščaje hiti na gnuoj.
lûzati	čistiti koštice od ljuske	Cielu zimu je babica luzala kuščice.

LJ

ljûbaf	ljubav	Kulika je tuo ljubaf bila.
--------	--------	----------------------------

M

maček	mačak	Maček mijafče.
mâčkari	maškare	Mačkari su išli pu selu.
mačkàti	prijati, loše raditi	Samu mačkaš te ubloke.
mâčuha	mačeha	Mačuha je jako zločesta.
màgaric	magarac	Pravi si magaric.
mahâti,	mahati, mahnuti	Mahni mu, ide na puot.
mahnâti		
majíkuvati	ljenčariti	Cieli dien samu majikuješ.
Mála meša	Mala Gospa	Za Malu mešu idemu na Bistricu.
mâlar, mâlati	soboslikar, bojiti	Malar nam je publieliu gajnk.
mârati	mariti	Nika ne maraş za me.
mârše	stoka	Daj maršetu vode.
Mâršuvic	Maruševac	V Maršuvce sam išla k meši.
marûad	bolestan, marod	Maruad je, na boluvaju je.
mâšča, mâst	mast	Mesu je spekiu na mašči.
mâšlin	mašna	Na lasi si je diela mašlin.
matôur	motor	Z matourum je udišiu Varaš.
máža	velika vreća	Dobili smu deset maž žita.
mêd	između	Med nami nema svaje.
medeják	medenjak	Mukila sam tin na Bistrici medejake.
medvêd	medvjed	Vidiu sam medveda f šumi.
mègla	magla	Vuni je megla.
mèja, mejáš	međa, međaš	Preorau mi je meju.
mèkla	metla	Zemi si meklu i zmeti štienge.
mêla	brašno	Zamiesila je kruh s kuruznu melu.
mèlin	mlin	Negda je na Pitvici biu melin.
mèlinica	prostorija za čuvanje žita	Idem v melinicu ka načekičam šruat za gujcike.
mèra	mjera	Šnajdar mi je zeu meru za kaput.
mèša	misa	Idem saku nedelu k meši.

mèšter	majstor	Un je pravi mešter.
mèstu	mjesto	Tuo je liepu mestu.
mêsu	meso	Za ubed smu jeli mesu.
metàti	bacati	Ne meči kru.
meùši	manji	Brat je meuši ud sistre.
mezdrije	tikvin unutrašnji sadržaj što drži koštice	Zisliemaj mezdrije oud kušćic.
mèžnar	zvonar	Mežnar zvuni f cirkvi.
mierkâ	konac u boji za vezenje	Kupi mi črlenu mierku, buom našivavala.
mîernik	geometer, mjernik	Miernik bu došiu zmeriti zemle.
miešàti	miješati	Miešali smu mort na ruoke.
mìga	trepavica	Miga mi je upala v oku.
mihèn	mahovina	Dunesla sam si mihen ka napravim štalicu pud borikum.
minàti	proći ili mimoići	Minala je meša. Nie sam je vidla, negdi smu se minale.
miriti	miriti	Muorau sam ih miriti.
mláčnu	toplo	Juha je mlačna.
mládenic,	mladoženja, mlada	Mladenic i mladenka su se pelali na kučiji.
mládenka		
mladiná	perad	Pusti mladino na pašu.
mlàka	lokva	Stau sam v mlaku.
mlèčici	mladi kukuruz	Jaj, kak su dobri ti mlečici.
mlèti	mljeti	Moreš mleti urehe će očeš.
mliékó	mlijeko	Spiu sam frišku mlieko.
môčiti se	mučiti se	Joj, diete, kak se ti močiš.
mòka	muka, teško	Tak mi je bilu ščera moka.
mòker, múokri	mokar	Ves si moker.
mort	žbuka, mort	Mort smu na ruoke miešali.
mòrti	možda	Ideš morti f štacun?
mòšt	mlado vino	Još malo pa bumu pili tie mošt.
mòždani	mozak	Su tuo svienski moždani v zelju?
mrijefkáti	mijaukati	Kak mrijefče tie mali mujcik.
mrlíti	sporo raditi	Cieli dien sam neka mrliš.
mrtúl	leptir	Na lampi je veliki mrtul.
mřzli	hladni	Mrzle su mi noge.
mùjčik	mačić	Tie mujcik liepu mriefče.
mukáti	mukati	Naj teliku mukati, dala ti buom sienu.
mùodlica	kalup za kolače	Mi puosuodiš muodlice za šape?
múokri	mokri	Si smu muokri, dešč nas je prijau.
mûost	most	Prešli smu muost.
mûoštati	miješati	Vino se prav muošta pu tie grabaj.
muotíti	zabavljati, oduzimati vrijeme	Buš se malu muotila z dečicum.
		Tak me je zamuočila, nika sam si nie napravila.
mùož	suprug	Imaš dobruga muoža.
mušije	mahuna	Diela sam kuolje mušium.
mustáč,	brk, brkovi	Ima baš smiešne mustače.
mustačí		

mutàti
muzeú
muzgáti
mužikaš

smetati
čir
gniječiti
glazbenik

Ojdi proč, naj mi se mutati.
Imam muzeu na nuosu.
Se buš kulače zmuzgau.
Muoj tata je biu mužikaš.

N

nabìrati
nabiti
naciditi
naciejati se
nacuréti
načéti
nadáti se
nadèlati
nadiéváti
nadišáti
nadùti se
nafčiti
nagajáti
nagibati,
nagnàti
nagnáti
naguditi se

skupljati
istuči
iscijediti
piti bez potrebe
napadati
započeti, načeti
nadati se
naraditi
napuniti
namirisati
nabubriti
naučiti
ganjati, naganjati
nagnuti se

Ščera smu nabirali krampier.
Mama bu me nabila če bum zločesti.
Daj mi dvie naranče naciiedi.
Nazi se naciejaš.
Dešč se ščera praf nacureu.
Načeu sam tuortu. Naj načijati svaju!
Ne nadjaj se ničemu dobruemu!
Ka bumu se zutra nadelali.
Nadievli mi još juhe v tanier.
Kak si se nadišau.
Kaša se nadula.
Nafčiu me cijepati drva.
Psi su me denis nagajali.
Naj se nagibati preveč, upau buoš.

naguvarjáti,
naguvuriti
nahòštriti
nahrđáti
nâj
najèmpuť
najèsti
nâjga
nâjže
nakàniti
nakladáti
nâkli
nalieváti
nalukaváti
nàme
namèriti se
namèstiti
namietàti
namučiti
nanèsti
nanojáti
napajáti
napàsti
napìčiti

nagovarati
nagovoriti
potaknuti psa na napad
nastradati
nemoj
najednom
najesti
pri kraju
tavan
namjeravati
tovariti
na podu
piti
pogledavati
na mene
postaviti se
namjestiti
nabacivati
namočiti vodom
nanijeti
nečkati se
napojati
nahrniti pašom
nabosti

Muoramu sienu nagnati v plaste.
Nagudili smu se za svije, bodemu je kupili.
Naj me naguvarjati, nem tuo napraviu.
Neš me na tuo naguvuriu.
Psa sam nahuštriu.
Tak sam nahrđau denis.
Naj mi juhu dievati.
Najempuť sam se z biciklina prehitu.
Hojdi, iemu se najesti.
Vino je več na najgi.
Na najže sam luk udniesiu.
Niesam tua nakaniu delati.
Idemu kuruzu naklademu.
Jaj, ve mi je kru nakla upau.
Naj se teliku nalievati.
Ka nalukavleš, nika neš dobiu.
Name si nie misliu.
Učitelica se namierila na me.
Vajkuš mi namesti.
Pa najte se tu z luoptu namietati.
Bedak, ve mi se maj'ca namočila.
Nanesli smu farbu na fasadu.
Zemi si kulač, naj se nanojati.
Teliki su se dosta napajali z mliekom.
A si napasiu krave?
Napičiu sam se na vile.

napôj	ostaci hrane	Vlieji gujcikum napoj.
nâpri	naprijed, ispred	Stani napri.
napríek	pogodba dogovorom	Napriek bumu se pogudili, ne bumu vagali gujcike.
napûau	napola	Prereži kru napuou.
napuhavâti	preuveličavati, praviti se važnim	Ka se ve tu napuhavleš?
napuítì	napojiti	A si napuiiu krave?
nâpuli	polje	Posadili smu krampier napuli.
narašítì	protresti, isprovocirati, dobiti volju	Hojdi mi vajkuš naraši. Narašiu sam se na kulače.
narèkuvati	prigovarati	Boj tihu, stalno narekuvleš.
narihtati	namjestiti	Narihtaj vuru, pustala je.
nasaditi	staviti dršku, nasaditi	Nasadi mi motiku.
nasmijâti	nasmijati	Kak se liepu nasmijala.
nasuhùm	bezjušno, suho	Jeu sam gra nasuhum.
našivavâti	vesti	Teca mi je našila tabletiče.
našpičítì	naoštriti	Našpiči mi kolce za paradajs.
naštèlatì	podesiti	Naštelaj mi televizur.
nâte	na tebe	Skučiu je nate.
natiknâti	nataknuti	Pa sam si škorje natekni.
natiščè	natašte	Ne smeš nika piti natišče.
natučítì	natočiti	Natučiu mi buoš još jeden gemišť.
natúoči	nalupati	Če neš tihu, natuokiu te buom.
natûorbati se	prenajesti se	Uh, ka sam se natuorbau graha.
naubîeduvati	ručati	Naubieduvali smu se.
nautéčeni	natekao	Ves sam nautečeni, čmela me fpičila.
návada	navika	Grda ti je tua navada, dečic.
navâditi se	naviknuti se	De si se baš na tua navadiu?
navîek	uvijek	Naviek bedastuoče dielaš.
navîes	ići kod susjeda, posjeta	Idem k suosedu navies.
navinâti	navinuti	Navini mi vuru vjutru.
nâzi	ponovno, opet	Nazi si ublok putrla.
nèbrem	ne mogu	Nebrem nika, se me buli.
nedèla	nedjelja	V nedelu se k meši huada.
neduluožin	nespretan	Kak si upau, baš si neduluožin.
nedupuvîedanic	tvrdoglav	A jesi nedupuviedanic.
nègda	nekada	Negda su deca buosa f škuolu išla.
nèsti	nositi	Muoramu nesti v guosti.
nèšči	netko	Nešči je so ucvirke pujeu.
nèšteri	neki	Nešteri su bouši ud tebe.
nevelâni	neodgojen	Kak si ti nevelani, hahar jen mali.
nevèsta	bratova supruga	Nevesta bu rudila pučasu.
nevrèdna	neuredna	Daj se uperi, kak si nevrredna.
níe	nije	Nie mi se dalu zadaču delati.
nîeki	neki	Nieki nam se v lesu zapelau.
nigdâr	nikada	Nigdar me neš vidiu pijanuga.
nigdi	nigdje	Nigdi sam ga nie vidiu.
nika	ništa	Nika nečem ud tebe.
níski, nižíši	nizak, niži	Niski stolik smu kupili.
nòditi	nuditi	Sosed mi je čukuladu nodiu.

nògumet	nogomet
nòja	vrsta grožda i vino, noja
nòrc	luđak
nòš	nož
nòtri	unutra
nòvit	nokat
nûač	noć
núari	lud
nûas	nos
núavi	nov
nùcati	koristiti
nùlerica	bijelo brašno
Núovu letu	Nova godina
nurèti	ludovati
nurják	luđak
nuséča	trudna
nuvine	novine

Moj je dedik negdar nogumet igrau.
 Noja bu duzrijela.
 Naj se ž jenga norca delati.
 Noš ti je tuopi.
 Notri ti je šekriet.
 Au, novit mi je puakiu.
 Uh, bila je tua grda nuač.
 Punašaš se tak ko da si nuari.
 V nuas me žvajznau.
 Puglej, ganc nuavi televizur.
 Se šlape sam znucau.
 Babica je štrukle ud nulerice napravila.
 Novu letu bu došlu.
 Prestanite nureti, se bute putrli.
 Ka si nurjak pustau!?
 Suosida je pa nuseča.
 Hojdi, skoči mi pu nuvine .

O

òber	iznad
oblèči	obući
oblèka	odjeća
òčica	nit
odrti	oguliti
odšùba	odmah
òku	oko
òprava	muško odijelo
òpri	otvoriti
opùourik	vrsta svinjskog tkiva
òtavič	posljedni otkos trave
òtoman	postelja, kauč
òtrpi	otvoriti (zatvorenu posudu)
òtruf	otrov
òtudik	odavde

Puglej ober sebe.
 Obleči si nuove lače.
 Obleka ti je na stuocu.
 Očicu mi je zvekriu.
 Najrajši bi ga odrau.
 Riešila sam tuo odšuba.
 Imam plavu oku.
 Uprala sam ti i spieglala opravu.
 Opri vrata.
 Baš je masni opourik.
 Otavič to jesen niesmu kosili jer je bila suša.
 Ja spim na straumu otomanu.
 Otrpi mi flašu.
 Kupila sam otruf za puože jer bodu se na vrtu pujeli.
 On je otudik.

P

pâc	rasol
pâcka	udarac šibom po dlanu
pajdáš	prijatelj
palamùditi	govoriti gluposti
palútka	polovica (od tikve)
pandielik	ponedjeljak
pàntlik	ukrasna trakica

Deli smu šunku f pac.
 Negdar smu dobili packe f škuoli.
 Puzdravi svega pajdaša!
 Ka palamudiš?
 Rastrgiu sam tikvu na dvije palutke.
 Ništu ne vuoli pandielik.
 Zvezala si je pletenice z pantliki.

paradàjs	rajčica
pâriti se	družiti se
pârma	sjenik
páža	zemlja s travom
pèdin	mjera, pedalj
pehàr	vrč za vino
pèk	pekar
pekiu	pekao
pelàti	voziti
pêm	ići ću, idem
pènezi	novac
pènzlin	kist
perič	krpa za pranje posuda
perie	perine od kukuruza
pêrie	perje
pès	pas
pèsma	pjesma
petèk	petak
petròžin	peršin
pice	mlade kokoši
pìegla	glačalo
piesék	pijesak
pijàča	piće
pijàndura	čovjek koji puno pije
pijànic	pijan čovjek
piksa	limena kutija
pilá	pila
pilák	turpija
piluvina	piljevina
pìnica	podrum
pìpa	slavina
pisana	šarena
pisáti	pisati
pismó	pismo
pišàjgana	šarena
pišék	stražnjica
pitáti	ispitivati
pītati	hraniti, toвити
plàc	tržnica
plâfta	plahta
plafūon	strop
plâinka	široka daska
plantáti	vijugati
plást	red u košnji, plast
plèh	lim
pleh-možika	limena glazba
plesnīvu	pljesnivo
pleténka	boca za vino opletena šibom
plève	pljeva, ljuške od žitarice
pliest	uzglavlje na krevetu

Mama je razriezala paradajze za šalato.
Više se parim s tobom.
Zgubila je prsten f parmi.
Dedik je pud pažu već deset liet.
Ta bota je duoga tri pedne.
Piu sam vino s pehara.
Kupiu sam kruh pri pieku.
Denis sam pekiu mesu.
Pelamu se dimo.
Pem nahraniti gujdike.
Nemam pines ka bi si neka kupila.
Zemi si penzlin i farbaj!
Mama je oprala posudu s peričom.
Da se ščisti kuruza, ustane puono peria.
Cielu zimu smu čierhali perie.
Pes laje na strainske.
A znaš uno pesmu?
Denis je petek.
Nabrала sam petrožin na vrtu.
Pice su tek počele jajca nesti.
Upekla sam se na pieglu.
Dupelali smu piesek.
Pijancu treba sam pijača.
Prava si pijandura.
Pijaníc je upau v grabu.
Za vuzem se striela s pikse.
Pukvarila mi se pila.
Zemi pilak pa nabrusi lanc!
Čučike smo deli na piluvinu.
V pinici imam mrzlu pijaču.
Pusti vodu s pipe.
Očem uno pisanu čuču.
Un ne zna liepu pisati.
Dobiu sam pismo ud puce.
Ublekla si je pišajganu robaču.
Vudriu me pu pišku.
Idem ga pitat kak je.
Počeli su pitati svije.
Kupila sam si tuorbu na placu.
Maček se skriu pud plaftu.
Lampa visi s plafuona.
Fali mi jena plainka, mi pusuodiš?
Tak plantaš po cesti kak pijanic.
Več smu pokusili jen plast.
Zemi si tie pleh.
Na sprevudu je igrala pleh-možika.
Sir je plesnivi.
Natoči mi vino s pletenke!
Babica je na gnuoj hitila pleve z rešeta.
Vudriu sam se z glavu v pliest.

plòha	snažan pljusak	Ploha je vudrila.
plūot	ograda	Mekni noge z mega plota!
pòcniš	djeveruša	Bila sam pocniš v gostie.
pògeni	pogrbljen	Naj se držati tak pogenu!
pòjvica	tavica	Spekla sam jajca v pojvici.
póle	polje	Idem na pole.
pòstela	postelja	Hitiu se v postelu.
prasica	krmača, svinja	Prasica nam je pobiegla.
preciejáti	procjeđivati	Preciejala je mlieko.
prèdi	prije	Mi smu došli dimo predi nek vi.
predríeti	probušiti	Mara je imiela predriete škorje.
prèja	nit, pređa	Slabi si ko preja.
prèjti	prestići	Pruobaj ga prejti če moreš!
prekapáti	usitnjavati zemlju	Prekapala sam zemlu na vrtu.
prekrižiti se	prekrižiti se	Prekrižila sam se prije ubeda.
premiknáti	iščašiti	Opala je i premeknala si je nogu.
preseníti se	iznenaditi se	Presenila se dok me je vidla.
prešècija	procesija	Na Cvietnicu je bila liepa prešecija.
pretegnáti	narasti	Pretegnau se ud prošluga leta.
prezaváti se	prezivati se	Kak se prezavaš?
prèzlini	krušne mrvice	Dunesi mi prezline s kuhje.
preživeti	preživjeti	Preživeli su ponu liet.
prháti	mahati krilcima	Čučiki su prhali.
pri rédu	blizu, pri ruci	Uvik si mi pri redu.
prijak	djever	Un je biu prijak v gustie.
pripètilu	dogodilo	Tuo se prije dva tjedna pripetilo.
pripušćáti	pariti	Dedik je bieuču udpelau na pripušćaje.
pròtvan	lim za pečenje	Spekla je štrukle v protvanu.
prsnica	greda na stropu	Vudriu se je f prsnicu.
prtiti	penjati, staviti na sebe	Naj se prtiti na stulec. Naprti tuo na me.
pruščéje	proštenje	Idemu na pruščeje ka si neka kupimu.
prvišćica	svinja koja se prvi put osvinjila	Prvišćica jezalegla jenuga gujdika.
pubiediti	pobijediti	Pubiedili su na nogometu.
pùca	djevojka	Imaš liepu pucu.
púcka	djevojčica	Pucka, de si bila?
pučenáti	čučnuti	Pučenau se jer su ga noge bulele.
pučinàti se	odmoriti	Pučinala si je dok više nie mogla biežati.
pučiváti	odmarati	Pučivau si je vudinku.
pùd	ispod	Pud stulom spi pes.
pudìesti	podmetnuti	Pudeu mi je nogu i upala sam.
pudieváti	staviti	Pudievli tanriere na stou.
pudšrèk	ukoso	Platno je zriezala pudšrek.
pudvôjen	dimljen	Pudvujili smu lalafku i rebra.
pufùriti	preliti kipućom tekućinom	Kuruznu melu treba pufuriti.
pugnujiti	pognojiti	Pugnujili smu vrt.
puguditi	pogoditi	Pugudila je odgovor.
pujèsti	pojesti	Pujeli smu cielu puveticu.
pùklavi	pogrbljen	Stari ljudi su puklavi.
pukusiti	pokusiti	Pokusili su so sienu.
puléfku	polako	Pulefku se pelaj!

puluknáti
 pumâjnu
 pùntati
 punurèti
 pùokač
 pùopik
 pùot
 pupičiti se
 pupieváti
 puplètati
 puplòn
 puprèčki
 purínati
 pusèje

pogledati
 polako
 dizati na pobunu
 poludjeti
 muhomlat
 pupak
 put
 spotaknuti se
 pjevati
 spoticati se
 poplun, pokrivač
 poprijeko
 pogurnuti
 grublje mljeveni ostatci pšenice

pusèu
 pusrbati se
 pustrúžjak
 pušiknati
 pùšiu/pùšlik
 puštejâk
 puštiepati
 puštùcati
 putamàniti
 putečíti
 pùter
 pùtplati
 putrti
 puvedâti
 puvèdati
 puvèsmo
 puvetica
 puvèznati

posao
 počeskati se
 pogačica
 pogurnuti
 svežanj
 pošten čovjek
 zarubiti šivaćim strojem
 podrezati
 potpuno uništiti
 zasladiti
 maslac
 džon cipele
 razbiti
 govoriti
 kazati
 lanena pređa
 orehnjača, makovnjača
 okrenuti naopako

Puluknala me hudo.
 Sam se pumajnu pelaj!
 Naj ga puntati!
 Punuriela bum će ne prestaneš!
 Vudriu sam muhu z puokačom.
 Vidi ti se puopik.
 Dok ideš puprečki, puot je krajši.
 Pupičila sam se pu ravnom.
 Baš liepu pupievleš.
 Pupleu se pu šibju.
 Skрила se pud puplon.
 Udišla je puprečki.
 Purinali su ju i upala je v grabu.
 Dok se pšenica zmele, treba pučistiti
 puseje.
 Ne da mi se v pandielik na puseu.
 Pusrbau se pu hrptu.
 Pustružjak se peče.
 Pušiknala me med kuprive.
 Donesiu mi je pušlik ruožic.
 Muoj dedik je biu pravi puštejak.
 Puštiepala mi je lače.
 Poštucali su guricu.
 Putamanili smu se čučike.
 Putečili smo si tek s tuortu.
 Namaži si kruha s puterum!
 Blatni su joj putplati na škorji.
 Putrli su ublok.
 Naj puviedati bedastuoče.
 Ne smeš mu tuo puvedati!
 Našla sam staru puvesmu.
 Pujeli smo cielu puvetica.
 Puvezni lojnčik nauopak!

R

râca
 račún
 ráda imèti
 radijátor
 ràdijun
 ràfung
 ràjf
 ràjngla
 ràjs
 rajsferšlùs
 rajsnieglin
 ràjši

patka
 račun
 voljeti
 radijator
 radio
 dimnjak
 ukras za kosu, trag sasušene
 tekućine, rub
 lonac
 riža
 zatvarač
 čavlić sa širokom kapicom
 radije

Ščera smu spekli racu.
 Platila sam računé.
 Ja te jaku rada imam.
 Radijatur nika ne grieje.
 Dedik pusliša oglase na radijunu.
 Z rafunga se jaku kadi.
 Na rajngli je ustau rajf.
 Sidim si na rajfu.
 V rajngli se kuha juha.
 Babica je skuhala rajs na mlieku.
 Zapri si rajsferšlus.
 Daj mi rajsnieglin ka denem sliku na zid.
 Rajši buom neka delau, nek se vučiu.

ràjžati	hodati	Dečki su duogu rajžali.
rànc, rancik	naramenica	Imaš jaku duoge rance.
rasklupíti	rasklopiti, otvoriti	Muoram rasklupiti gauge.
rasparáti	rasporiti	Rasporile su ti se hlače.
rasparíti	raspariti	Rasparili su se štomfi.
raspeló	križ	Pred raspelom se prekrižim.
raspočíti	raspuknuti	Tak sam se najeu ka bum se raspočiu.
raspréntati	razmrsiti	Rasprentaj si te žnierance!
rastàliti	otopi	Snieg se rastaliu.
rastegnáti	rastegnuti	Rastegnau sam kauč.
rastrâjbati	razmutiti	Rastrajbala sam tri jajca f palačinke.
rásve	drvene vile	Z rasvami bumu sienu ubrnali.
raščijáti	čistiti zaklanu perad	Raščinila sam kokuš.
razbàntrati	razbuditi	Zaran sam se razbantrala.
razdrapíti	rastrgati	Hlače su mi se razdrapile.
razdríeti	poderati	Te cipele sam već razdrila.
razgrnáti	sakupiti	Daj razgrni to listje.
razlòkati	rasklimati	Stulec se razlokal.
razmèti	razumjeti	Dobru ja tebe razmem.
razriedíti	razrijediti	Muoram si malu gemišť razriediti.
redíti	uređivati, praviti	Babica je redila mlieko i ja sam posle iela puter, dedik pa stiepkje.
regetàti	kreketati	Kak žabe regeču.
régica	listovi maslačka, regač	Brala sam pu vugradu regicu.
rèma	okvir	V remi je ma slika.
repâra	drobilica za repu, jabuke, bundeve...	Zmeli v repari tikve.
rèš	jako pečeno	Mesu je reš pečenu.
rešetke	rešetke	Deni rešetke na ublok.
rešetù	sito	Daj mi rešetu za melu.
rèšt	zatvor	Suosed mi ide v rešt.
rîbati	sitniti, ali i oprati	Vi ste ribali repu, a ja sam ribala pot.
rîbeš	ribež	Muoramo uprati ribeš.
rîeč, rîečnik	riječ, rječnik	Dumače rieči su naslajše.
riègmač	maslačak	Denis sam za ubed iela riegmač.
ríetki	rijedak	Juha je nekak rietka.
rieváti	gurati	Rievaj kuola v brieg!
riezanci	tjestenina, rezanci	V juhi su riezanci.
rîflati, rîfla	prati	Puonu puat sam z mamu riflala i prala flake.
ríftati	uređivati	Naj se tuliku riftati.
rigáti	povraćati	Rigaš jer si preveč spiu.
rigù	poluga za zatvaranje vrata	Zakapčila sam rigiu.
rigla	poklopac lonca, ali i zasun	Daj mi riglu za rajnglu. Deni riglu na vrata ka živad ne pubiegne!
rikverc	unazad	Deni ga v rikverc.
rinčica	naušnica	Rinčicu mi zakapči.
ringlin	viseća naušnica	Kak liepe ringline imaš.
ringlišpil	vrtuljak	Pre Roku se bomu vuzili na ringlišpilu.
rìnk	poklopac na peći	Kustaji se pečeju na rinku.

rîsati, narîsati	crtati
rit	guzica
riték	svežanj slame
ròbača	košulja
ròča	ručka
rodin	rodan
ròpčik	maramica
ròu	pečnica
róžen	komadić
rucéu	peteljka
rúd	rudo za upravljanje
rudár	rudar
rùgani	crno-bijeli
rukáf	odjeća na ruci
rulèta	roleta
rulíti	ljuštiti, trljati
ruobéc	rubac, marama
rúodu	gusto
rúoka	ruka
rúoža	krijesta od pijetla
rúoža	ruža, cvijet
rúsi	ružičast
rúti	glasno plakati, galamiti
rùvati	kopati
ružďáuka	stroj za krunidbu kukuruza
ružďíti	kruniti (kukuruz)

Nariši mi kuja, buom ti neka dau.
Upala sam na rit.
Ritke bodemu deli f kupe.
Kupila sam si nuovu robaču.
Kak su mrzle roče na biciklinu. Primi i ti kuorpu za jenu roču, a ja buom za drugu.
To letu je gra biu rodin.
Betežin si, zemi si ropčik za nuos.
Moram desti racu v ruou.
Daj mi rožen jabuke.
Ruceu lefku ftrgneš.
Zakapčiu je rud za traktur.
Muoj tata Štief je biu rudar v Brudaruvcu.
Čučiki su rugani.
Namočila sam si rukaf.
Ruleta se ftrgla.
Farba se ruli. Naj si ruliti oku.
Teci Emi sam kupila nuovi ruobec.
Un ne vuoli ruodu juhu.
Buli me ruoka.
Kokut ima pravu ruožu.
Druobne ruožice jaku diše.

Ima rusu bluzicu.
Naj tak ruti.
Krt je ruvau pu vrtu.
Kupili smu nuovu ružďauku.
Ščera smu ružďili kuruzu.

S

sâd, sadje	voće
saditi	saditi
sâje	čada
sâjla	čelično uže
sàka	svaka
sála	dvorana za svadbu
sálu	salo
samuládni	tvrdoglav
sânce	sunce
sâni	saonice
sapáti	teško disati
scàti	mokriti
scidìti	ocjediti
sciepáti	nacijepati
sciganíti	prevariti

Imam ponu sadja f trnacu.
Sadili smu krampier.
Hojdi ščisti saje.
Zakapči sajlu na drievu.
Saka puca bi štielea v zamuš iti.
Muoramu pripraviti salu za gosti.
Gujcik je imeu ponu sala pa smu dobili veliku bajicu masti.
Kak si ti samuladni.
Vuni sance svieti.
Dedik mi je napraviu sani.
Tak je vroče kaj i pes saple.
Idem scat.
Scediu sam sok z narande.
Sciepali smu drva za cielu zimu.
Pa si neka sciganuiu.

scijáuka	cjedilo	Dunesi mi scijauku ka scidim grah.
sê	sve	Se vas rad imam.
sèča	živica	Trebalu bi puštucati to seču.
sějati	sijati	Pusejau sam cielu pole.
selò	selo	Selo je za bregum.
sème	sjeme	Treba kupiti ponu semena, ka nam ne zmenka.
sêsti, sidèti	sjesti, sjediti	Sedi si k meni.
sestrà	sestra	Sestra Micika pupievle f cirkvi.
Sèunik	Selnik	Seunik je selo na briegu.
sèver (z)	sjeverni vjetar sa snijegom	Joj, kak vuni puše sever (z) snegum!
snegum		
sfaliti	nadostajati	Sfalilu mi je cukura za kulač.
sfrîžati	osvježiti	Otpri ubloke ka se malu sfriža.
sfrknáti	povinuti	Tak si jak kaj železu sfrčeš.
sfûšati	pokvariti	Sfušala sam kulač.
shajáti	nije dovoljno, sastajati	Nikak mi tuo ne shaja. Puskriivički smu se shajali.
sic	sjedalo	Tie sic je muokri, naj si tu sest.
sičáti	puhati	Pri tom ubloku najbole siči.
sičkàra	za usitnjavanje trave	Dunesi mi travu bliže k sičkari.
sidèti	sjediti	Naj samu sideti, hojdi neka delat.
sièm	sajam	Bili smu na siemu i ponu toga kupili.
sîenca	hladovina	V sienci je najlepše dok je vuni vruoče.
sîenu	sijeno	Treba iti pu sienu na sinukuošu.
sigdi	svuda	Ti si sigdi de ne treba.
sijalica	žarulja	Zguriela nam je sijalica i ve nemamu svetla.
sijáti	sanjati	Sijau sam da me psi nagajaju.
sijáti	sanjati	Neka grdu sam sijau.
sikačica	kuharica (u svadbama)	Bila sam v ponu gustie za sikačicu.
sikak	ipak, svakako	Sikak sam došla.
sikierati	brinuti	Naj se sikierati. Se bu dobru.
sikira	sjekira	Muoram dati nabrusiti sikiru.
sim	ovamo	Hojdi sim, neka te trebam.
sinukúoša	livada, sjenokoša	Još imam dvie sinukuoše za pukusiti.
sipina	fini šljunak	Zutra buju nam dupelali sipinu.
sirnica	cjedilo	V špajzi je sirnica. Idi ju dunesi.
sirumák	siromašan čovjek	Joj, kak su naši suosedi sirumaki.
sirutka	sirutka	Daj sirutku svijam!
skàla	iverak	Zaskalila sam se.
skapáti	iskopati	Skapali smu krampier.
skapuoštáti	prodrmati	Skapuoštalu se vino flaši.
skâza	prikaza	Javila mu se nekakva skaza.
skítiti	složiti	Skiti si ubleku, samu si ju hitiu ta.
skùla	rana	Skula mi je još nie zacielila.
skumine	zazubice	Slive su tak kisiele ka imam skumine.
skûopi	skupi	Tuo je skuopi autu.
skupitáti	skotrljati	Skupitali smu se v luščaji.
skùpsti	čupati	Ojdi puskuubi drač na vrtu.

skuríti	spaliti	Skuri šibje.
skutíti	okotiti	Mačka nam se v urmaru skotila.
slačiti se	skidati se	Ojdi se sleči s te smrdlive ubleke.
slíve	šljive	Treba pubrati se slive ka bumu delali žganicu i pekmez.
slùžba	posao	Un ima dobru službu.
smetjé	smeće	Imamu ponu hižu smetja.
smetlíga	lopatica za smeće	Daj mi sim bliže smetligu.
smijàti se	smijati se	Cieli dien se smiejemu.
smrdéči	smrdljiv	Dunesiu je nekakve smrdeče šlape.
smrdéti	smrdjeti	Udnesite smetje vun, smrdi.
smrdučína	smrad	Pozna se smrdučina.
smulíti	raditi polako	Cieli dien samu smoliš, primi se niekvuga pusla.
snažiti	očistiti staju	Več pa treba snažiti svijami.
snèha	snaha	Sneha i svekrva se furt svade.
snêna	pospana	Ma sistra je denis jaku snena.
snòčka	jučer	Snočka mi je dedik vmru.
snubòki	prosidba mlade djevojke	V nedelu pemu v snuboke k Magdici.
snupì	snopovi	Negda se slama vezala f snupe, a denis se slama baliera.
sòpun	sapun	Uperi roke (z) sopunum.
soséd	susjed	Sosed mi je prepíciu loptu.
sòsida	susjeda	O, sosida, hojdi k meni na kavu.
spàu sam	spavao sam	Denis sam jaku dougu spau.
spelâti	prevesti teret	Preveč smu naklali driev, nemu mogli spelati.
spiti	popiti	Več ste se spili?
splèsti	isplesti	Babica mi je splela kitu.
spliezati	popeti se	Nebrem spliezati na to drievu
spòda	ispod	Tam spoda stula su ti šlape.
spòvid	ispovijed	V subotu je spovid za Vuzem.
sprevód	sprovod	Zutra je sprevod našem dediku.
sprhenu	trulo	Drievu je sprhlu, već pet liet tu stuji.
spudùkati	poskakati	Psi su spudukali jenčmen.
spùodnica	podstuknja	Vidi ti se spuojnica spoda šuosa.
staláža	polica	Tam na stalaži ti je mlieko.
staršina	stariješina	Čuj kak staršina huška.
stâti	napuniti, smjestiti	Tuliku kuruze ne stane f kuorpu.
stelíti	oteliti	V nuoč nam se stelila krava.
stèpki	stepki, ostatci od pravljenja	Da je babica napravila puter, dedik je pujeu stepke.
stèza	staza	Nejdi pu te stezi. Blatna je.
stíha	tiho	Bojte stíha, niš ne čujem ud vas!
stòpram	tek sada	Stopram si ve došiu, već te duogu čekam.
stòu	stol	Deca, ojte za stou, idemu iest.
strájnski	tuđi	Zutra buju došli strajnski ljudi.
strèbina	posteljica, maternica	Zakopli Ruminu strebinu!
strèha	nadstrešnica	Stani pud strehu ka ti ne bu dešč cureu

striebìti	prebrati
strliti	ustrijeliti, upucati
strnišče	strnište
stròšik	trošak
strugájka	drvena posuda
strugáti	strugati
stúa	sto
stulèc	stolac
stùop	stup
sukáč	valjak
sulénka	soljenka
sûou	sol
sùšica	rak pluća
svàditi se	svađati se
svák	šogor
svàti	svatovi
svekfva	svekrva
svetéc	svetac
sveték	blagdan
svetiečna	
ubleka	svečana odjeća
svètlu	svjetlo
svietíti	svijetliti
svíje	svinje
	savijena krpa na glavi kao
svitèk na glavi	podloga za nošenje košare na
	glavi
svitèr	vesta
sviš	grana
svùora	svora, okrugla noseća greda na
	kolima

pu glavi.
 Strijebi grah.
 Lovci su strelili vranu.
 Na strnišću je ponu mišuf.
 Idem dimo ka ti nem na strošku.
 Daj mi strugajku ka melu dunesem.
 Prestani strugati škurjama pu štrajngu!
 Stua puot sam ti tua rekla!
 Stulec je putrti.
 Denis smu v gurici pustavlali nuove
 stuope.
 Dunesi mi sukač.
 Naponi sulenku, prazna je.
 Daj mi suou ka si pusolim.
 Suosed Karluš je hmru ud sušice.
 Deca, najte se svaditi.
 Muoj svak je najbouši čuvek na svietu.
 Poglej, idu svati.
 Svekrva je za se kriva.
 Jura je svetec naše fare.
 Zutra je svetek.

Puspravi si to svetiečnu ubleku.

Vužgi svetlu.
 Ne smemu svietiti, struja je skuopa.
 Hojdi nahrani svije.

Napravila si buom svitek ka buom leži
 nesla kušaru na glavi.

Kak je tie sviter tuopli.
 Trebalu bi udrezati to svrš.

Dimo se buom pelala na svuori.

Š

šáji se	sprema se nevrjeme
šalapúorka	žaluzina na prozoru, rolete
šalatá	salata
šarájzlin	žarač
ščáva	pišalina
ščèkati se	dočekati se
ščéra, ščerájni	jučer, jučerašnji
ščiep	batina
ščipáti	štipati
ščrba	rupa na zubu, kvar
ščrbav	krezub, loših zubiju
ščùka	štuka

Šaji se, idemu dimo spola.
 Zapri šalapuorke.
 Striebi šaloto za ubed.
 Puravnaj ugej šarajzlinum.
 Idem se riešiti ščave.
 Tebe se tešku ščekati.
 Tuo je ščerajni kru, ščera smu ga kupili.
 Ščiep mi je puokiu.
 Naj me ščipati!
 Muoram iti zubaru ka mi pupravi ščrbu.
 Tak ščrbavog čuveka niesam nigdar
 vidiu.
 Prijau je ščuku.

ščukast	kukasti nos
ščuváti	očuvati
šekeštrija	sakristija
šekriet	toalet, zahod
šemidravíc	nespretna osoba
šenkati	darovati, dati brezplačno
šepindriti	šepati
šibje	šiblje
šiefla	zajimača
šift	smjena
šikárje	grmlje, šikara
šikati se	pristajati
šililu	šiljilo
šiliti	šiljiti
šipék	ruža
šiškrin	valjušak od tijesta
šiváti	šivati
škáf	plastična posuda
škàrpa	kosina od kamena
škatúla	kutija
škidèj	prostorija s poljoprivrednim alatima, štagalj
škòda	šteta
škòrje	čizme
škràke	grana koja na vrhu ima dvije grane, rašlje
škrêblica	košarica za milodare u crkvi
škrîja	1. ledenica 2. drvena kutija za spremanje žita
škrlák	šešir
škrnáti	skrenuti
škrnèclin	papirnata vrećica
škúola	škola
šláf	gumena cijev
šláfruk	kućna haljina
šlâjer	veo
šlâmpasti	nespretnan
šlâpe	cipele
šlâprtik	pokvareno jaje
šláuf	pojas za neplivače, gumeno crijevo
šlèpati	vući
šlic	zatvarač na hlačama, raspacak
šliem	kaciga
šlifer	posteljina za pokrivač
šlupíti	pasti, udariti
šmierglati	čistiti brusnim papirom, brusiti

Baš je ščukasti.
Kaput je ščuvani, malu sam ga nosila.
Ide f šekeštriju pu župnika.
Sila mi je na šekriet.
Tie šemidravíc mi je zorau umenik.
Šenkao sam suosedi flance.
Un šepiendri , uperirau je kulenu.
Pubrala sam šibje pu gurici .
Daj mi šieflu!
Završiu mi je šift već pred dvie vure.
Upala je v šikarje.
Šika mu se takva puca.
Pusuodi mi svo šililu.
Ne smeš šiliti pud satum!
Na ti jen šipek, liepu diši!
Mama je skuhala šiškrine.
Šnâjderica mi šivle hlače.
Deni gruozdje v škaf!
A smu napravili dobru škarpu?
Deni se stare knjige f škatulu i udnesi ih na najže!
V škiedju mi je traktor.

Tije zmotanic mi je napraviu škodu na trakturu!
Buom si ubula škorje i idem na vrt.
Vreži jedne škrake za pračku.

Daj mi peneze za škreblicu.
1. Deni mesu v škriju!
2. Skuriu mi je staru škriju.

Upau mu je škrak v blatu.
Škrni z rudom na desnu.
Imam puoni škrneclin ucvirkuť.
Najrajši denis opče ne bi išiu v škuolu.
Dunesi šlaf ka si autu uperem.
Šlafruk mi je premali.
Mladenka je imiela duogi šlajer.
Nekak sam šlampastu stau pa sam upau.
Šlape su mi strgane.
Tuo je šlaprtik, zahiti ga.
Pazi ka ne udide v muore bez šlaufa!
Muoram kupiti nuovi šlauf za biciklin.
Šlepau mi je autu du hiže.
Oprti mu je šlic.
Šliem si deni ak ideš na mutor.
Suosida mi je dala jen liepi šlifer.
Diete mi je šlupilu v blatu.
Šmierglau sam hrđavu lesu.

šmrkiù	šmrkalj
šnâjder	krojač
šniclin	komad pečenog mesa
šnita	komad (kruha, sira)
šnuofati	mirisati
šòc	ljubavnik
šòpati	hraniti na silu
šòštar	obučar
špàjsnu	smiješno, neobično
špàjza	smočnica
špànga	ukosnica
špàrati	štediti
špàrtlin	lopatica za struganje žbuke
špèk	slanina
špèrkava	pjegava
špigiu	malo zrcalo
šprgláti	polako padati
šprica	oruđe za prskanje voćaka
špric-kánta	kanta za zalijevanje
špùla	kolut na koji se namata konac
špùotati	grditi
šrafíncíeger	odvičaj
šràjba	staklo na prozoru
šràjf	vijak, šaraf
šràjfati	šarafiti
šrúot	mljeveni kukuruz
štacún	dućan, trgovina
štájnga	željezna cijev
štákur	štakor
štala	staja, štala
štamprlin	mala čaša za žestoko piće
štàncati	raditi nešto po redu
šteker	utičnica, ali i prekidač
štéri	koji
štèti	htjeti
štíemati	raditi rupu u zidu
štíenge	stepenice
štiháča	vrsta lopate
štíhati	kopati
štíu	držalo na motici
štò	tko
štòk	okvir od vrata
štòkrlin	tronažac, drveni stolac, štokrl
štônfe	čarape
štòpati	krpati
štrèka	pruga

Ubriši si šmrkiu.
Šnajder mi šivle kaput.
A bi ve pujeu jen šniclin.
Daj mi šnitu kruha!
Pes ju je šnuofau čim je došla.
Imiela je šuoca pa se razišla z možum.
Babica je guosku šopala.
Šuoštar mi je pupraviu cipele.
A je tie mali špajnsni.
Špajza mi je prazna.
Španga mi je strgana.
Šparam već dvie lieta za autu.
Zgubiu sam špartlin.
Pujeu sam preveč špeka.
Tak šperkavu pucku duogu niesam vidla.
Furt se lučes f špigju.
Dešč je šprglau.
Trebam kupiti nuovu špricu.
Zalievau sam z špric-kantu.
Špulu ste mi negdi zgubili.
Mama me špuotala ka sam nie došla na
vrieme dimo.
Dunesi mi šrafincieger ka pupravim
biciklin.
Šrajba je na ubluoku puokla.
Zgubiu sam šrajf na kosilici.
Šrajfa već puo vure.
Čučiki još denis niesu dobili šrota.
Oj mi v štacun pu šampuon.
Štajnga je puoknala.
Štakur mi je f melinici.
Hiti kravam f štali malu siena.
Natoči mi štamprlin žganice.
Na puoslu štancamu plehike za matore.
Purinau je prste v šteker.
Šteri je tuo rekiu?
Štiela je toga dička.
Štiemau mi je zid.
Fčera je upau pu štíengaj.
Štihača je nuova.
Štihau je vrt cielu večerku.
Štiu mi je puokiu dok sam štihau vrt.
Što je tuo biu pri vam?
Lupiu sam se v štok.
Išla sam kravu dujit pa sam si zela
štokrlin ka si sednem.
Štomfe ti smrdido.
Štopala je zokline štere imadu lukju.
Negda je štreka išla čez Ladaje i vuzili
su se vaguoni voglena.

štrik	uže
štrikati	plesti
štrít	namjerno
štrkláče	štake
štrùca	dugačko oblikovani kruh
štrúdlin	savijača (od jabuke)
štrùkli	kolač od sira
štrumpàntlin	gumena podvezica za čarape
štúblik	posuda za mlijeko
štùca	zemljani vrč
študíarati	razmišljati
štùplin	čep
šúder	šljunak
šúogur	šogor
šuôlini	stare cipele
šúos	suknja
šúpiti	udariti, pljusnuti
šùrc	pregača
šùta	krš porušene kuće
švasaparat	aparat za zavarivanje
švásati	variti
švìcatise	znojiti se
šviela	krojačica

Deni majcu sušit na štrik v dvorišču.
 Babica mi zna štrikati.
 Na štrit mi je preorau umeik.
 Deda mi treba štrkláče jer nebre huditi.
 Vuolim jesti štrucu.
 Moja teta diela najbouše štrudline.
 Vuolim jesti štrukline.
 Ma babica uvik je imiela štrumpantline.
 Natoči mlieko f štublik.
 Negda su vodu imeli v štucami.
 Študiara o tom cieli dien.
 Upau mi je štuplin.
 Još je šuder moker, treba ga posušiti.
 (S) Šuogurum se nikak ne slažem.
 Se šuoline je razdavala.
 Ublekla si je prekratki šuos.
 Tak bi ju šupiu ka bi se ubrnala.
 Šurc mi je ves v meli.
 Oj pučisti z radnikima to šutu.
 Švasaprat mi je preteški, oj mi pumori ka ga udnesem!
 Švasau sam lesu.
 Tak sam zušvicau na tjelesnum.
 Šviela mi je krivu zišila kaput.

T

tà	ona, ova
tâ	tamo
tâca	poslužavnik
tackáti	gaziti
táki	odmah
tamân	upravo
tâncati	plesati
taníer	tanjur
taníer	tanjur
tâška, taškica	torba, torbica
tâšlin	novčanik
tât	lopov
têca	teta
tèlik	tele
tentâti	nagovarati
težák	radnik
tič	ptica
tîe	taj
tîeglin	tegla
tîelu	tijelo
tîem	čak
tîestu	tijesto

Ta me triesnala.
 Ta sam išiu.
 Deni tuortu na tacu.
 Tackau sam ščera pu blati.
 Taki se mi vrnemu.
 Taman je vezda udišiu.
 Tancali smu cielu nuač.
 Tanier sam ščera putrla.
 Deu si je puoni tanier župe.
 Tašku mi je niešči fkrau.
 Tašlin mi je puoni penez.
 Tata su konačnu prijali.
 Teca mi je čukuladu kupila.
 Krava ima maluga telika.
 Naj ga tentati na cigaretline.
 Un ti je dober težak.
 Tiči su nam so gruazdje pujeli.
 Tie pes me vgriziu f pandielik.
 Tieglin mi je upau.
 Cielu tielu me buli.
 Pelali smu se tiem du Zâgreba.
 Tiestu za puveticu se zdiže.

tikva	bundeva
tìplin	učvrtnica
tír	utirati stazu
tiràti	terati, tjeranje svinje
tiskáti	pritiskati
tišlar	stolar
tjédin	tjedan
tlèti	tinjati
tòrk	utorak
tòtlin- kumóuara	mrtvačnica
tóusti	debeli
tráčati	ogovarati
tráfter	lijevak
tràjbati	miješati
traktur	traktor
trám	greda
tranzístur	radio
trčèk	panj
trejti	treći
trèsnati	udariti
Tri krali	Sveta tri kralja
triebíti	čistiti
triegeri	naramenice (za držanje hlača)
tríegmati	svađati se
triešcé	trijeska, iverje
triezníti se	trijezniti se
trifrtál	tri četvrtine
trìnget	napojnica
trpèti	trpjeti
trúcati	nuditi (jelo)
trùga	sanduk, truga (na kolima)
truobíti	trubiti, govoriti
tùakač	bat
tùfteno	vlažno
tùhica	pokrivač od perja
tùjnčik	posuda (za mlijeko)
tulíti	plakati, mukati
tùjica	posuda za vrhnje
túoči	udarati
tùojk	ovuda
tùrin	toranj
tvúaj, tvá, tvé	tvoj, tvoja, tvoje

Tikvu mi je suoasida dunesla.
Tiplin sam zabiu desti.
Neštu je već napraviu tir pu sniegu.
Tirali smu prsicu k bicki.
Naj se tiskati na me, vruoče mi je.
Tišlar mi je stou stesau.
Za tjedin dni pe z bolnice dimo.
Žerjavka još malu tlieje.
V tork pem k zubaru.
Totlin-kumouara je zaprta.

Tuosti su bili gujciki.
Tračala me ščera.
Daj mi trafter ka ulje precedim.
Trajbau sam si jajca.
Traktur mi je ferkiu.
Ubesi šunke na tram.
Tranzistur se pukvariu.
Ciepau sam ščera na trčku.
Trejti dien su me došli iskat.
Tresnau me ka sam doli upau.
Tri krali su prešli.
Triebiu sam grah.
Triegeri su mi upali.
Putriegmau sam se z bratum.
Dunesi triešče za putkuriti.
Triezniu se cielu nuač.
Trifrtal deset je.
Ostalu si ustavi za tringet.
Cieli dien ga muoram trpeti.
Trucau me, ali si niesam zeu.
F trugi smu utpelali gnuoj na pole.
Dečic na trakturu truobi.
Tuakač mi se ftrgiu.
Sienu je tuftenu.
To tuhicu mi je mati dala.
Tujnčik je puoni mlieka.
Tulila je ko hiledu vragi.
Krava cieli dien tuli f štali.
Babica buo f tujici redila mlieko.
Natokla sam ga feist pu riti.
Tuojk smu mi k Roku pešice išli.
Naša cirkva ima veliki turin.
Tvuj muoš je tak dober.

U

ûafnati	pokrenuti	Uofnala mi se očica na najlunki.
ubâd	kukac	Fpičiu me ubad.

ubdilávati	obrađivati
ubečàti	obečati
ùbed	ručak
ubilíje	oguljena kora
ubíti	zaobići
ublačíti	oblačiti, odijevati
ublèka	odjeća
ubliziekí	poslastice
ublòk	prozor
ubnurieváti	ludovati
ubračati	okretati
ubraníti	obraniti
ubrediti	urediti, pobrinuti se, zgotoviti
ubrisâč	ručnik
ubrnáti	okrenuti
ubùča	obuča
ubustáviti	zaustaviti
ubúti	obuti
ucvìrki	čvarci
učalí	naočale
udlijáti	odlijati
udmrìznati	odmrznuti
udnèsti	odnijeti
udprieti	otvoriti
udspáti	odspavati
udštèkati	isključiti, izvući iz utičnice
udumâš	završna zabava
udûojk	odojak
ugêj	vatra
ukítiti	okititi
ukretáti	okretati
ukûolu	okolo
ukupàti	okopati
ulûovka	olovka
umenik	meja
umiglèti	ostati nepokretan, pozliti
unàk	onako
ùnda	onda
ùndi	tamo
uníe	onaj
ûofnati	otkačiti
úolje	ulje
upàsti	pasti
upklesàti	klesati
uplèčjaki	nezvani gosti pod prozorom za vrijeme svatova
upuorik	svinjsko tkivo
ùreh	orah

Ubdilavau je zemlu.
 Ubečau mi je dar.
 Gotuf je ubed.
 Posle guleja jabuke ustalu mu je ubilije.
 Ubišiu je veliki grm.
 Ublekiu se čim se stau.
 Našiu je ubleku na stuocu.
 Pujeu je ublizajke posle ubeda.
 Zašiu je vun čez ublok.
 Ubnurijevau je cieli dien.
 Ubračau se k je cielu vrieme.
 Babica je ubračala sienu na traniku.
 Ubraniu ju je da su ju šteli biti.
 Idem se ubredim pa iem spat.
 Ubrisau si je ruoke v ubrisač
 Ubrnau je vulan na auti dva pot.
 Ubuča ti je zmazana.
 Ubustavu je puseu i išiu je na gablec.
 Ubu si je škorje na noge.
 Pujeu je kilu ucvirku.
 Na nuos si je deu učale.
 Odlijau je malu vode vun s kante.
 Udmrznla je čučika.
 Udnesiu je k jemu maluga mačka.
 Odprau je vrata.
 Odspau si je posle ubeda.
 Udštekau je muoj kompjuter.
 Da je delu bilu gotovu napravili smu udumaš.
 Zaklali smu uduojka za braje.
 Ugej mi se pugasiu.
 Za Bužič smu ukitili bor.
 Ukretau je loptu na prstu.
 Huodau je ukuolu hiše.
 Ukupau je jednu veliku gredicu.
 Pisau je z malu uluovku.
 Z plugima mi je udrezau umenik.
 Umigleu je ud sanca.
 Unak napravi kak sam ti rekiu.
 I unda, ka bu mu delali?
 Undi sam vidiu velikuga psa
 Unie čovik je jaku dober.
 Uofnau je ublok da je biu zacvikani.
 Napravili smu frišku kuščičnu ualje.
 Upau je z biciklina.
 Upklesau je stop.
 Dok se Micika ženila, bilu je punu uplačjakuf pud ublokum.
 Na upuoriku si je spekiu jajca.
 Posadiu je ureh napri sve hiže.

urmár	ormar
uružjé	poljoprivredni alat
ušvicati	oznojiti
utiknâti	odčepiti
utkriti	otkriti
utpilíti	otpiliti
ùvik	uvijek
uvlèči	uvući
uzdráviti	ozdraviti
uznačítí	označiti
užmiknâti	ocjediti

Kupiu je nuovi urmar.
Deni uružje na kuola.
Ušvicau se dok je delau.
Utiknau je zaštopani lavabo.
Utkriu me.
Utpiliu je drievu.
Uvik sam ju paziu.
Uvlekiu je pivsku črievu vu se.
Uzdraviu je jaku brzu.
Uznačiu je umenik.
Užmiknau je krpu.

V

vabíti	pozivati, nagovarati
vâjdlin	posuda
vâjnkuš	jastuk
valék	valjak
valiti	izleći
Varáš	Varaždin
vasèr-vága	libela

Naj me vabiti na zlo.
Dunesi mi vajdlin.
Deu sam si vajnkuš pud glavu.
S valkom smu puravnali igralište.
Da se bodu čučiki valili?
Zutra idem Varaš.
Treba mi vaser-vaga ka bum vidiu a je ravnu.

vdrapíti	oderati se
vè	sad
večèrja	večera
večérka	poslijepodne
veglava	iskrivljena
vèlati	valjati, vrijediti
Vèlika mèša	Velika Gospa
veránda	terasa
vèzda	sada
vîeš	rublje
viešmašina	perilica rublja
vînterica	jakna, zimska
vlèči	vući
vluvítí	uloviti
vogìu	ugao, kut
vòglen	ugljen
vòhati	njušiti
vòjka	uže
vòurdati	miješati
vòžiši	uži
vrabéc	vrabac
vrgâj	vrganj
vriedén	vrijedan
vriela	jako vruća
vříeme	vrijeme
vriknâti	udariti nogom
vrlége	mreža za sjeno

Vdrapiu sam se na druot.
Ve si došiu dimo?
Ka bomu jeli za večerju?
Dojdi večerku k meni.
Deska na kluopi je veglava .
Akaj vela tie gulaš?
Za Veliku mešu idem na Bistricu.
Na verandi imam liepe kitice.
A se vezda dujde dimo?
Mama je uprala vieš.
Mama je vužgala viešmašinu.
Ublekiu sam si veternicu.
Naj me vleči za rukaf.
Vloviu sam tâta.
Triesnala sam se vogiu.
Kuriu sam z voglenum.
Ka vuošeš, ti repa z grahum ne diši?
Deni krave na vojku i utpelaj ih na pašu.
Babica vourda župu.
Muoj grunt je vošiši utvega.
Streliu sam vrapcá s pračke.
Našiu sam veliki vrgaj.
Un je vrieden.
Juha je vriela.
Vrieme je oblačnu.
Vriknau me v nogu.
Dupelau je vrlege siena na tačkami.

vrsníca	vršnjakinja	Tva mama je ma vrsnica.
vrúoča	vruća	Juha muora biti vruoča.
vučitel	učitelj	Dobiu sam peticu ud vučitelu.
vučiti se	učiti se	Vučiu sam se.
vudíer	vodir (posuda za brus)	Če ideš kosit, zemi sobum vudier!
vudínka	spavanje poslijepodne	Dedik ima vudinku.
vùdriti	udariti	Vudriu je loptu.
vugnáti	maknuti se	Vugni se proč.
vugràd	travnjak iza kuće, voćnjak	Idem vugrad.
vùgurik	krstavac	Pujeu sam si dva vugurke.
vùhu	uho	Vuhu me buli.
vùjc	ujak	Muoju vujc Štief je igrau tamburicu.
vùjna	ujna	Vujna Anka zna fine kulače speči.
vúklenik	nedovršen red (koji stoji ukoso)	Imamu deset reduf krampiera i jeden vuklenik.
vùlica	ulica	Idem s tatum pu vulici.
vùlitje	proljeće	Došlu je vulitje.
vùgledi	prošnja djevojke	Vogledi su bili negdar pri muje babici prije nek je v zamuš udišla.
vùok	vuk	Vidiu sam vouka v šumi.
vuoščíti	priuštiti	Boum si vuoščila nuove cipele.
vùra	sat	Kuliku je vur?
vùsnica	usnica	Vgriziu sam se za vusnicu.
vúši	uši (nametnici)	Priátel ima vuši.
vùšiu, vùjti	pobjegao, pobjeći	Vušiu sam bratu.
Vuzém	Uskrs	Za Vuzem idemu k vuzieunici.
vuzeu	čvor	Napraviu sam veliki vuzeu.
vuziéunica	krijes	Biu sam pri vuzieunici.
vuzíti	voziti	Vuziu sam traktur.
vužgáti	upaliti	Vužgi lampu.
vživáti	uživati, koristiti se nečim	Babica vživa dedikuvu penziju.

Z

zabàdav	besplatno, uzalud	Tuo sam dobiu zabadav.
zábava	zabavljati se uz glazbu i ples	Zabadava si tuo napraviu.
zabíti	zaboraviti	Denis je vatrugasna zabava na luočnjaku v Maršuvci.
zabiti	zabiti	Zabiu sam kupiti čavle f štacunu.
zâbiti	zaboraviti	Zabiu sam čaviu v zid.
zàčeti	početi	Zabiu sam de sam si učale ustaviu.
začíniti	zamastiti, začiniti	Daj več jemput začni tuo delati.
začísinati	začehnuti	Gra se skuhau, muoram ga začiniti.
zadiesti	zapeti	Začisnau mi se novit.
zadihati se	uspuhati	Zadeu sam se za kocen.
zadišáti	zamirisati	Zadihau sam se.
zadrčiti	napraviti čvor	Tak si zadišau stiemu kulbasicami.
zafiercati	opšiti	Zadrčiu sam si žnierance.
		Zafircaj mi fierunge.

zafrajhati	požbukati	Zafrajhali smu kuočjak.
zafrik	zaprška	Muoram pripraviti zafrik za grah.
zafrkāvati	šaliti se, provocirati	Stalnu me zafrkavleš.
zafučkāti	zazviždati	Zafučkni mu ka se ubrne.
zaglèdati	ugledati	Zagledau sam liepu pucu.
Zagrèp	Zagreb	Išiu sam v Zagrep.
zagrûobati	zasuti zemljom	Zagruobau sam trse v gurici.
zaguotíti	zagutiti	Buoš me zaguotiu.
zagurieti	preplanuli	Zaguriela si na sancu.
Zágurje,	Zagorje	Ja sam se v Zagurje vrnula.
Zágorec		
zaguvarjāti	zagovarati	Mama me uvike zaguvarjala dok me tata špuotau.
		Tie gujcik je zahireu.
zahiréti	zakrzljati	Zahitili smu smetje.
zahititi	baciti	Zahitila sam stari vajnkuš.
zahititi	odbaciti	Idem na zahud.
zàhud	toalet	Zahúdila si jaku te devenice.
zahúditu	staviti u jelo papar ili ljutu papriku	
	ne moći se nekoga riješiti	Zahòdila sam se vuši.
zahuditi se	podciknuti	Zahuškau sam v gustie.
zahuškāti	zaista, uistinu	Zaistinu ga je ustavila puca.
zaistinu	jauknuti	Zajafknala sam.
zajafknāti	zec	Bižiš kak zajc.
zâjc	iza	Deni tuo zajdi na sic!
zâjdi	zafrkavati	Naj ga tuliku zajebavati.
zajebāvati	zadnja	Zajna si v redu.
zâjna	zagrabiti	Zajni mi vodu z kante.
zajnáti	doručak	Baš je biu fini zajtrak.
zâjtrak	zašto	Zaka si tuo napraviu?
zàka	zamazati	Zakáliu sam se v gnojšnici.
zakaliti	zakopčati	Zakapči prikulicu za traktur.
zakàpčiti	zalijepiti	Zakeli tuo na vrata.
zakèliti	ubiti klanjem	Zaklau sam racu.
zaklàti	zaključati	Zakleni vrata.
zaklenāti	zaključavati	Zakliepaj kokuši ka ti tvuorec ne duojde.
zakliepāti		Kak me moreš tak grdu zaklijati?
zaklijāti	zaklinjati, kleti	Zakuri ka se hiža zgrije.
zakuríti	zapatiti vatru	Zaličiu sam se (š) čukuladu. Zaličiu sam zid de je žbuka upala.
zaličíti	zaprljati, pomazati	Idem vrt zalievati.
		Zamotaj mi malu kulača.
zalieváti	zalijevati	
zamatāti,	zamatati,	
zamatati,	zamotati	
zamatati	zamjeriti se	Zameriu sam ji se.
zamèriti se	zatrpati	Zametali su grabu.
zametàti	zamijesiti	Zamiesila sam kru.
zamiesíti	bacati	Naj zamietati hranu.
zamietāti	zamijeniti	Zamieni si robaču.
zaminíti	zakasniti	Zamudiu sam na prvi sat.
zamudíti		

zamusíkan	prljav oko ustiju	Zamusikani si.
zàmuš	udaja	Idem v zamuš.
zanieméti	zanijemiti	Zaniemeu sam ud straha.
zanuvietáti	zanovijetati	Stalnu neka zanuviečeš.
zapidráti	zatvarati	Zapiraj vrata, vleče z gajnka.
zaprâf	uistinu, ustvari	Ne dam ti zapraf.
zapregnáti	zapregnuti	Zapregni krave v jarem.
zapriéti	zatvoriti	Zapri štalu!
zaràn	rano	Ka si se tak zaran zbudiu?
zaróki	zaruke	V subotu bodu zaroki.
zaručiti	zaručiti	Suosida se zaručila.
zasaditi	posaditi	Zasadi kitice!
zaséjati	posijati	Cielu jivu zasejau je s pšenicu.
zaslužíti	zaraditi	V Njemački je zaslužiu ponu pinez.
zaspumináti se	zapričati se	Zaspuminala sam se pri suosidi.
zasukáti	podvrnuti (rukav)	Zasukni si rukave dok miesiš tiestu.
zašiti	sašiti	Zašila sam gomb na hlače.
zašpúogati	uzgojiti	Zašpuogala sam si gatruže.
zaštèkati	ukopčati	Zaštekej bojler!
zatèpsti	ubaciti brašno	Zatepi žgance vodu.
zatic	zatvarač, čep	Deni zatic na flašu.
zaticknàti	začepiti	Zatekni flašu ka se ne shlapi žganica.
zatrájati	potratiti	Se buš zatrajau.
zatúoči	ubiti udaranjem	Zatokiu sam krta.
zavrèti	uzavreti	Zavriela je juha.
zavùgeni	malo glup	Zavugeni si!
zazaváti	dozivati	Naj me stalnu zazavati.
zažgáti	potpaliti	Zažgala sam klasije.
zažjàviti	pregorjeti	Zažjavili su ti štrukli.
zažmieréti	zažmiriti	Zažmierila sam dok sam vidla krf.
zažnierati	povezati vezicama	Zažnierala sam si patike.
zbàviti	obaviti	Zbaviu sam školu.
zbetežáti	oboljeti	Zbetežau sam.
zbieči	izbjeći	Šteu si zbieči udguvaraje.
zbinenáti	odskočiti	Koj se stalnu zbincava.
zbirati	izabirati, sakupljati	Zbirali smu krampier.
zbòsti	ubosti	Dedika je zbola krava.
zbrčkaváti	nečkati se	Naj se zbrčkavati nad juhu!
zbrisati	izbrisati, obrisati	Zbriši ploču.
zdaváti	podijeliti, dati	Zdavala sam so svo premalu ubleku.
zdèla	zdjela	Daj mi to zdelu!
zdenèc	bunar	Imam doma zdenec.
zdìci	podici, ustati	Denis sam se tak tešku zdigla. Zdigni tie lavur.
zdihaváti	uzdisati	Naj tak jaku zdihavati.
zdihnàti	uzdahnuti	Tak si si tešku zdihnau.
zdrapáti	izderati, izgrepsti	Zdrapau sam si lače i kulenu.
zdrâvje,	zdravlje	Buog ti daj zdravje i dobru pamet.
zdrâvjiče		
zdruzgáti	zgnječiti	Združdi napoj za gojdike!

zdržàti	izdržati	Treba zdržati na puoslu.
zdùrati	izdržati	Jedva sam to zdurau.
zdvajàti	očajavati	Naj zdvajati nad tiem.
zélje	kupus	Oj ukupat zelje!
zémi si	uzmi	Zemi si čukuladu!
zèmla	njiva, oranica	Idem na zemlu ukapat!
zépsti	biti hladno, zepsti	Tak me zebe za noge.
zèra, zericà	sitnica, malo	Zela sam si zericu kruha.
zèt	kćerin muž	Kak imam duobruža zeta.
zéti	uzeti	Zemi si štrukle.
zetíca	kumče	Vezala sam fiermu zetici.
zğinuti	nestati	Zginala mi je vura.
zğledavàti	ogledavati se	Zgledavala sam se a bum ga de zagledala.
zgrèti	ugrijati	Juhu treba zgreti.
zgrnàti	sakupiti, zgrnuti	Idem zgrnati sienu.
zgrtâč	stroj za obraćanje slame ili sjena	Idem s zgrtačom ubraćati slamu.
zgùbiti	izgubiti	Zgubila sam ringlin z vuha.
zgurieti	zagoreni	Zagurieti su ti štrukli.
zğutùoviti	dovršiti	Zgutuovala sam ubed.
zibàti	ljuljati	Idem se zibati.
zibâuka, zibàča	ljuljačka	Ziblem se na zibauki.
zidàti	graditi	Zidem hižu.
ziehàti	zijeovati	Ziješeš kak krava.
ziherica	pribadača	Primi to z zihericu.
zimá	hladno	Tak mi je zima.
zisukàti	razvaljati tijesto	Zisukala sam tiestu.
zišiti	sašiti	Šviela mi je zišila nuovu robaču.
zíti	izaći	Zidi vun.
zíti se	susresti se	Zišle se bomu pri meši.
zižulíti	prati odjeću na ruku	Zižuli si štonfe!
zlècati se	prepasti se	Zlecau sam se.
zliečíti	izlječiti	Teca se zliečila.
złievka	vrsta kolača	Jeu sam zlievku.
złifrati	otjerati	Zlifrau sam ih dimo.
zlijàti	izlijati	Zlijala sam napoj na gnuoj.
zlizanu	istrošeno	Imam zlizane hlače.
zlùftati	prozračiti	Zluftaj hižu.
zlùzati	izvaditi koštice iz tikve	Zluzau sam tikve.
zmagàti	pribavljati	De zmažu te peneze?
zmàzanu	prljavo	Zmazau sam si hlače.
zmazanùoča	prljavština	Pubriši to zmazanuoču.
zmeniti	smijeniti	Zmenili su me z dežurstva.
zmèsta	odmah	Zmesta da si pupraviu postelu.
zmetàti	baciti	Zmeči tuo v mašinu.
zmètati, zmèsti	mesti	Zmeti kuhju.
zmiešàti	izmiješati	Zmiešaj ucvirke ka ne zgure.
zmietàti	istovariti	Zmietali smu sienu na staje.
zminiti	izmijeniti	Zmieni žarulju
zmìsliti	sjetiti se	Zmisliu sam se de sam ustaviu vuru.

zmlèti	samljeti
zmoči	uspjeti sakupiti
zmòčiti se	umoriti se, izmučiti
zmòknati	pokisnuti
zmûženu	zgužvano, savinuto
znakíu	s poda
znamíenka	madež
znèsti	nesti
znùcanu	iskorišteno
znûovuga	iznova
znútra	unutra
zòc	talog od kave
zòklin	čarapa
zòrati	izorati
zrcàlu	ogledalo
zrîbati	oprati , oribati
zrieváti	zgurati
zrifšana	sređena
zrùoššati	protresti
zrùvati	prekopati
zubàče	grablje
zûob	zub
zuráti	poorati
zùtra	sutra
zváditi	izvaditi
zvaliti	izleći
zvârati	prevariti
zvažáti	dovoziti
zvêkšega	površno
zvîer	zvijer
zviezdá	zvi jezda
zvîra, zvîrati	izvor, izvirati
zvrġnati	izgubiti mlado, pobaciti
zvúna	izvana
zvunec	zvono
zvûon	zvono

Zmleu sam urehe.
 Zmogli smu neka pinez i kupili traktura.
 Zmočiu sam se.
 Zmoku sam.
 Zmuzni tie papier.
 Znakiu si je zeu kru.
 Imam znamienku na nogi.
 Kokuš je znesla jajce
 Te su šlape znucane.
 Znuovuga bodu delali hižu.
 Znutra smu se pufrajhali.
 Zoc je ustau v rajnglici.
 Uzuj si zokline.
 Tata Štief je zorau zemlu.
 Gledim se v zrcali.
 Zribaj štienge, zmazane su.
 Zrievli tua na kup.
 Baš je zrifšana bila ta suosida štefica.
 Zruštaj šerajzlinum pa deni na ugej.
 Krt je zruvau cijeli vrt.
 Daj mi te zubače.
 Buli me zob.
 Zorji mi vrt.
 Zutra me ne bu v škuoli.
 Zvadiu si je zop, buleu ga je.
 Zvalili su se čučiki.
 Zvarali su me na vagi.
 Zvažali smu sienu cieli dien.
 Zvekšega sam pumela listje pu dvurišči.
 Zvier je poklala čučike.
 Zviezde su na nebu.
 Idem na zviru pu vodu.
 Krava je zvrġnala.
 Zvuna sam došiu v hižu.
 Nešči zvuni.
 Na cirkvi je zvuon.

Ž

žaklin, žakiu	vreća
žalust	tuga, žalost
žâmin	vjenčanje
žârku	jako
žején	žedan
žèleti	željeti
želèzu	željezo
želúodic	želudac

Dobili smu deset žaklinuf krampiera.
 Biu sam jaku žalustin.
 Emika ide denis na žamin.
 Žarku oču uđiti v grad.
 Uh, kak sam žejen.
 Naj mi želeti zlo.
 V šupi imam staru železu.
 Buli me želuodic.

žemla	pecivo	Kupiu sam si žemlu.
ženà, žènska	supruga	Imam liapu žensku.
žèp	džep	V žepu imam veliku lukju.
žèplò	sumpor	Vužgali smu žeplo ka zaparimu brienku.
žerjâvka	žeravica	Zakuri, još imaš žerjavke.
žeštarka	kantica	Babica je nadojila puanu žeštarku mlieka.
žèti	žetva	Mama i teca su žeze hrš.
žežélj	potkožno pero	Dobru učisti te žežle z race.
žgancí	žganac	Za večerju smu jeli žgance z mliekom.
žganica	rakija	Spiu sam si tri žganice.
žîm	s njim	Žim sam išiu v grad.
žîmi	s njima	Buaš išla žimi ili znami.
žîtu	žito	Pobrali smu žitu.
živéti	živjeti	Liepu je živeti.
žižék	žizak	Gra je puoni žizkuf.
žjáviti	zagorjeti	Žjavi ti robača, puzabila si na pieglu.
žlabravica	bljuzgavica	Dok se snijeg otopiu, napravila se žlabravica.
žlâjf(ati)	kočnica na kolima, kočiti	Stegni žlâjf ka kualu ne udidu.
žlîep	žlijeb	Voda curi z žleba.
žlîemati	vaditi koštice	Žlimau sam tikve.
žlùndra	žilavo meso	Zahiti te žlundre mačku.
žmèfkú	teško	Zdigiu sam žmefku vreću.
žmieréti	zatvoriti oči	Zažmieri, buom ti neka dala.
žmikáti	ožimati	Muoram žmikati tikvu za kulač.
žnîeranic	vezica	Imam zeleni žnieranic.
žnûara	špaga	Imam duagu žnuaru doma.
žòfku	gorko	Kak je tua žofku.
žríebe	ždrijebe	Vidiu sam malu žriebe.
žríeti	prejedati se	Naj teliku žrieti, buoš debeli.
žřt	drveni stup koji drži sijeno na kolima	Na vuazu je žřt.
žřvi	kameni kolut koji se okreće i pritom melje kukuruz	Babica je f špajzi imiela žřvi i mliela kuruzu.
žûati	žuti	Vidiu sam žuati cvijet.
žùgati	škakljati	Buom se poscau, naj me više žugati.
žùge	guska	Puspreamiu sam žuge spat.
žúl	žulj	Imam žul na nogi.
žùpa	varivo, gusta juha	Mama je skuhala kisielu župu.
žùpnik	svećenik	Biu sam pri župniku.
žvâjznati	udariti	Tata me žvâjznau.
žvâla	herpes	Včera sam dobiu žvalu.
žvêra	voda probija	Pu traniku voda žvera
žvîeglica	dječja svirala	Dečic je fučkau v žvieglicu.

Imena mjesta i stanovnika maruševečke župe

Književni leksik

Bíkovec

m.r. jd. -ōvca, -ōvcu

Bíkovčān

Bíkòvčānka

Bíkovčāni

bíkovečkī

Biljevec

m.r. jd. -ēvca, -ēvcu

Biljevčān

Biljevčānka

Biljevčāni

biljevskī/biljevečkī

Brodárovec

m.r. jd. -ōvca, -ōvcu

Brodárovčān

Brodárovčānka

Brodárovčāni

brodárovečkī

Mjesni leksik

Bikovic

m.r. jd. -fca, -fcu

Bikufčan

Bikufčāinka

Bikufčani

bikufski

Bilĕvic

m.r. jd. -fca, -fcu

Bilĕfčan

Bilĕfčanka

Bilĕfčani

bilĕfski

Brudāruvic

m.r. jd. -fca, -fcu

Brudārufčan

Brudārufčajnka

Brudārufčani

brudārufski

Cêrje Nèbōjse	Cêrje Nebōjse
s.r. jd. -a ~, -u ~	s.r. jd. -a ~, -u ~
Cérčān	Cêrščan
Cérčānka	Cêrščanka
Cérčani	Cêrščani
cêrskī	cêrski
Čālinec	Čālenic
m.r. jd. -īnca, -īncu	m.r. jd. -nca, -ncu
Čālinčān	Čāleščan
Čālinčānka	Čāleščanka
Čālinčāni	Čāleščani
čālinskī/čālinečkī	čālenski
Dōnjē Ládānje	Lādanje
s.r. jd. -ga -a, - m -u	s.r. jd. -a, -u
(Donjo)Ládančān	Lādajščan
(Donjo)Ládančānka	Lādajščanka
(Donjo)Ládančāni	Lādajščani
(donjo)ládānjskī	lādajnski
Drūškovec	Drūškuvic

m.r. jd. -ōvca, -ōvcu	m.r. jd. -fca, -fcu
Drüşkovčān	Drüşkufčan
Drüşkovčica	Drüşkufčica
Drüşkovčāni	Drüşkufčani
drüşkovečkī	drüşkufski
Gréda	Grêda
ž.r. jd. -ē, -i	ž.r. jd. -e, -e
Grédovčān	Grêdufčan/Gredulâjščan
Grédovčānka	Grêdufčanka/Gredulâjščanka
Grédovčāni	Grêdufčani/Gredulâjščani
grédovskī	grêdufski
Jürketinec	Jürketinec
m.r. jd. -īnca, -īncu	m.r. jd. -nca, -ncu
Jükretinčān	Jürketiščan
Jükretinčānka	Jürketiščanka
Jükretinčāni	Jürketiščani
jürketinečkī	jürketinski
Kàpēlec/Kapēlec	Kapièlic
m.r. jd. -ica, -icu	m.r. jd. -èuca, -ièucu

Kàpelčān/Kapélčān	Kapèuščan
Kapélčānka	Kapèuščanka
Kàpelčāni/Kapélčani	Kapèuščani
kàpelskī/kapélečkī	kapèuski
Korènjāk	Kurejāk
m.r. jd. -āka, -āku	m.r. jd. -à, -u
Korenjāčān	Kurejāčeščan
Korenjāčānka	Kurejāčeščanka
Korenjāčani	Kurejāčeščani
korenjāčanskī/korenjāčkī	kurejāčenski/kurejāčki
Kòretinec	Kùortuvic
m.r. jd. -īnca, -īncu	m.r. jd. -fca, -fcu
Kòretinčān	Kùortufčan
Kòretinčānka	Kùortufčanka
Kòretinčāni	Kùortufčani
kòretinečkī	kùortufski
Kòškovec	Kûaškuvic
m.r. jd. -ōvca, -ōvcu	m.r. jd. -fca, -fcu
Kòškovčān	Kûaškufčan
Kòškovčānka	Kûaškufčanka

Kòškovčāni	Kûaškufčani
kòškovečkī	kûoškufski
Marúševvec	Màršuvic
m.r. jd. -ēvca, -ēvcu	m.r. jd. -fca, -fcu
Marúševčān	Màršufčan
Marúševčānka	Màršufčanka
Marúševčāni	Màršufčani
marúševečkī	màršufski
Novāki	Novāki
m.r. mn. -ā, -ima	m.r. mn. -âkof, -ima
Novākovčān	Novākuščan
Novākovčānka	Novākuščanka
Novākovčāni	Novākuščani
novākovačkī/nòvāčkī	novākufski
Sèlnīk	Sèunik
m.r. jd. -a, -u	m.r. jd. -a, -u
Sèlničān/Sèlničār	Sèuniščan/Sèuničar
Sèlničānka/Sèlničārka	Sèuniščanka/Sèuničarka
Sèlničāni/Sèlničāri	Sèuniščani/Sèuničari
sèlnīčkī	sèunički

Imena nekih biljaka maruševečkog kraja na kajkavskom narječju

Učenici 7.a i 7.b razreda pridružili su se ove godine projektu *Kajkavština je čarobna*. Tijekom 2012./2013. godine, u sklopu nastave iz Prirode u šestom razredu, upoznali su travnjački ekološki sustav. Tada su za praktični rad ponaosob izrađivali herbarije. Biljke tih herbarija upotrijebili smo u izradi školskog herbarija. Poneku smo biljku „posudili“ od ovogodišnjih šestaša. Pri određivanju biljaka povezali smo latinske i književne nazive biljaka s nazivima koji se upotrebljavaju među stanovnicima maruševečkog područja. Projektu su svojim znanjem pripomogli članovi obitelji učenika. Zahvalni smo što nam je generacija baka, djedova i ponekog roditelja pomogla da nazivi i izrazi koje u školi ne koristimo svakodnevno postanu, bar za trenutak, ponovo dio našeg izričaja. Svojom aktivnošću istaknuli su se Karolina Klen, Josipa Veseljko, Brankica Korpar, Karlo Đula i Goran Lončar.

Tablica

Tablica1. Narodni izrazi za neke biljke maruševečkog kraja

Rb.	Porodica	Vrsta	Književni naziv	Narodni izričaj
1.	Equisetaceae	Equisetum arvense L.	poljska preslica	konjski rep, vušcejnka, vušcejka
2.	Betulaceae	Corylus avellana L.	lijeska obična	lešjak, lešnik
3.	Betulaceae	Carpinus betulus L.	obični grab	obični graber
4.	Fagaceae	Castanea sativa Mill.	pitomi kesten	kustaj
5.	Juglandaceae	Juglans regia L.	orah obični	ureh
6.	Urticaceae	Urtica dioica L.	kopriva	kupriva
7.	Salicaceae	Salix cinerea L.	barska iva	cica maca
8.	Caryophyllaceae	Dianthus deltoides L.	klinčić šareni, šareni karanfil	klinčik
9.	Lauraceae	Laurus nobilis L.	lovor	lorbik
10.	Ranunculaceae	Ranunculus acris L.	žabnjak ljutić	žabja kitica
11.	Ranunculaceae	Anemone nemorosa L.	bijela šumarica	pijesja kitica
12.	Ranunculaceae	Ficaria verna Hudson	ledinjak, zlatica	marica
13.	Papaveraceae	Chelidonium majus L.	rosopas	cinguola, mečja šapa
14.	Brassicaceae	Capsella bursa pastoris L.	rusumača	goromuk
15.	Brassicaceae	Cardamine pratensis L.	livadna režuha	viseća perla
16.	Violaceae	Viola odorata L.	mirisava ljubičica	fijolica, lubica
17.	Violaceae	Vitis sylvestris Gmel.	vinova loza	gruozdje
18.	Rosaceae	Fragaria vesca L.	jagoda šumska	šumska jaguda , divlja jaguda
19.	Rosaceae	Rosa canina L.	pasja ruža, divlja ruža	šipek
20.	Rosaceae	Sorbus austriaca Beck	mukinja planinska	divji ribizlin
21.	Rosaceae	Cerasus avium L.	trešnja divlja	črešja divja
22.	Rosaceae	Prunus spinosa L.	trnjina	Trnina

23.	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium repens L.	bijela djetelina	bijela detela bijela detelina
24.	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium pratense L.	crvena djetelina	črlena detela, črlena detelina
25.	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia sativa L.	grahorica	zizer, ptičji žižer
26.	Fabaceae (Leguminosae)	Robinia pseudacacia L.	bagrem	gacija
27.	Primulaceae	Primula vulgaris Hudson	jaglac	Prskač
28.	Cornaceae	Cornus mas L.	drijen	drijenek
29.	Lamiaceae (Labiatae)	Lamium maculatum L.	mrtva kopriva	mrtva kupriva
30.	Lamiaceae (Labiatae)	Ajuga reptans L.	puzava ivica, puzavica	misločin, divlji zumbul, divlja kopriva
31.	Lamiaceae (Labiatae)	Salvia pratensis L.	livadna kadulja	mrtva kupriva
32.	Plantaginaceae	Plantago lanceolata L.	uskolisni trputac	žilovnjak, potic, potec, jezičeki
33.	Plantaginaceae	Plantago maior L.	širokolisni trputac	bokvica, potic, veliki trputac
34.	Rubiaceae	Asperula odorata L.	mirisna lazarkinja	dišeća perla
35.	Caprifoliaceae	Sambucus nigra L.	bazga	bezgovina, biježek, biazek
36.	Valerianaceae	Valeriana officinalis L.	ljekoviti odoljen	macina trava, kozlič
37.	Asteraceae (Compositae)	Leucanthemum vulgare L.	ivančica, ivanjska ruža	ivanjčica, ivanjska ruoža, ivanjska ruža

38.	Asteraceae (Compositae)	Taraxacum officinale W.	maslačak	regmač, rijagmač, regač, rijegmač, mlječnjak, žučanik, vuzlika
39.	Asteraceae (Compositae)	Bellis perennis L.	tratinčica	tratina,božje kitice ,bogikuve kitice, bogikuva rožica,božja ovčica, barica, krasuljak
40.	Asteraceae (Compositae)	Cirsium oleraceum L.	meki osjak	oset
41.	Asteraceae (Compositae)	Cirsium acaule Scop.	niski osjak	oset
42.	Asteraceae (Compositae)	Cirsium arvense L.	poljski osjak	pikač
43.	Asteraceae (Compositae)	Matricaria chamomilla L.	kamilica	bijela rada, titrica, gumilica
44.	Asteraceae (Compositae)	Achillea millefolium L.	stolisnik	jezičac, jezičić, jezičec, šporiš, hajdučka trava, hajdučica
45.	Liliaceae	Colchicum autumnale L.	mrazovac	mrazova sestrica
46.	Liliaceae	Allium ursinum L.	medvjedi luk	divlji luk, divji luk
47.	Amaryllidaceae	Leucojum vernum L.	drijemovac	zvončik, zvončić
48.	Amaryllidaceae	Narcissus poeticus L.	narcis,sunovrat	narcisa
49.	Cyperaceae	Carex pendula Hudson	visoki šaš	šar
50.	Poaceae	Festuca elatior(F. pratensis) L.	livadna vlasulja	visuka trava, marina suza
52.	Poaceae	Hordeum hystrix Roth.	divlji ječam	divlji ječmen, perika

Herbarij

PORODICA: Equisetaceae
VRSTA: Equisetum arvense L.
poljska praštica; KONJSKI REP, VOŠČEJNA, VOŠČENKA
NALAZIŠTE: greda
STANIŠTE: mizijski travnjaci
DATUM: 17.04.2013
SABRAO: Karlo Dula

PORODICA: Betulaceae
VRSTA: Corylus avellana L. - lijeska
obična; Češnjak, Lešnik
NAPRAVIŠTE: Vinica
STANIŠTE: Kontinentalna - listopadna
suma
DATUM: 14. 10. 2012.
SABRAO: Karlo Žula

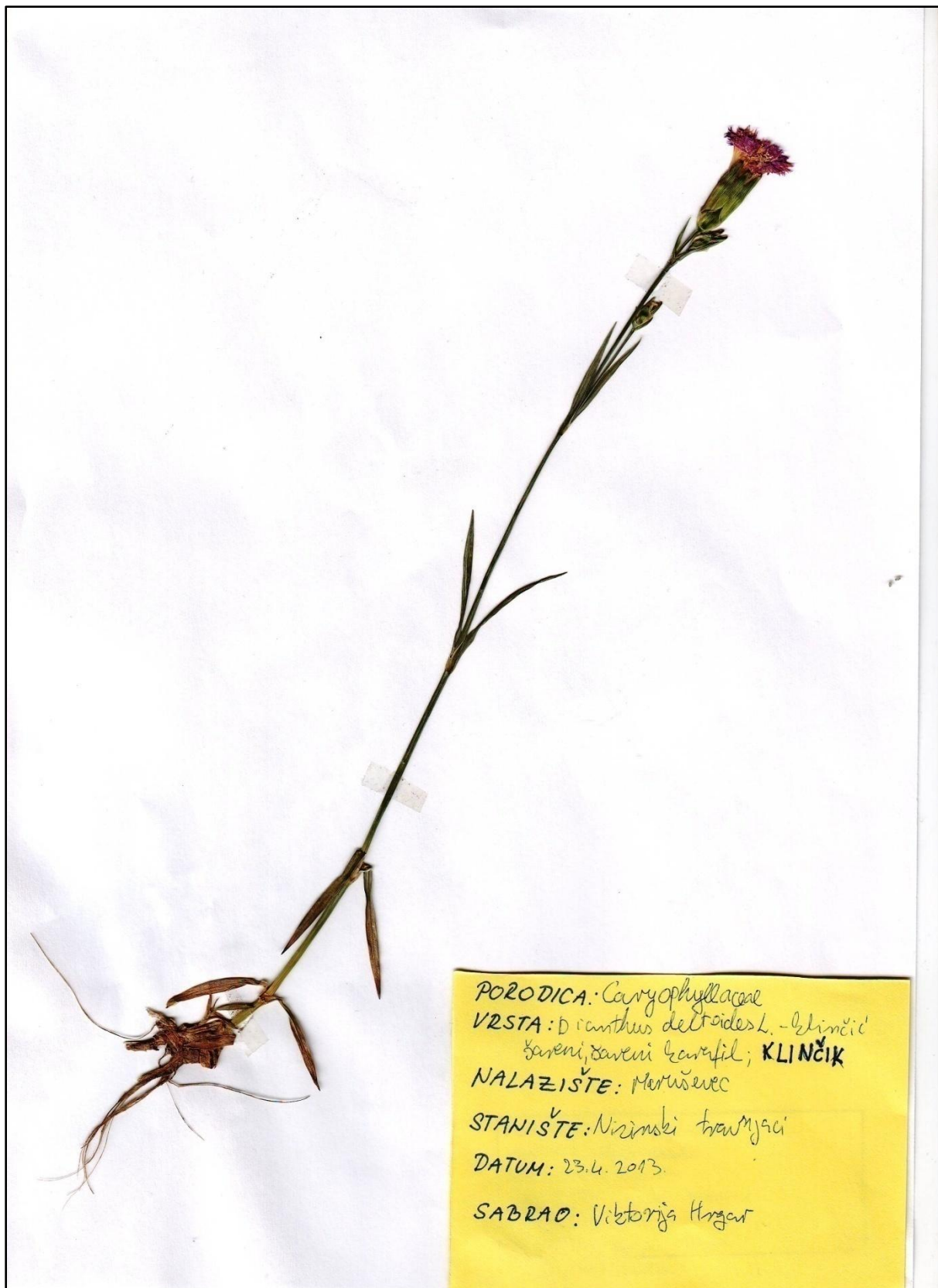
POBODICA: Betulaceae
VRSTA: *Carpinus betulus* L. - Obični grab;
GRABER
NALAZIŠTE: Šuma u parku „Opel“
STANIŠTE: Kontinentalno-listopadna zona
DATUM: 14.10.2012
SABERAO: Elena Petrović

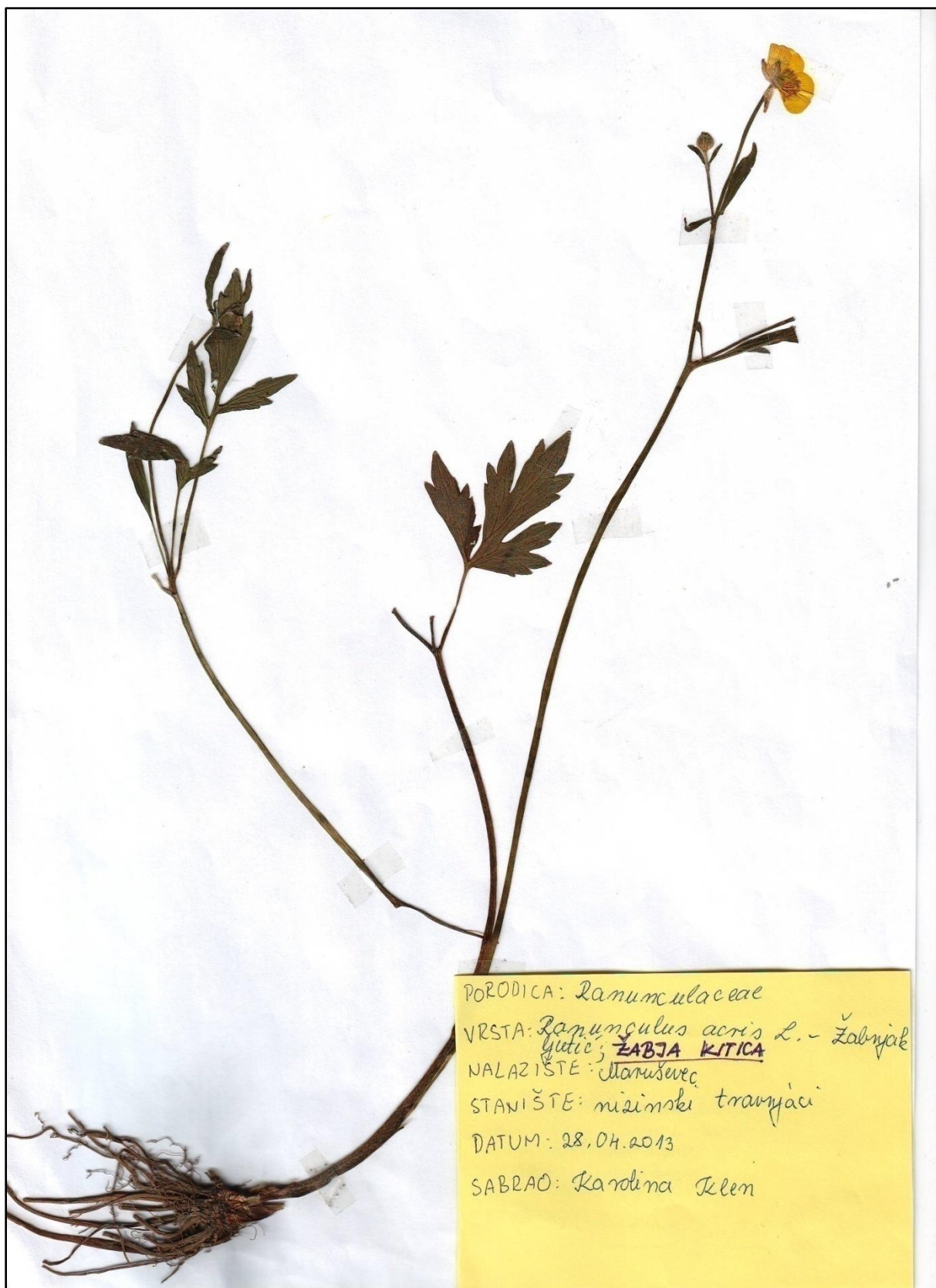
PORODICA: Fagaceae
VRSTA: *Castanea sativa* Mill.-
pitomi kestev; kestaj
NALAZIŠTE: Vrč-Tušino
STANIŠTE: Kontinentalna listopadna šuma
DATUM: 9. 10. 2013
SABRAO: Brankica Kopar

PORODICA: *Urticaceae*
VRSTA: *Urtica dioica* L. - kopniva;
KUPRIVA
NALAZIŠTE: Maruševac
STANIŠTE: Niziński travnjaci
DATUM: 17.04.2013.
SABRAO: Brankica Korpar

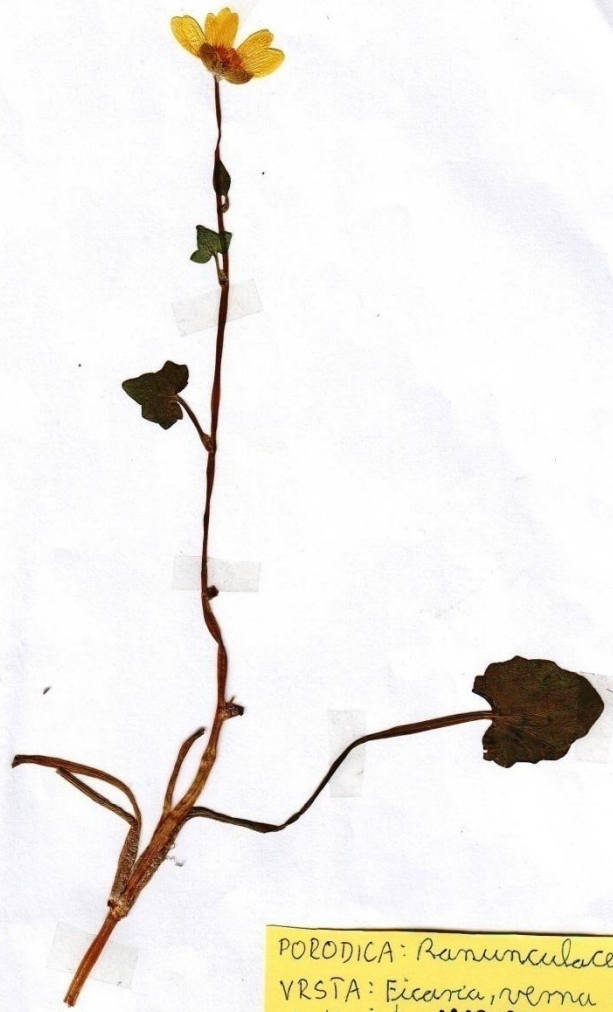

PORODICA: Caryophyllaceae
VRSTA: *Dianthus deltoides* L. - klinček
šareni, šareni karofil; **KLINČEK**
NALAZIŠČE: Maruševci
STANIŠČE: Nizinski travnjaci
DATUM: 23.4.2013.
SABRAO: Viktorija Hrgar

PORODICA: Ranunculaceae
VRSTA: Anemone nemorosa L.
Lijela žumarica, PIJESJA KITICA
NALAZIŠTE: Naruševci
STANIŠTE: nizinski travnjaci
DATUM: 16. 04. 2013
SABRAO: Karlo Đula

POBODICA: Ranunculaceae
VRSTA: Eicaria, verna Hudson
ledinjak; **MARICA**
NALAZIŠTE: Jurketinec
STANIŠTE: misinski travnjak
DATUM: 28.04.2013
SABRAO: Karolina Klen

PORODICA: *Papaveraceae*

VRSTA: *Chelidonium majus* L. -
nosonos; *ciguola*, *měčja šapa*

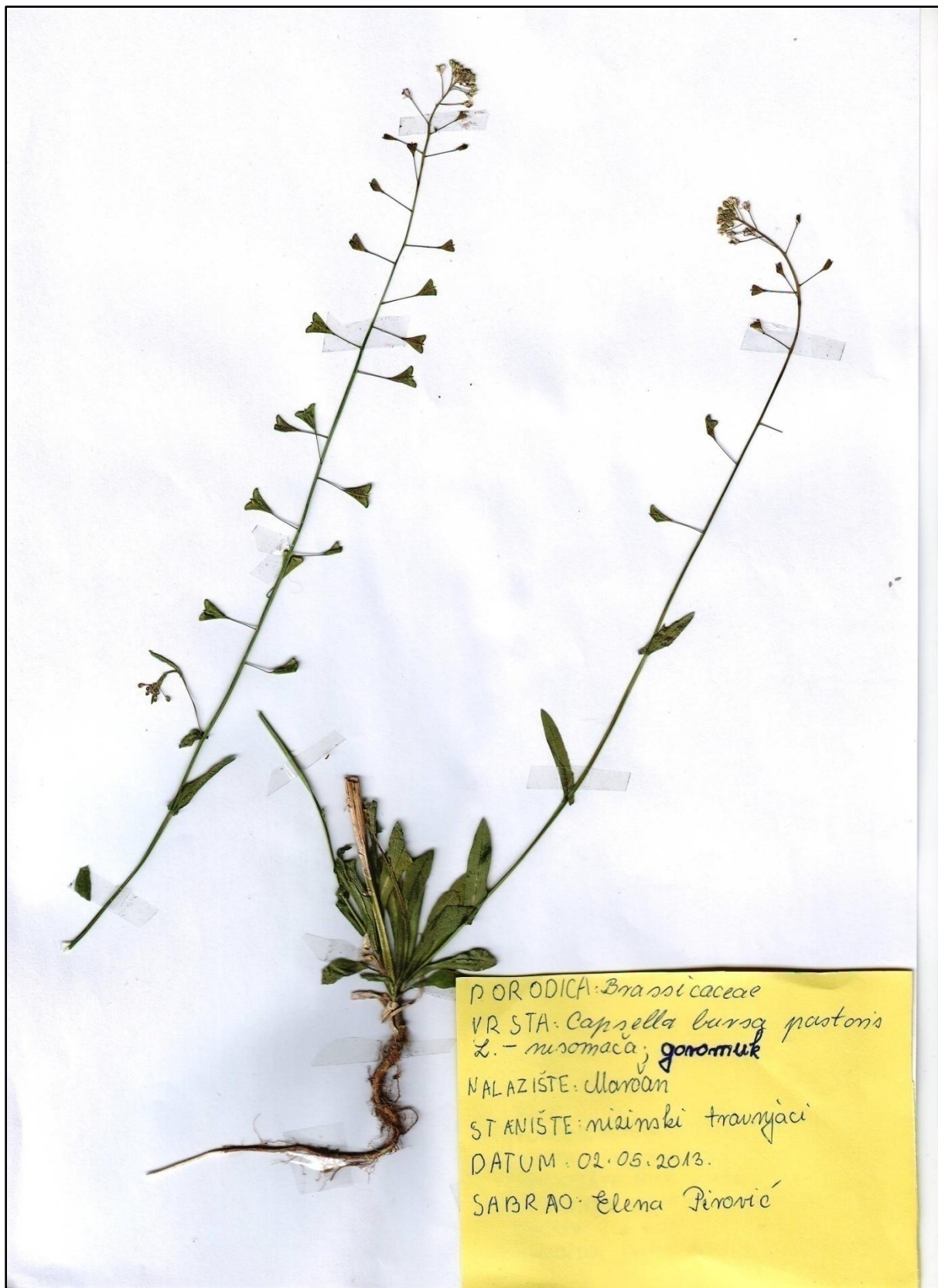
NALAZIŠTE: *Jerovec*

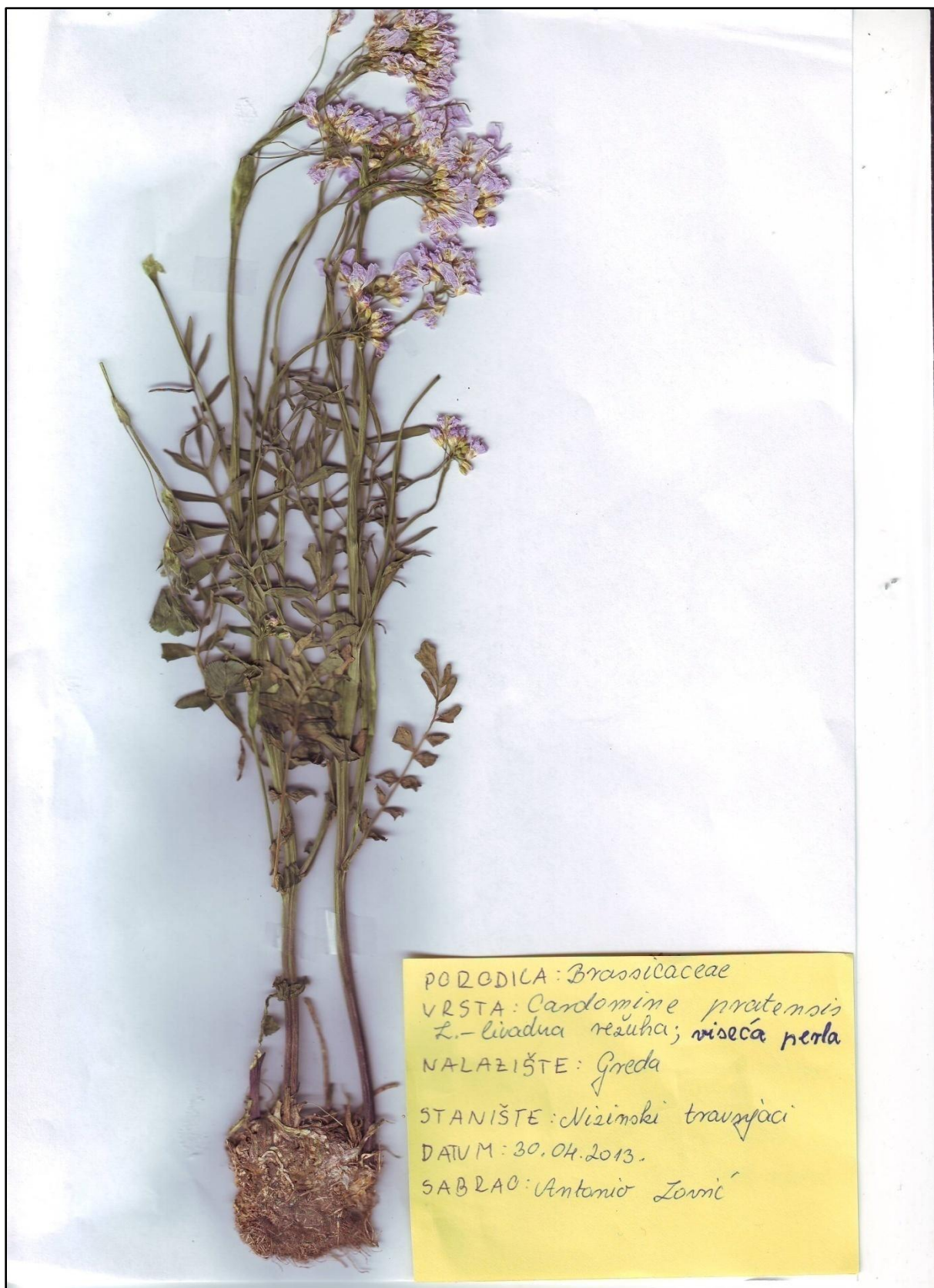
STANIŠTE: *nizinski travnjaci*

DATUM: *01.05.2013*

SABRAO: *Karlo Dula*

PODODILA: Brassicaceae
VRSTA: *Cardamine pratensis*
L. - livadna rešuka; meseća perla
NALAZIŠTE: Greda
STANIŠTE: Nizinski travnjaci
DATUM: 30.04.2013.
SABRAO: Antonio Lončić

ORODICA: *Violaceae*
VRSTA: *Viola odorata* L. - mirisava
 ^{gubičica;} *lijolica, lubica*
NAZIŠTE: Livada u Jeroveu
STANIŠTE: Nizinski travnjaci
DATUM: 01. 05. 2013
SABRAO: Karlo Dula

RODICA: Vitaceae
VRSTA: Vitis sylvestris Gmel. -
vinnova loza, grnadije
NALAZIŠTE: Biševac
STANIŠTE: vinograd
DATUM: 8. 05. 2014
SABRAO: Galvješa Moržanić

PORODICA: Rosaceae
VRSTA: *Fragaria vesca* L. - jagoda
šumska; šumska jagoda, divlja jagoda
NALAZIŠTE: Jerovec
STANIŠTE: nižinski travnjaci
DATUM: 01.05.2013.
SABRAO: Karlo Dula

PORODICA: Rosaceae
VRSTA: Rosa canina L. - Pasja ruža, divja
ruža; Sipek
NALAZIŠTE: Vinica
STANIŠTE: Malo šuma
DATUM: 14. 10. 2019.
SABRAO: Elena Pirović

PORODICA: Fabaceae (Leguminosae)

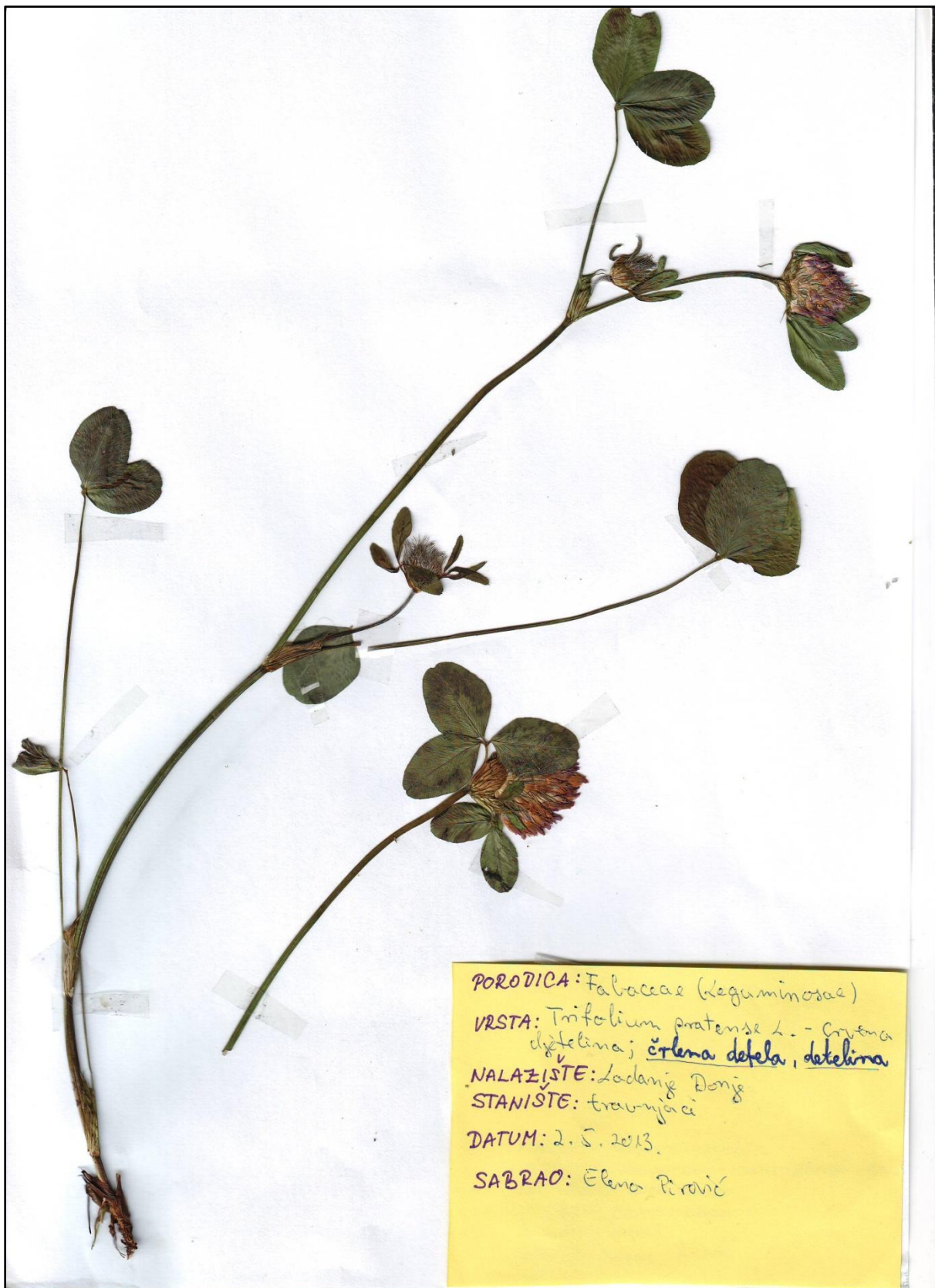
VRSTA: *Trifolium repens* L.
Bijela detelina, BIJELA DETELA, DETELINA

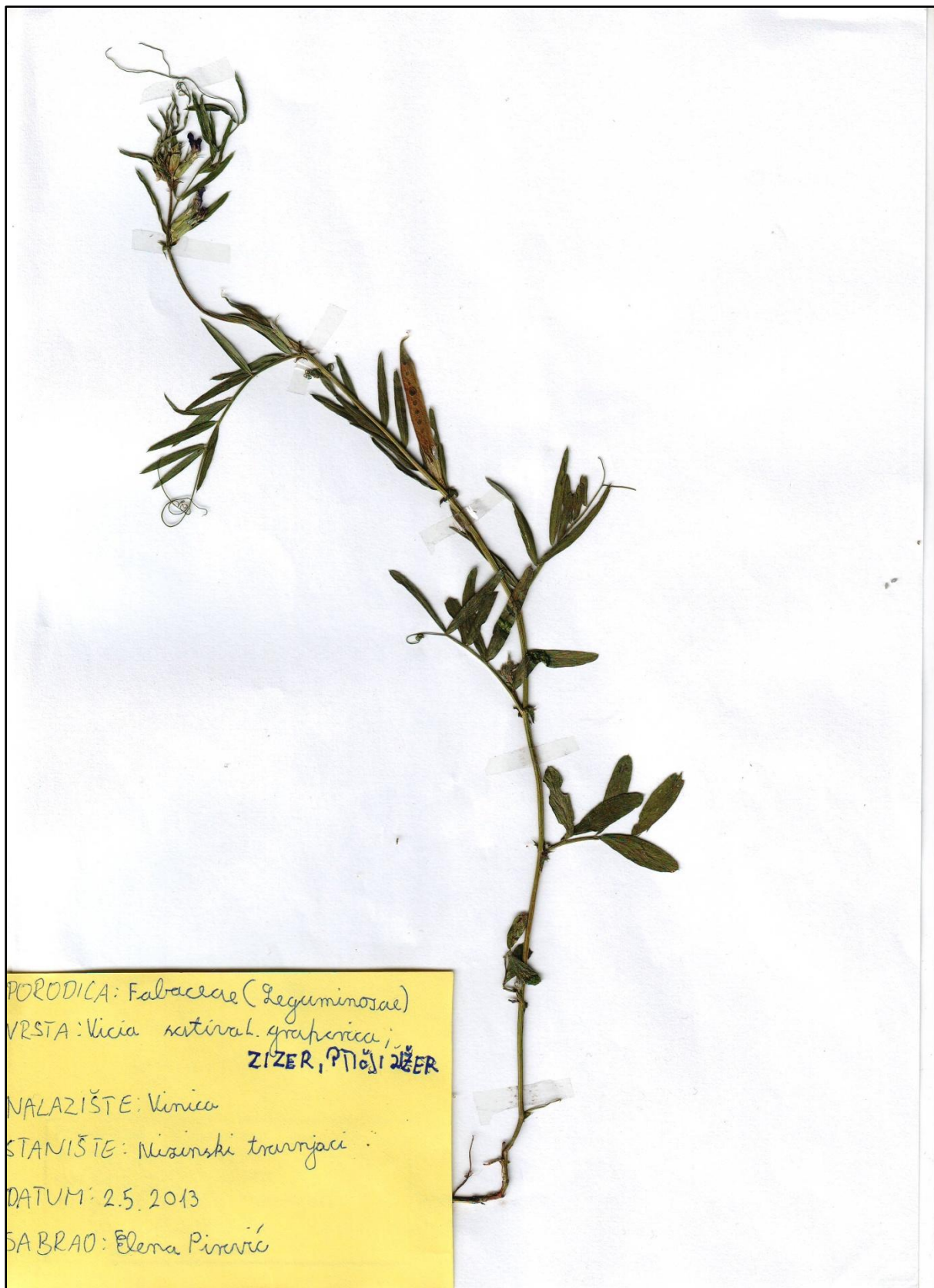
NAKAZIŠTE: Maruševac

STANIŠTE: Miazinski Trnjaci

DATUM: 2.3.4.2013

SABRAO: Viktorija Jergur

PORODICA: Fabaceae (Leguminosae)
VRSTA: *Vicia sativa* L. *graphica* L.
ZIZER, PTIČJI ZIZER
NALAZIŠTE: Vinica
STANIŠTE: Nisinski travnjaci
DATUM: 2.5.2013
SABRAO: Elena Pirvić

PORODICA: Fabaceae (Leguminosae)

VRSTA: *Robinia pseudacacia* L. -
bagrav; jaaža

NAJAZIŠTE: Biljevec

STANIŠTE: šuma

DATUM: 8.5.2014.

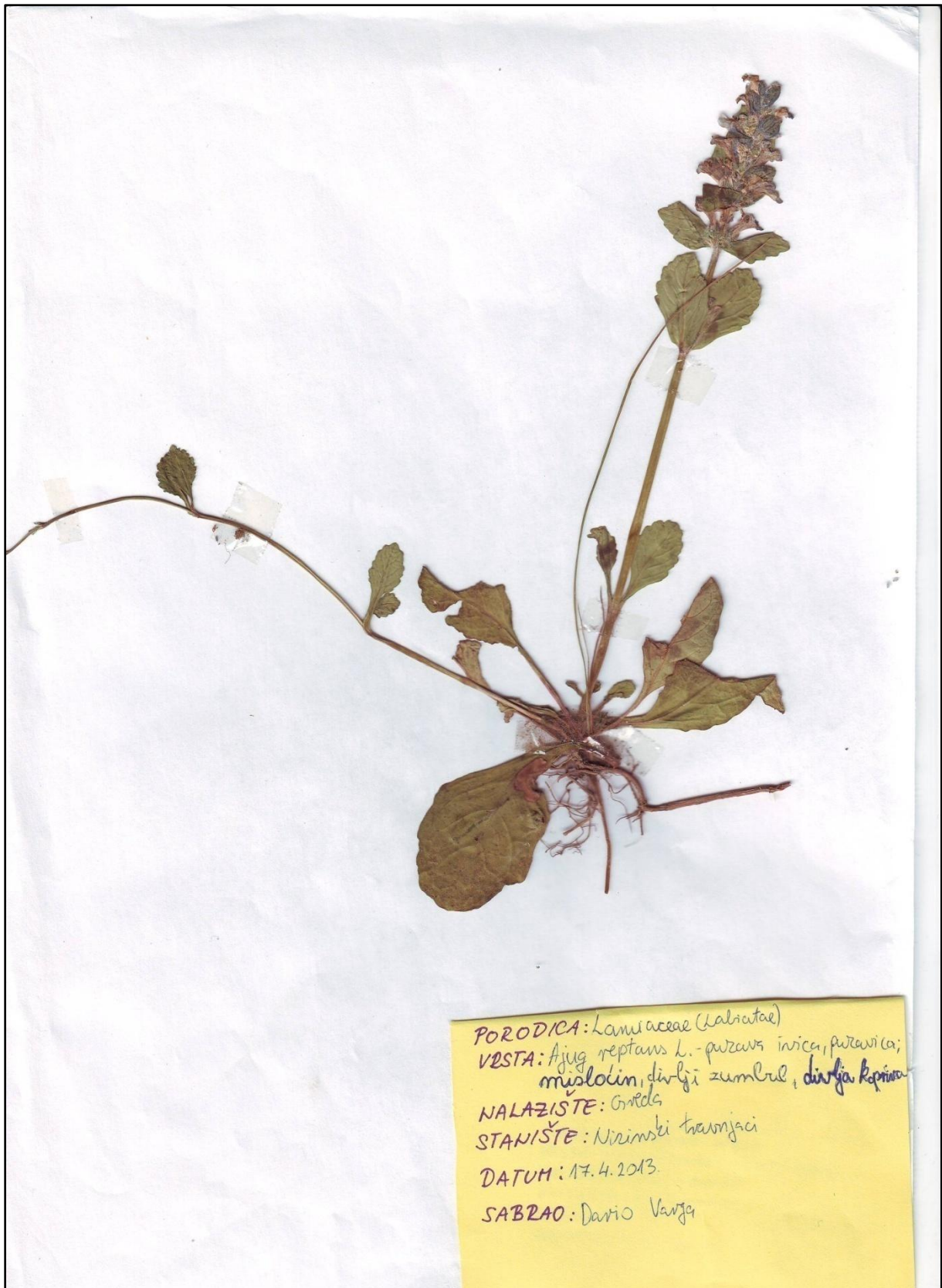
SABRAO: Gabriela Hložanić

PORODICA: Primulaceae
VRSTA: Primula vulgaris Hudson - jaglacj
Prskac
NALAZIŠTE: Maruševce
STANIŠTE: Nižinski travnjaci
DATUM: 28. 4. 2013.
SABRAO: Karolina Klen

PORODICA: *Lamiaceae* (Labiatae)
VRSTA: *Lamium maculatum* L. -
mrtva kopriva, MRTVA KUPRIVA
NALAZIŠTE: Greda
STANIŠTE: Nižinski travnjaci
DATUM: 17.04.2013.
SABRAO: Karlo Dula

PORODICA: Lamiaceae (Labiatae)
VRSTA: *Ajuga reptans* L. - puzava ivica,
puzavica; misloćin, divlji zumbul,
mrtva kopriva
NALAZIŠTE: Greda
STANIŠTE: Nizinski travnjaci
DATUM: 30.4.2013.
SABRAO: Antonio Lovrić

PORODICA: Plantaginaceae
VRSTA: *Plantago lanceolata* L. -
uskolisni trstiac; ŽILOVNJAK, POTIC,
JEZICEKI, POTEČ
NALAZIŠTE: Monševac
STANIŠTE: nizinski travnjaci
DATUM: 28.04.2014
SABRAO: Karlo Jambošić

PORODICA : Plantaginaceae
VRSTA : *Plantago major* L. - širokolistni
trputac; BOKVICA, POTIC, VELIKI TRPUTAC
NALAZIŠTE : Maruševci
STANIŠTE : nizinski travnjaci
DATUM : 28.04.2013.
SABRAO : Karelina Klen

PORODICA: *Sambucaceae*/*Caprifoliaceae*

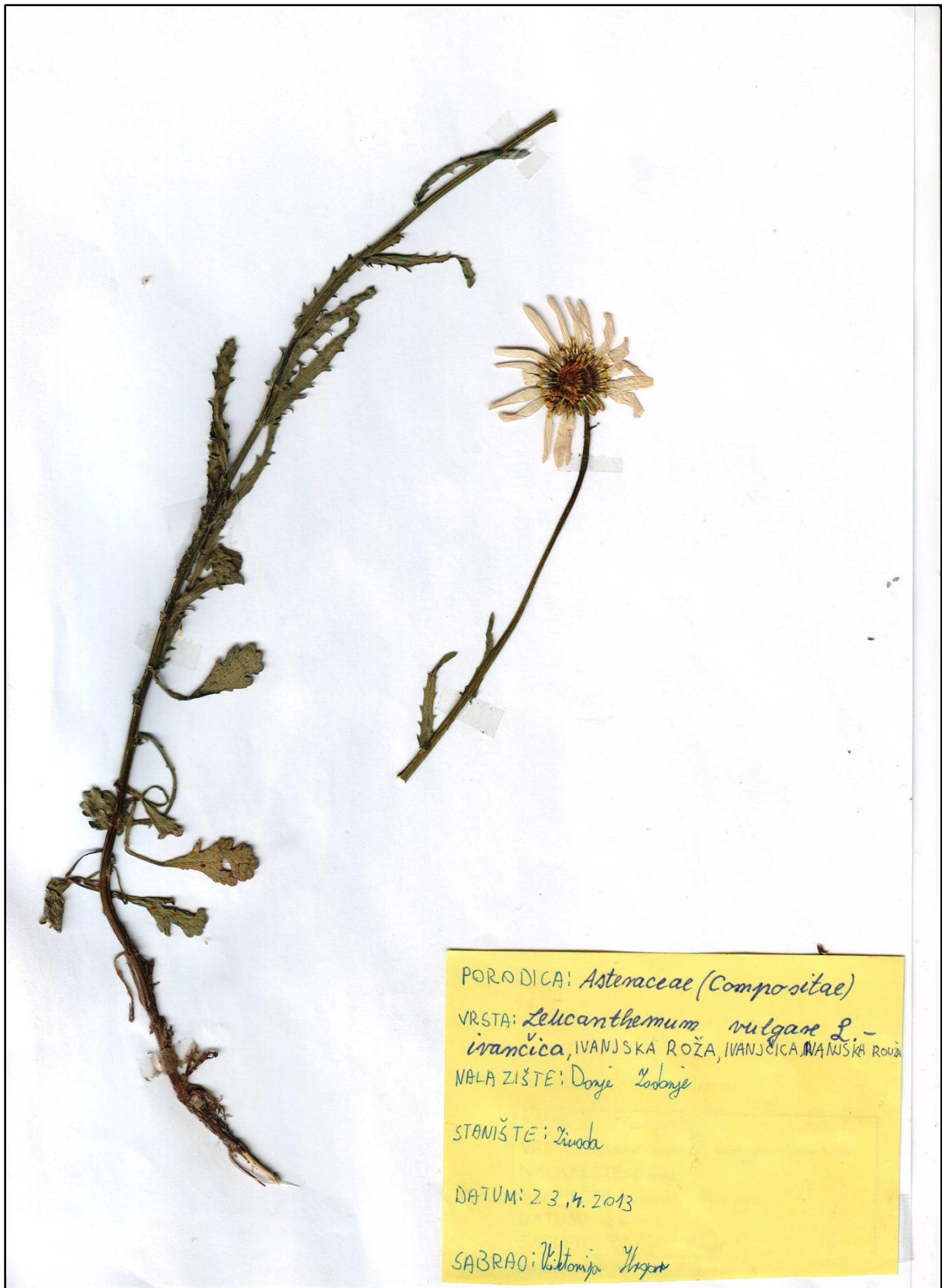
VRSTA: *Sambucus nigra* L. - crna
Zova (bosga); bezgorina, liozak, ljusak

NALAZIŠTE: Maruševci

STANIŠTE: Zub livade

DATUM: 14.3.2014.

SABRAO: Marko Žiber

PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: *Helianthemum vulgare* L. -
ivančica, IVANJSKA ROŽA, IVANJČICA, IVANJSKA ROŽA
NALAZIŠTE: Drije Lodonje
STANIŠTE: Trnava
DATUM: 23.4.2013
SABRAO: Viktorija Vojan

PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: Taraxacum officinale W.-maslačak;
regmač, rjogmač, regač, rjogmač, mlyčnjak, vuzlika
NALAZIŠTE: Ivanševac
STANIŠTE: Nišinski travnjaci
DATUM: 30. 4. 2013.
SABRAO: Antonio Lović

PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: *Taraxacum officinale* W. -
maslacák; regmač, njagmac, regac,
njegmac, mječnjak, sučanek, sužalika
NALAZIŠTE: članševce
STAVIŠTE: mirinski travnjaci
DATUM: 17.04.2013
SABRAO: Brankica Korpar

KMFB 724

PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: *Bellis perennis* L. - tratinčica;
tratinica, božje kitice, božjkuve rošice, barica
NALAZIŠTE: Kamševac
STANIŠTE: Nizinski travnjaci
DATUM: 30. 4. 2013.
SABRAO: Antonio Lerić

PERIODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: *Bellis perennis* L. - tratinčica
bogičeve kitiče, božja ovčica, krasuljak
NALAZIŠTE: Štolno dvorište
STANIŠTE: nižinski travnjaci
DATUM: 1. 6. 2013.
SABRAO: Karlo Jambrišić

PORODICA: Asteraceae
VRSTA: Cirsium arvense L. - poljski
osjati pikec
NALAZIŠTE: Livada na Gredi
STANIŠTE: Nizinski travnjaci
DATUM: 18.04.2013.
SABRAO: Karlo Dula

PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: Matricaria chamomilla L. -
kamilica; lijla roda, titnica, gumilica
NALAZIŠTE: Jurketinac
STANIŠTE: Nižinski travnjaci
DATUM: 28. 4. 2013.
SABRAO: Karolina Klen

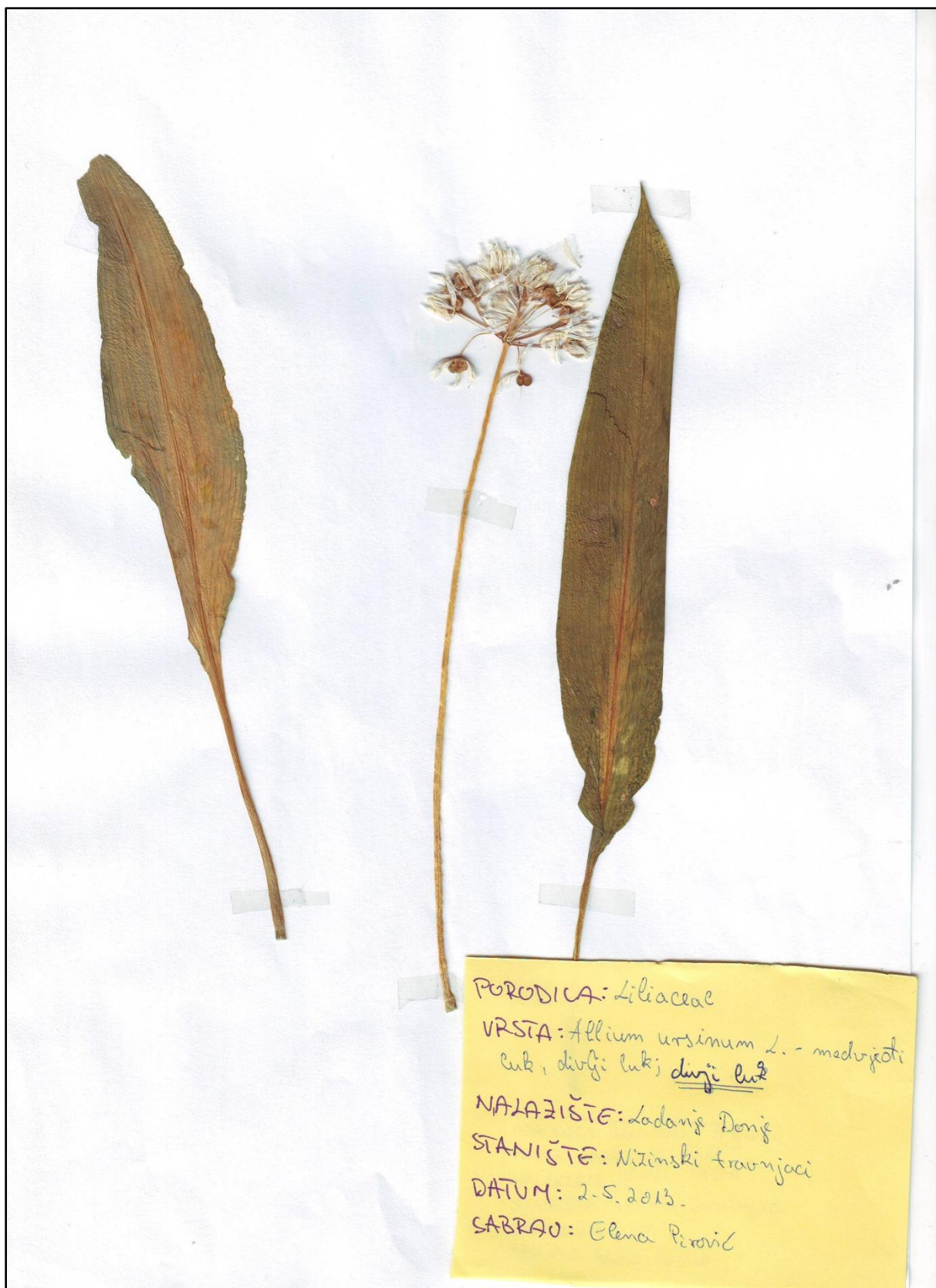
PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: Matricaria chamomilla L. - Kamilica
bijela, ruda, štrika, gumbica
NALAZIŠTE: Selnik
STANIŠTE: Nizinski travnjaci
DATUM: 30. 04. 2013.
SABRAO: Antonio Lovrić

PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: Achillea millefolium L. - stolisnik;
žučec, žučic, žučec
NALAZIŠČE: Greda
STANIŠČE: Vrliški travnjaci
DATUM: 17.4.2013.
SABRAO: Brankica Korpar

PORODICA: Asteraceae (Compositae)
VRSTA: Achillea millefolium L. - stoli'sník
šponš, hajduča trava, hajdučica
NALAŽIŠTE: Maruševce
STANIŠTE: Vizinski travnjaci
DATUM: 30. 4. 2013.
SABRAO: Antonio Lovrić

PORODICA: Liliaceae

VRSTA: *Allium ursinum* L. - medvedjota
luk, divji luk, divji luk

NAJAZIŠTE: Ladanijski Denj

STANIŠTE: Nitiški travnjaci

DATUM: 2.5.2013.

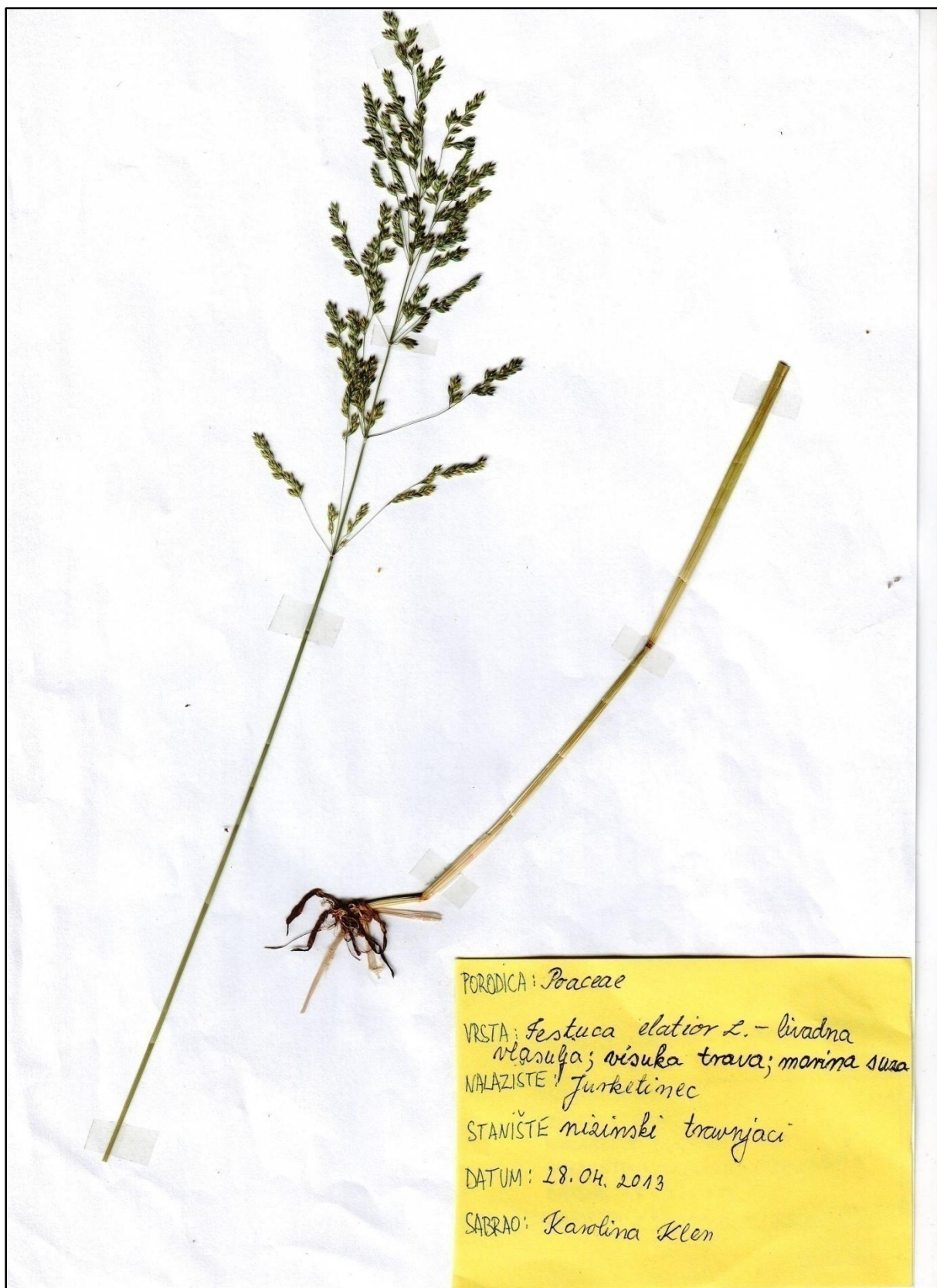
SABRAO: Elena Petrovič

PORODICA: Amaryllidaceae
VRSTA: *Leucojum vernum* L.
Poljetni drjmovac
ZVONČIK, ZVONČIĆ
NALAZIŠTE: Biljevac
STANIŠTE: livada
DATUM: 27.2.2014
SABRAO: Gabriela Možanić

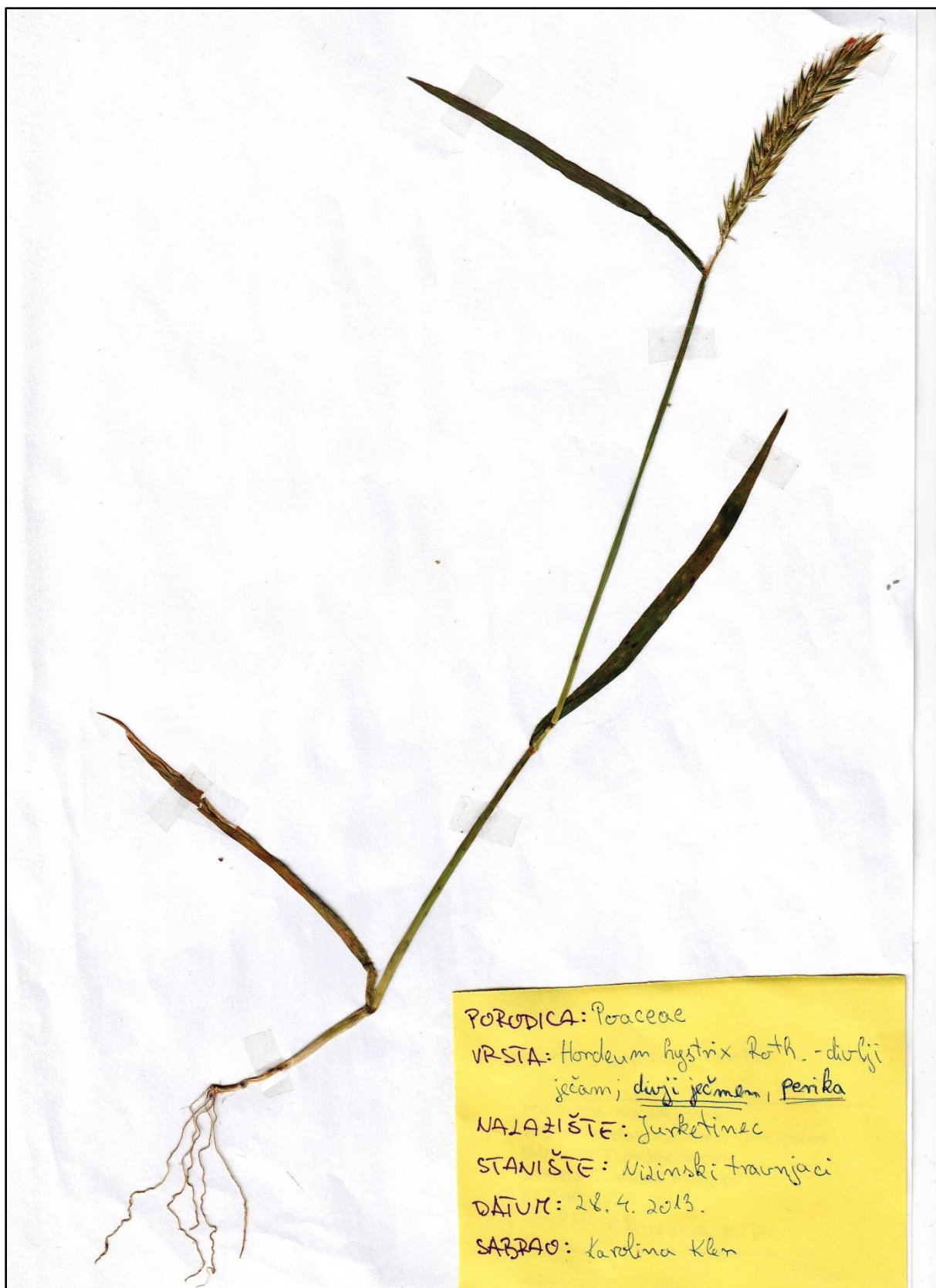

PORODICA: Amaryllidaceae
VRSTA: *Narcissus poeticus* L. - narcis,
skupno ime: narcisa
NALAZIŠČE: Maruševci
STANIŠČE: Nizinski travnjaki
DATUM: 23.04.2013.
SABRAO: Viktorija Hrgar

PORODICA: Poaceae
VRSTA: *Festuca elatior* L. - liadna
nlasulja; visuka trava, marina suva
NAJAEIŠTE: Maruševac
STANIŠTE: nizinski travnjaci
DATUM: 30.04.2013
SABRAO: Antonio Lovrić

Sažetak

Rječnik je leksikon maruševečkog idioma, specifičnoga govora kajkavskoga narječja koji je izrastao iz bogatog maruševečkog nasljeđa, kulture i običaja. Kao rođeni *Bikufčani*, *Biliefčani*, *Brudarufčani*, *Cerščani*, *Čališčani*, *Druškufčani*, *Gredufčani*, *Jurketiščani*, *Kapiuščani*, *Kuortufčani*, *Kuoškufčani*, *Kurejaščani*, *Ladajščani*, *Maršufčani*, *Nuvakufčani* i *Seuniščani* slušali smo i upijali *dumače rieči*, osjetili ih, zapamtili i sada zapisali te predali za vječnost hrvatskoj kulturi u obliku primjera, potvrda i zapisa koji možemo stalno nadopunjavati.

Uspoređujući tradicijsku baštinu Hrvata vezanu uz sv. Jurja s narodnim običajima u maruševečkom kraju došli smo do zaključka da je veći dio tih običaja, obreda i ophoda (od spomenutih deset njih šest) bilo zastupljeno i u nas, s time da su inačice tih običaja svojstvene samo za Maruševec. Stoga ih moramo njegovati i dalje kako bismo ih sačuvali od zaborava, zbog njihova bogatstva, različitosti i arhaičnosti.

Pri određivanju naziva biljaka povezali smo latinske i književne nazive biljaka s nazivima koji se upotrebljavaju među stanovnicima maruševečkog područja. Projektu su svojim znanjem pripomogli članovi obitelji učenika. Zahvalni smo što nam je generacija baka, djedova i ponekog roditelja pomogla da nazivi koje u školi ne koristimo svakodnevno postanu, bar za trenutak, ponovo dio našeg izričaja.

LITERATURA:

hrvatski jezik:

1. Anić, V.: *Rječnik hrvatskoga jezika, Novi liber, Zagreb, 1991.*
2. Babić, S.: *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku, Globus, Zagreb, 1986.*
3. Babić, S. - Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis, Školska knjiga, Zagreb, 2000.*
4. Hrg, F.: *Ivanečki govor i rječnik, Tiskara Varaždin, Ivanec, 1996.*
5. Kušek, I.: *Rječnik govora Maruševca, Čakovec, 2009.*
6. Lipljin, T.: *Rječnik varaždinskoga kajkavskog govora, Garestin d.o.o., Varaždin, 2002.*
7. Lončarić, M.: *Kajkavsko narječje, Školska knjiga, Zagreb, 1996.*
8. Skok, J.: *Ogenj reči, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1986.*
9. Težak, S.: *Hrvatski naš svagdašnji, Školske novine, Zagreb, 1991.*
10. www.kajkavskonarjecje.hr

biologija:

1. Domac R.: *Flora Hrvatske, Školska knjiga, Zagreb, 1994.*
2. Grlić Lj.: *Enciklopedija samoniklog jestivog bilja, IP August Cesarec, Zagreb, 1990.*
3. Lippert W.: *Livadno cvijeće, Cankarijeva založba, Ljubljana-Zagreb, 1990.*
4. Mišić Lj., Lakušić R.: *Livadske biljke, IP „Svjetlost“, Sarajevo, 1990.*
5. Šilić Č.: *Atlas drveća i grmlja, „Svjetlost“, Zagreb, 1988.*
6. Šilić Č.: *Šumske zeljaste biljke, IGRKO „Svjetlost“, Zagreb, 1977.*

povijest:

1. Dragić, Marko: *Sveti Juraj u tradicijskoj baštini Hrvata, Croatica et Slavica Iadertina IX/1 (269-313), Zadar, 2013.*
2. Gavazzi, Milovan: *Godinu dana hrvatskih narodnih običaja, Hrvatski sabor Kulture, Zagreb, 1991.*
3. Zaninović, Joško: *Zbornik otoka Drvenika, Split, 2001.*
4. www.hr.wikipedia.org/wiki/JURJEVO
5. [hr.wikipedia.org/wiki/SVETI JURAJ](http://hr.wikipedia.org/wiki/SVETI_JURAJ)
6. free-st.htnet.hr/seizmika/juraj_zivotopis.htm
7. Kazivačica: *Ana Rehvald, rođena 1941. u Zagrebu, u selu Čalinec živi od ranog djetinjstva*

Voditelj projekta: Ljerka Brezovec, prof. hrvatskog jezika

Suradnici projekta: Mirjana Trstenjak-Stanisavljević, prof. povijesti

Gordana Teodorčević, mr. sci., prof. biologije

Ružica Breški, dipl. informatičar

Lektura: Tomislav Vincek, dipl. uč. RN i hrvatskog jezika